

Amigoe

Vandaag

97STE JAARGANG — No.: 256

VRIJDAG 14 NOVEMBER 1980

WARSCHAU IN KRITIEKE SITUATIE

Aflossing schuld slokt exportwinsten op

Polen klopt bij VS voor kredieten aan

WASHINGTON — De regering van Polen heeft de Verenigde Staten om financiële en economische hulp tot een bedrag van 3 miljard dollar verzocht. Dit is gisteren door een hoge functionaris van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken bevestigd. Hij zei dat het verzoek, dat na de presidentsverkiezingen van 4 november was ontvangen, inmiddels onderwerp van overleg is geweest met de Europese bondgenoten van Amerika.

Het Amerikaanse dagblad Boston Globe weet te melden dat minister van Buitenlandse Zaken Edward Muskie en de adviseur van president Carter voor nationale veiligheidszaken, Zbigniew Brezinski, positief staan tegen een snelle hulpverlening aan de regering van premier Stanislaw Kania. Andere leden van de Amerikaanse regering willen echter afwachten tot de vakbondsvormingen in Polen in wettelijke vormen zijn vertaald.

De economie van Polen verkeert in een kritieke situatie. De buitenlandse schuld is tot astronomische hoogten gestegen en de rente die daarover betaald moet worden, slokt het grootste gedeelte van de exportwinst van het land op.

Polen streeft er nu naar van de Amerikanen nieuwe leningen te krijgen tegen een lage rente. In Washington wordt verondersteld dat een beslissing over het Poolse verzoek zal moeten wachten tot na 20 januari, wanneer de regering van Ronald Reagan in functie treedt.

Japan verlicht sancties tegen Rusland

TOKIO — De Japanse regering heeft besloten de toepassing van economische sancties tegen de Sovjet-Unie te verlichten. Volgens het Japanse persbureau Kyodo is deze beslissing genomen in navolging van de houding van een aantal Westeuropese landen, dat op het punt staat handelscontracten met de Sovjet-Unie af te sluiten. Japan zou van plan zijn de houding ten opzichte van de Sovjet-Unie te laten afhangen van de politiek die de nieuwe Amerikaanse regering ten opzichte van Moskou gaat hanteren. Het Japanse sanctiepakket, ingevoerd na de Russische inval in Afghanistan, betrof kredieten en de levering van geavanceerde technologie.

Vredesoproep in El Salvador

SAN SALVADOR — De regerende junta van El Salvador heeft gisteren een beroep gedaan op de strijdende partijen van links en rechts om de strijd te staken en een einde te maken aan de explosie van geweld die de Middenamerikaanse staat nu al dertien maanden teistert.

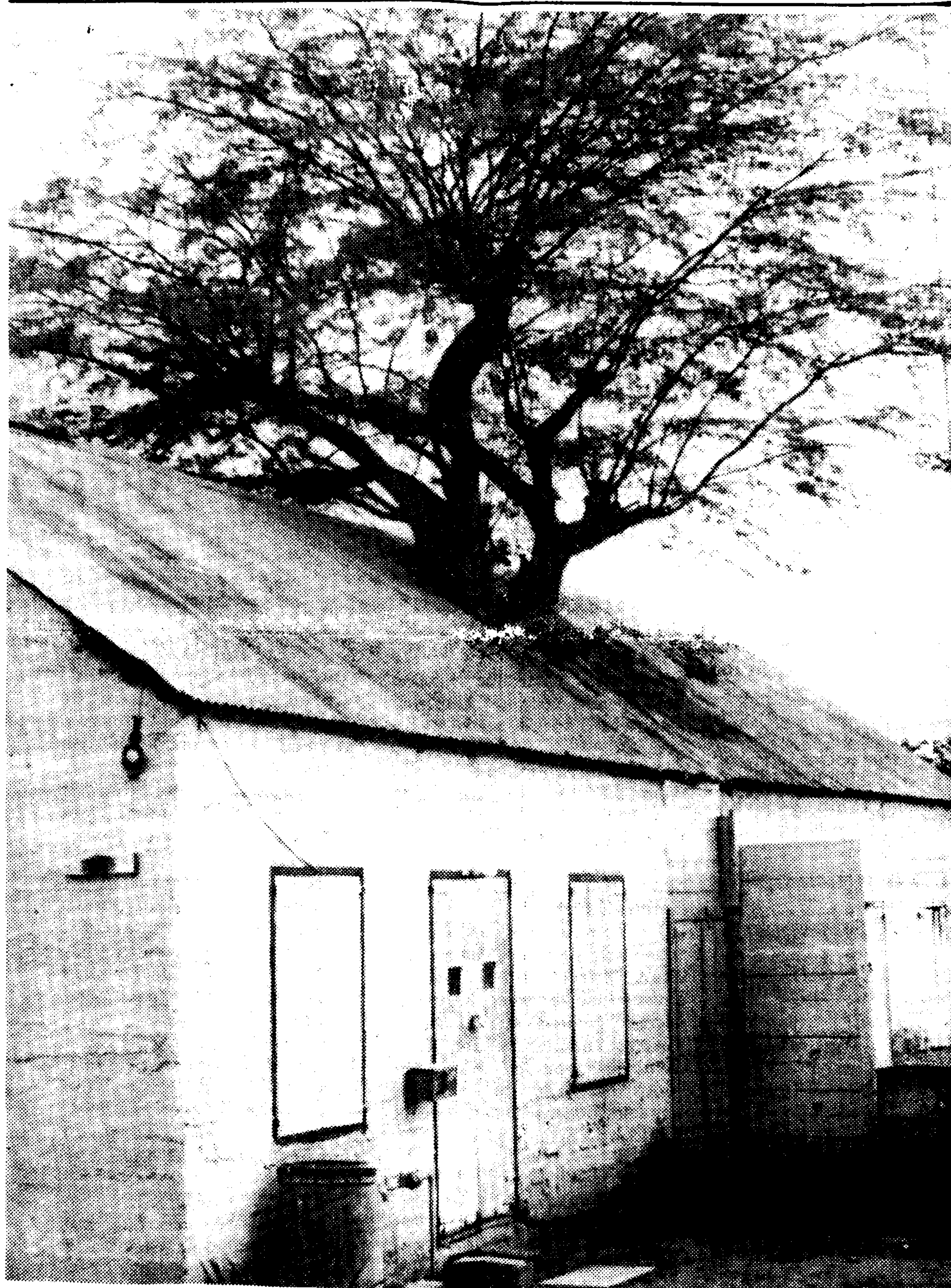
José Napoleón Duarte, een van de vijf juntaleden, deed zijn oproep na enkele dagen van ongekende gewelddadigheid die 47 mensen het leven kostte. Kerkelijke autoriteiten schatten het aantal slachtoffers van politiek geweld in El Salvador sinds het uitbreken van de toestand van burgeroorlog op 9000.

Gisteravond werden in de buurt van de Salvadorese hoofdstad zeven politieagenten door guerrillastrijders doodgeschoten tijdens een overval op een kolonne. Tien politiemannen raakten gewond. Volgens de politie werd de aanval uitgevoerd met anti-tankwapens. Een manschappenwagen stortte in een ravijn.

Bani-Sadr noemt verkiezing Reagan ramp

HAMBURG — De verkiezing van Ronald Reagan tot president van de Verenigde Staten is volgens president Bani-Sadr van Iran een "ongeluk voor de wereld en voor Amerika".

In een televisie-interview in Choezestan, dat de Westduitse televisie gisteravond opnam en uitzond, zei Bani-Sadr dat de verkiezing de terugkeer 'markeert van het Amerikaanse volk naar "het imperialisme en het facisme".

WILLEMSTAD — De Amigoe-fotograaf schoot in De Zwaan dit plaatje. Een originele variant op het bekende 'Wat was er eerder, de kip of het ei?' Of wellicht is hier sprake van een optimale integratie van wat door de natuur en wat door mensenhand gemaakt is. Voor voorbijgangers is het in elk geval een interessante aanblik. Weer eens iets anders dan anders!

Komplot ontkend tegen Deens koninklijk huis

Arrestaties betroffen louter drughandelaren

KOPENHAGEN — De Deense politie heeft gisteravond ontkend dat zij 16 jonge mensen heeft aangehouden die „voorbereidingen hadden getroffen om aanslagen te plegen op de Deense koninklijke familie, het parlement uit te schakelen en de Deense regering omver te werpen." Wel had ze in het kader van een onderzoek naar een drugsaffaire 16 jongelui gearresteerd. Ze had echter maar een 'paar wapens' gevonden.

Afgezien van de drugszaak, "beschikte de politie niet over gegevens over andere criminele activiteit noch over plannen voor aanslagen", aldus de met het onderzoek belaste politieman die hieraan toevoegde dat het dus "niet nodig was en beroep te doen op andere politieapparaten". Bij de ontdekte handel in verdovende middelen zou het gaan om 600 kilo hasjies via twee Israeliers gekocht van een in Nederland gevestigde organisatie.

De Deense politie heeft - volgens het Deense persbureau Ritzau eerder laten weten dat de bende waarom het gaat, verder naar haar doel toe zou hebben gewerkt als men haar niet op het spoor was gekomen. De eerste fase op weg naar dit doel, aldus politieinspecteur Preben Andersen, was het treffen van de koninklijke familie en haar naaste verwanten.

In een commentaar op de eerste berichten over dit onderwerp uit Denemarken sprak een woordvoerder van het ministerie van het ministerie van Justitie in Den Haag gisteren van "een opgeklopt indianenverhaal." Hij zei dat uit contacten tussen de recherche-informatiedienst van het ministerie en de Deense autoriteiten was gebleken dat er geen sprake van is dat de Deense politie op het spoor gekomen zou zijn van een komplot tegen de Deense familie en vooraanstaande politici.

Bolivia verbant vakbondsleiders

LA PAZ — De leiders van de Boliviaanse arbeiderscentrale (COB) en de mijnwerkersfederatie, Juan Lechin en Simon Reyes, die tijdens de staatsgreep van 17 juli werden gearresteerd, zullen Bolivia worden uitgewezen. De Boliviaanse minister van Binnenlandse Zaken, kolonel Luis Arce Gomez, zei dat de twee bekende vakbondsleiders, die donderdag in La Paz aan de pers werden getoond, naar een Europees land zullen worden gestuurd. Volgens de minister zijn Lechin en Reyes de laatste twee politieke gevangenen in Bolivia. De twee vakbondsleiders verklaarden niet slecht te zijn behandeld tijdens hun gevangenschap. Naar uit onofficiele bron is vernomen zou Frankrijk hun een visum hebben aangeboden.

Deze week:

Wapenleveranties aan China worden hervat

Afschrikking van Rusland versterkt

TOKIO — De voornaamste westerse industriestaten hebben volgens de Japanse krant Mainichi Shimbun besloten het verbod op leveranties van moderne aanvalswapens aan China op te heffen.

Volgens het blad, dat zich op regeringskringen beroept, is dit besluit onlangs genomen tijdens een bijeenkomst van de COCOM. Dit is een vertrouwelijk overleg tussen de lidstaten van de NAVO zonder IJsland, maar met Japan. In dit coordinerend overleg worden richtlijnen vastgesteld voor de export van technologisch materiaal, dat van militaire betekenis kan zijn, aan communistische landen.

Een regeringswoordvoerder in Tokio weigerde het bericht te bevestigen of te ontkennen. Hij verwees naar de vertrouwelijke aard van het overleg dat in Parijs plaatsvindt.

Volgens het krantebericht heeft de opheffing van het exportverbod tot doel de modernisering van de Chinese strijdkrachten te versnellen om Peking in staat te stellen Russische militaire dreiging af te schrikken. Het verbod op de uitvoer van kernwapens blijft wel gehandhaafd, aldus de krant.

China streeft al geruime tijd naar invoer van de modernste wapensystemen uit het westen. Zo is Peking onder meer geinteresseerd in de aankoop van Amerikaanse jachtbommenwerpers van het type F-4 Phantom en F-5 Tiger. De Verenigde Staten zijn echter alleen akkoord gegaan met de levering van niet-offensieve apparatuur als computersystemen en radarinstallaties. Ook de in 1978 begonnen onderhandelingen met Londen en Parijs over de aankoop van de straaljagers Harrier en Mirage hebben voor Peking nog geen resultaat gehad wegens de tot nog toe geldende exportbeperkingen.

Sadat sluit Jordanie uit van vredesoverleg

JERUZALEM — President Sadat van Egypte heeft zich in een vraaggesprek met de onafhankelijke 'Jerusalem Post' duidelijk uitgesproken tegen deelneming van Jordanie aan het vredesoverleg in het Midden-Oosten en te kennen gegeven dat hij het op dit punt niet eens is met de komende Amerikaanse president Ronaldd Reagan. Er bestaat inderdaad een tegenstelling tussen mijn opvatting en die van Reagan, aldus Sadat. Volgens de 'Jerusalem Post' is Sadat er kennelijk door geirriteerd geraakt dat Reagan of een van diens adviseurs tot dusver nog geen contact met hem hebben opgenomen. Reagan heeft onlangs verklaard dat zijn regering voorrang zal geven aan een onderhoud met koning Hoessein van Jordanie en dat Jordanie een belangrijke taak heeft bij het zoeken naar een oplossing van het Palestijnse vraagstuk.

Sadat beklemtoonde dat de kwestie-Palestina naar zijn mening geregeld moet worden op een topconferentie van Israel, Egypte en de VS. Hij hoopt dan ook dat deze topconferentie op korte termijn gehouden zal worden met het doel ‚politieke richtlijnen' vast te stellen voor de onderhandelaars die gaan praten over autonomie voor de Palestijnen.

Gijzelingsactie in Brussel

BRUSSEL — Drie jongelui van 17 tot 21 jaar uit Bastenaken, in de Belgische Ardennen, hebben vandaag in een school in het nabijgelegen Vielsalm een vijftiental scholieren gegijzeld die zij vervolgens met een autobus hebben meegenomen naar Brussel. Dit heeft een journalist van de Belgische omroep meegedeeld.

De autobus staat op de parkeerplaats van het gebouw van de Belgische omroep. De gendarmerie heeft het parkeerterrein omsingeld.

De ontvoerders die gewapend zijn met een karabijn met afgezaagde loop, zouden een communiqué willen geven aan de omroep.

LONDEN — De Britse marine zal met marinevaartuigen in de Perzische Golf aanwezig blijven om de vrije scheepvaart in de Straat van Hormoez te garanderen zolang de oorlog tussen Irak en Iran voortduurt.

De Britse marine maakte gisteren bekend dat vandaag twee marineschepen naar de Golf vertrekken, vergezeld van twee bevoorradingsschepen. Zij zullen begin december aankomen.

Troepenstop in Europa in Wenen aan de orde

Russisch voorstel bij westen weer in studie

WENEN — Nicolai Tarasov, leider van de Russische delegatie op de Weense conferentie over wederzijdse troepenbeperking in Centraal Europa, heeft gisteren namens de leden van het Pact van Warschau een "collectieve bevriezing" van de troepensterkten voorgesteld gedurende de twee etappen van de troepenvermindering.

Deze bevriezing zou moeten gelden voor de "rechtstreekse deelnemers" aan de onderhandelingen buiten Amerika en de Sovjet-Unie. Voor het westen zouden dat West-Duitsland, Belgie, Engeland, Canada, Luxemburg en Nederland zijn, voor het oostblok Polen, Oost-Duitsland en Tsjechoslowakije.

De bevriezing zou maximaal drie jaar duren, na de ondertekening van een akkoord over vermindering van de Amerikaanse en de Russische troepen. Voorwaarde is echter, volgens het Russische voorstel, dat het westen positief reageert op het in juli gedane Russische voorstel, dat de Sovjet-Unie 20.000 militairen terugtrekt en Amerika 13.000.

Het westen heeft zich bereid verklaard het voorstel te bestuderen, maar wijst erop, dat de grootste moeilijkheid is blijven bestaan. Het westen is namelijk van mening, dat de oostbloklanden 150.000 soldaten meer in Centraal-Europa hebben dan zij opgeven.

De Weense conferentie sleept zich al zeven jaar voort.

Mao in China ook aan kritiek bloot

PEKING — De secretaris-generaal van de Chinese communistische partij, Hu Yaobang, heeft gisteren wijlen Mao Zedong beschuldigd van uiterst linkse ideeën.

Hu, zo is van goedingelichte zijde vernomen, uitte deze beschuldiging tijdens een onderhoud met de secretaris-generaal van de Spaanse communistische partij, Santiago Carrillo. Hu had tegen Santiago Carrillo gezegd dat Mao van 1957 tot zijn dood in 1976, vele fouten heeft gemaakt en met name fouten die voortsproten uit zijn uiterst linkse opvattingen.

Foot populairder dan Thatcher

LONDEN — Uit een opiniepeiling is gisteren gebleken dat de nieuwe Labourleider, Michael Foot, populairder is dan premier Thatcher.

Foot kreeg 44 procent en Thatcher 39 procent op de vraag wie een betere premier zou zijn. Voor Labour zou 47, voor de conservatief 38 en voor de liberalen 13 procent stemmen.

De voormalige Britse minister van Financien Denis Healey, is gekozen tot plaatsvervangend leider van de Labourpartij. Hij was de enige kandidaat.

Healey, die de rechtervleugel van de partij vertegenwoordigt en die zelf kandidaat was van het leiderschap, werd verslagen door rivaal Michael Foot. Tot chief-whip, coordinator, van de parlementsfractie is gekozen Michael Cocks, voormalig parlementair secretaris van Financien.

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curaçao N.A.
Postbus 577
Giro 840.000
Bankrek. nr. 874.825-10
Maduro & Curiel's Bank N.V.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen): 672000
Directrice: Mayra van der Dijs.
Redaktie-raad:
Goretti Salsbach,
Frans Heiligers en
Mayra van der Dijs.
Overige leden Redaktie:
Oswald Chatlein, Toon van Dongen, Bernadette Beroud, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse), Ken Wong (fotograaf).
Advertentie-afdeling (acquisitie): Viola Bernardus, Ingrid de Maeyer, Ivar de Crasto.
ADVERTENTIE-AFDELING:
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag
7.30 - 16.30 uur en
Zaterdag 7.30 - 10.00 uur.
Alle advertenties voor de volgende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 3 uur binnen zijn.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30 - 16.30 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alléén zoekertjes die op maandag en donderdag vóór 12 uur binnen zijn kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE (ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot, Marieta Dijkhoff.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
NOTIBON, Terra Corra z/n,
tel.: 8736.

SINT MAARTEN:
Advertentie: Vance James,
tel.: 3073.

SABA:
Correspondent: Ray Hassell,
tel.: 2241.

ST. EUSTATIUS:
Correspondent: Jan Smid, tel.: 2321.

DEN HAAG:
Correspondent: Jan Schinkelshoek,
Wingerd 540, Waddinxveen,
tel.: 01828-7432.

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (ook abonnementen):
Curacao,
Districo n.v.
tel.: 36300, 37788, 37789.
Aruba, Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire: Entrejol 153-A, tel.: 4222.
St. Maarten: Papagaaiweg, tel.: 3073.

Losse nummers 45 cent.
Abonnementen op Antillen drie gulden per maand.
(Bovenwinden elf gulden per maand).
Buiten Antillen (Nederland):
NAfl. [illegible] per maand (luchtpost) of
NAfl. 22,00 per maand (zeepost),
jaarlijks vooruit te betalen.

BIOSCOPEN
DRIVE-IN
19.15 en 21.15 uur *Bear Island* (action, Engels, boven 18 jaar, fl. 3,50); 24.00 *Island of the damned* (suspense-horror, Engels, boven 18 jaar, fl. 3,50).

CINELANDIA
19.15-21.15 uur *Moment to kill* (western, Engels, boven 18 jaar, fl. 2,50 en fl. 3,50); 24.00 *Fury of Shaolin master* (Chinese film, Engels, boven 18 jaar, fl. 2,50 en fl. 3,50).

THEATER DE TEMPEL
19.00 en 21.00 uur *Breaking away* (drama, Engels, boven 18 jaar, fl.5.–)

WEST-END
19.00 en 21.00 uur *Zombies* (horror, Engels, boven 18 jaar, fl. 2,50 en fl. 3,50); 24.00 *Anger in his eyes* (drama, Engels, boven 18 jaar, fl. 2,50 en fl. 3,50).

GOLDEN DRIVE-IN
19.00, 21.00 en 24.00 uur *Roller Boogie* (zangfilm, alle leeft., Engels fl. 5,-).

CINE-TRUCK
Hedenavond te Abrahamsz en morgenavond te Cocowijk.

TELECURACAO: 16.30 Mighty man & Yurk; 17.00 fantasy island; 17.45 progr.: kon ta; 18.30 telenovela: Los ricos también lloran; 19.15 deporte tele-8; 19.30 pulic relations (EVD); 20.00 notisiero tele-8; 20.30 tales of the unexpected; 21.00 centennial; 22.00 show di Job; 23.00 wrestling.

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDEDIENST van 15 nov. 1980 om 08.00 uur t/m 17 nov. 1980 om 07.00 uur:
Stads- en 2de distrikt Oost: dokter A.Tjon-Sie Fat, spreekkamer: Janwé, tel.: 35959; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 35419.
14 nov. 1980 om 18.00 t/m 17 nov. 1980 om 06.00 uur:
Stads- en 2de distrikt West: dokter R.[illegible], spreekkamer: Muizenberg, tel.: 44349; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 44349.
In het derde distrikt: dokter B.C.M.[illegible], spreekkamer Barber, tel.: 641[illegible]; spoedgevallen: tel.: 641784.
WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag gesloten; zuster Van der Loo neemt waar van [illegible] uur op tel.: 53746; de wacht heeft zuster Pablo, tel.: 83977; ook te bereiken op pageboy 027-585.
KLEUTERBUREAU: maandag van 14.00-16.00 uur volgens afspraak.
TANDHEELKUNDIGE KLINIEK: woensdagmiddag van 14.00-16.00 uur gelegenheid voor behandeling.
VERLOF BEGRAFENIS
5 nov.: A.M.Rafaela, Seroe Fortunaweg 320.
6 nov.: M.A.Frans, Kaya Cumulus 22.
BOTICA BANDABOU
geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-19.00 uur en zat. gesloten.
BOTICA'S (nachtdienst): Otrabanda: Caracasbaai, tel.: [illegible]; Punda: Populer, tel.: 11[illegible].

★★★

DIVERSEN
UNION MUHE ANTIANO (UMA): 20.00-22.00 uur [illegible] seminair-St. Paulus Technisch College, Salinja Abao (ond.: Pakiko tin diskriminashon di hende muhé?; spr.: Suze Giskus).

CENTRO UNION BONERIANO: 20.00 uur wandelmars Sede CUB, Maracaiboweg, Suffisant.

ZATERDAG
DIVERSEN
CUR. POSTZEGELVERENIGING: 09.30-11.30 uur bijeenkomst jeugdafd. De Tamarijn, Mahaai.

OPENBARE BIBLIOTHEEK EN LEESZAAL
Centrale Bibliotheek (Van Walbeeckplein 13): (Afd. volwassenen): maandag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-18.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur (afd. jeugd): maandag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-18.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur. De studiezaal is op dinsdag en donderdag ook open van 10.00-12.00 uur.

DE TEMPEL
Voorstellingen (Images of Curacao) om 10.00 uur, 11.00 uur en 12.00 uur.

CHRISTOFFELPARK
dagelijks geopend van 08.00-15.00 uur.

TENTOONSTELLINGEN
GALLERY DE TEMPEL
dagelijks geopend van 09.00-23.00 uur; zondag van 16.00-23.00 uur.

CURACAOS MUSEUM
openingstijden: 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).
(van 28 okt.-14 nov. expositie Sheigla Hartman).

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8645
HOSPITAAL: 8900

ZATERDAG
DIVERSEN
LANDFILL te Lagoen: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur en zaterdag van 08.00-12.00 uur.

BIBLIOTHEEK
dagelijks geopend van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur; woensdag ook van 18.00-21.00 uur.

BON. MUSEUM
(oud [illegible])
openingstijden: maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.

Leerlingen op Sint Maarten

WILLEMSTAD — Op 1 september telde Sint Maarten 3.511 leerlingen voor de verschillende soorten onderwijs. Er waren voor dit onderwijs 206 leerkrachten beschikbaar. Van de kinderen waren er 823 die het kleuteronderwijs volgden, 2067 volgden het basis-onderwijs en 601 jongelui volgden het vervolg-onderwijs. Zo meldde het SM-weekblad New Age.

Scheepvaart afgenomen

WILLEMSTAD — De scheepvaart is wat betreft de beloodste schepen in de drie maanden juli tot oktober met niet minder dan ruim vierhonderd schepen achteruitgegaan. Deze daling is ook te zien in het totaal aan bruto registerton (BRT); in vergelijking met dezelfde periode verleden jaar daalde de tonnage met bijna 5,5 miljoen BRT.

Naar maand krijgt men het volgende overzicht met tussen haakjes de vergelijkende cijfers van 1979: juli: vracht en passagiersschepen 113 (129), tankers: 152 (204), toeristenschepen; 14 (10), lokale vaart: 531 (680), overige schepen: 19 (16); totaal: 829 (1039) met een totale tonnage van 5.738.165 (9.452.816) BRT; augustus: vracht- en passagiersschepen: 115 (125): tankers 159 (179), toeristenschepen: 13 (10), lokale vaart 450 (597) en overige schepen: 13 (24) met in totaal: 750 (932) schepen met een tonnage van 6.113.742 (7.389.339) BRT en september: vracht en passagiersschepen: 116 (137), tankers: 154 (182), toeristenschepen: 7 (7), lokale vaart: 498 (568), overige schepen: 12 (14) en in totaal: 787 (908) schepen met een tonnage van 7.365.335 (7.873.890) BRT.

TV beest in Hier zijn wij, wie ben jij, krijgt naam

WILLEMSTAD — Uit de vele brieven met namen die de kinderen hebben ingestuurd naar het programma: Hier zijn wij, wie ben jij? heeft het t.v.-beest een naam kunnen kiezen. Welke naam is gekozen, is te zien in het vierde programma Hier zijn wij, wie ben jij zaterdagavond om zes uur via Telecuracao.

Verder zal in dit programma een spel gespeeld worden met de domme dingen uit de natuur waarop het lied laat je niet foppen volgt. Twee jongens uit St Willibrordus vertellen over hun hobby schilderen en hoe ze daartoe gekomen zijn. Bij het [illegible] kinderen terecht in de stad en wil daar iets kopen dat in de stad niet te krijgen is. Uiteindelijk wordt het meisje dan naar Ceramic Suffisant verwezen waar potten worden gemaakt. Tot slot worden er nog verschillende brieven beantwoord.

Buitenlanders op SM overgedragen

WILLEMSTAD — De politie van Sint Maarten heeft deze dagen een zevental buitenlanders overgedragen aan de gendarmerie van Frans Sint Maarten. Zij verbleven illegaal op het Nederlandse deel van het eiland. De overdracht gebeurde omdat de betrokkenen bij de gendarmerie [illegible] dollar [illegible] voor hun terugkeer. Ze meldde het weekblad Clarion van Sint Maarten, dat zijn laatste aflevering voor een deel heeft gewijd aan het recente bezoek van het koninklijk paar.

Liefdadigheids-verkoop

WILLEMSTAD — Een onderdeel van de bazar op zaterdag 29 november is de mogelijkheid een aantal artikelen te kopen. De opbrengst van deze door de Contact-commissie VGKS georganiseerde bazar is bestemd voor het aanschaffen van een omroepsysteem in de Dr. Capriles kliniek. Bij de verkoopstands kan men pitrietartikelen kopen, maar ook Kerstartikelen, dames- en herenkleding, kussens en planten, speelgoed, boeken, poppen en gebak en ook artikelen van wat als "volksschilderkunst" worden omschreven.

Door de organisatoren is het bedrijfsleven benaderd voor steun. Een aantal bedrijven heeft al positief gereageerd. In de komende dagen zullen ook andere bedrijven nog benaderd worden. Men hoopt tegen half december alle gegevens op een rij te hebben om het precieze resultaat te kunnen melden. Kaarten voor de bazar zijn verkrijgbaar bij Van Dorp Eddine zaken, de VGKS en Toko Zuikertuintje en bij de bestuursleden. Kinderen onder twaalf jaar hebben gratis toegang.

Heer Bommel en het spijtlijden

0784. — "Ik heb die lokpieper van u goed opgeborgen", zei Tom Poes, toen hij heer Ollie zag. "Als u hem nodig hebt moet u het maar zeggen. Maar waar is de Zwarte Zwaddemeel? Ik dacht, dat u met hem de wereld ging verbeteren".

"Die is weg", mompelde heer Bommel lusteloos. "Hij wil het alleen doen, en hij heeft mij weggestuurd alsof ik een bediende was. En Joost is ook weg. Hij was héél brutaal, zodat ik hem ook heb weggestuurd. Ontslagen, bedoel ik".

"Joost brutaal?" vroeg Tom Poes verbaasd. "Hoe kan dat?"

"Ik weet niet wat er in hem is gevaren", verklaarde heer Ollie. "Hij zat vol verwijten, en hij zei dat ik hem tot verkeerde dingen bracht, zoals foezel en hupsakee. Maar hij zal er spijt van krijgen!"

"Spijt", herhaalde Tom Poes nadenkend. "U had het toch over een soort spijtplant? Zwaddemeel wilde daar het zaad van hebben, herinner ik me. En die verwijten van Joost kwamen misschien alleen maar door spijt. Hm."

"Ik begrijp niet wat je bedoelt", zei heer Bommel humeurig. "Trouwens, het wordt tijd voor mijn lunch. Mijn boterham, bedoel ik. Als ik de boter nu maar vinden kan. Tot ziens, jonge vriend".

Na die woorden begon hij de heuvel te beklimmen, en Tom Poes liep verder.

Begin karnavals-seizoen Kabrieten

WILLEMSTAD — In de Kabrietenkraal van Hotel Bianca zullen de Limburgse Kabrieten zaterdagavond het karnavalsseizoen openen met het traditionele "Elfde van de Elfde feest". Op dit feest zal de huidige Prins Karnaval aftreden, waarna een prinsloos tijdperk aanbreekt tot op 28 februari een nieuwe Prins zal worden gekozen.

De Karnavalsprins van het afgelopen jaar zal overigens niet lijfelijk aanwezig zijn bij zijn aftreden, omdat hij inmiddels naar Limburg gerepatrieerd is. De muziek tijdens het "Elfde van de Elfde feest" zal worden verzorgd door de Boerenblaaskapel en De Oelewappers. Het feest begint om negen uur en gaat door tot drie uur 's nachts. Kaarten zijn verkrijgbaar bij Vorst Huub, bij Wulfsen en Wulfsen, bij Theater De Tempel en bij de leden van de Raad van Elf.

Agenda karnavals-seizoen Kabrieten

WILLEMSTAD — De Limburgse Kabrieten hebben hun agenda voor het komende karnavalsseizoen bekend gemaakt.

Het programma ziet er als volgt uit: 15 november Elfde van de Elfde Feest; 10 januari Boerenbal; 31 januari Vorstenbal; 28 februari tot en met 2 maart Karnaval en 28 maart Halfvastenbal.

De Limburgse Kabrieten zullen ook weer meedoen aan de Gran Marcha op 1 maart. Tevens zal er weer karnaval worden gevierd op het Mgr. Verriet Instituut. Het Karnavalslied van de Kabrieten voor dit jaar zal worden gemaakt door de leden van de Schutterij "Sjtank Sjtief".

Gevarieerd programma op VGKS bazar

WILLEMSTAD — De voorbereidingen voor de bazar ten bate van de Capriles-kliniek — namelijk voor een omroepsysteem — verlopen goed. Zo blijkt uit een communiqué van de contactcommissie VGKS-vrouwen. Het programma voor de betrokken zaterdag in het hofje van Rust en Burgh is als volgt: om twee uur opening, om half drie optreden van goochelaar Tom Pruetk, om vier uur poppenkast door de dames Van den Broek en Thielemans; om half zes optreden van de dansgroep Nos kostumber met begeleiding van tipico Nos goso: om acht uur Mariachi Fortuna en om negen uur bekendmaking van de deurprijzen.

Het rad van avontuur draait de gehele middag en avond en wel om de twintig minuten onder leiding van discjockey Buddy Love. Tussen de bedrijven door kan men dansen op muziek van Nueva generacion. De bazar heeft de volgende attracties: ringwerpen, hengelen, grabbelton, de klok laten luiden, verfpotten, voetbalspel, het raden van een naam en ballen gooien. Voor de inwendige mens wordt gezorgd in een internationale biertent, maar er is ook een wijnkiosk, men kan verder nasi goreng kopen, maar er zijn eveneens poffertjes en voor de liefhebbers een kippepoot.

BOEKEN OVER EN VAN ANTILLEN

DE GESCHIEDENIS van de Nederlandse Antillen/Historia di Antia is een der publicaties over de Antillen, zoals opgenomen in de rubriek Aanwinsten op de boekenmarkt in het Sticusa journaal. Deze publicatie van Hetty Paerl-van Driel omvat een strip-verhaal, van de auteur over de Antilliaanse geschiedenis. Naast een Nederlandse tekst is de strip ook voorzien van een tekst in het Papiamento. Het is een uitgave van de Socialistische uitgeverij, Amsterdam, Weesperstraat 51, 1018 DN Amsterdam. De strip is verschenen in het maandblad Kontakto Antiano.

ONDER DE WOLKEN WALS van Bouke B. Jag is een boek waarvan de achtergrond wordt gevormd door het landschap en de geschiedenis van Curacao. Uitgeverij Elsevier Manteau.

ZWARTE MENSEN in kinderboeken is een studie van Roline Redmond naar het beeld van de zwarte mens zijn zwarte cultuur en zijn maatschappij, zoals dat voorkomt in het Nederlandstalige kinderboek. De oude stereotiepen blijken nog steeds een hardnekkig bestaan te leiden. Gunstige uitzonderingen daarop zijn de boeken van Miep Diekmann Padu is gek en van Diana Lebacs Nancho van Bonaire. Het verslag van de studie is uitgegeven door het Nederlands bibliotheek en lectuurcentrum Den Haag.

VOLKENRECHTELIJKE aspecten van Antilliaanse onafhankelijkheid, onder redactie van prof. dr H. Meijers is uitgegeven door Tjeenk Willink. Alphen aan de Rijn; bij het verschijnen en de persconferentie daarbij is er nog al wat deining ontstaan. Het gaat hierbij om de inleidingen op een colloquium, georganiseerd door de Antilliaanse en de Amsterdamse universiteit.

DE OPENBARE bibliotheken op de Antillen door D. Reumer. Dit is een verslag van een werkbezoek door de directeur van het Nederlands bibliotheek- en lectuur centrum aan de Antillen. Het is een uitgave van genoemd centrum in Den Haag.

DE SOCIALE gevolgen van het internationaal toerisme door E.M. Hees en V. Pieters is een tussenverslag van dit onderzoek, waarvoor Sticusa financiele steun heeft verleend.

Beroep op SM-BC ivm speelschool

WILLEMSTAD — Bezorgdheid is uitgesproken over de financiele situatie van de onlangs opgerichte Caterpillar speelgoed te Simpsonbay.

Dit gebeurde door de ouders-en onderwijzersvereniging van de Regina basisschool. Men wijst er in een boodschap aan het Bestuurscollege op, dat de speelschool een belangrijke functie vervult in het betrokken gebied. Daarom wordt het BC gevraagd om de noodzakelijke hulp te verlenen. Zo meldt het SM-weekblad New Age.

Contactbijeenkomst congres leden en ondernemers

WILLEMSTAD — Op initiatief van Caribbean/Central American action (C/CAA) is er op dinsdag 18 november een lunch-bijeenkomst belegd tussen leden van het Amerikaanse congres en vertegenwoordigers van grote Amerikaanse ondernemingen, waarbij men informeel van gedachten kan wisselen met betrekking tot investeringskwesties in de Cariben. De bijeenkomst is in het Capitol. Het State department organiseert voorafgaande daaraan een informatieve bijeenkomst waarbij men ingelicht wordt over zaken als het beleid en de ontwikkelingen in deze regio. Zo blijkt uit het maandblad van C/CAA.

PARAMARIBO — Op woensdag 19 november moet de oud-minister van Arbeid en Volkshuisvesting in het tweede kabinet-Arron, P. Parmessar voor [illegible] te Paramaribo verschijnen. Hij wordt ervan verdacht de comptabiliteitsvoorschriften ontdoken te hebben, in die zin dat hij grote projecten "verkavelde" in een aantal kleine projecten, waardoor dan geen openbare inschrijvingen vereist waren. Hij zou van de aannemers van de projecten geld hebben ontvangen.

Het is nog niet bekend wanneer de andere ministers, K.A. (Openbare Werken en Verkeer) C. (Opbouw) en A. (Algemene Zaken) voor dit college zullen moeten verschijnen. Er wordt naar gestreefd hen allen voor eind december voor te brengen.

Na tur [illegible] i [illegible] Mai

Cecilia Roselfina Vinck - Tweeboom

nos [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] 22 di november 7.15 p.m.
na Misa Católica di Steenrijk.

Na nomber di henter famia
Vidma Kohlstir-Vinck

Met diep leedwezen maken wij het overlijden bekend van onze innig geliefde moeder, schoonmoeder, grootmoeder, zuster en tante:

Mevr. Elisabeth Wilhelmina Vervuurt,

beter bekend als WILLY
op de leeftijd van 82 jaar

Fam. L. F. Klein-Boest (Curacao)
Fam. M. A. Vervuurt-van Exel (Curacao)
Fam. H. B. Vervuurt-[illegible] (Suriname)
Fam. A. van Philips-Vervuurt (Suriname)
Fam. G. [illegible]-Vervuurt (Suriname)
Mej. M.A. ([illegible]) Vervuurt (Nederland)
En overige familieleden in Suriname en Nederland.

De teraardebestelling vindt plaats op zaterdag 15 november 1980 om 4.30 uur 's middags vertrekkende vanuit de rouwkamer van het Sint Elisabeth Hospitaal naar de Protestantse begraafplaats aan de [illegible].
Gelegenheid tot condoleren vanaf 1 uur n.m.

VERTEGENWOORDIGER NOG NIET BENOEMD

Ruman Ellis: amateuristische aanpak

Bonaire niet gelukkig met vliegschema In Air

WILLEMSTAD — Het statenlid voor Bonaire Rudy (Ruman) Ellis van de UPB, staat sceptisch tegenover de lijndienst die In-Air morgen zal starten tussen de drie Benedenwindse Eilanden. Tot vanmorgen was er nog geen officiele vertegenwoordiger benoemd van In-Air op Bonaire terwijl het vliegschema van de Arubaanse maatschappij voor wat Bonaire betreft niet gunstig zou zijn. Het Statenlid zou vanmiddag nog besprekingen hierover voeren met de regering en aandringen op wijziging van dat schema.

Zoals bekend zal deArubaanse luchtvaartmaatschappij In Air morgen reeds starten met vluchten tussen Aruba' Curacao en Bonaire, met enkele Beech-craft-toestellen. In Air zal slechts vliegbiljetten verkopen op de lcuhthavens van de drie eilanden een uur voor vertrek.

Volgens het voorlopig vliegschema van de maatschappij starten vrijwel alle vluchten pas omstreekz 12 uur in de middag. Op zondag en vrijdag wordt er niet gevlogen door In Air. Voor wat Bonaire betreft, vertrekken de eerste vluchten omstreeks kwart over één in de namiddag, terwijl pas om half drie 's middags de eerste vlucht wordt uigevoerd vanuit Bonaire naar Curacao.

Voor Bonaire komt dat zeer slecht uit, vertelde Rudy Ellis aan de Amigoe. Bonaire is sterk afhankelijk van goede verbindingen vooral naar Curacao om er aansluitingen te kunnen maken naar andere bestemmingen zonder al te lange tijd te moeten wachten. Bovendien moet de mogelijkheid blijven bestaan dat reizigers een hele dag op een andere eiland vertoeven en laat in de middag terugvliegen. Volgens het schema van In Air is dat niet mogelijk.

Het Statenlid voor Bonaire toonde zich sceptisch over de maatschappij. Volgens hem bleek uit de voorbereidingen een vrij amateuristische aanpak en hij twijfelde daarom in de continuiteit van de intereilandelijke vluchten. Als voorbeeld noemde hij de vertegenwoordiging van In Air op Bonaire. Tot vanmorgen was dat officieel niet geregeld. Hij verwachtte dat in de loop van vandaag in de haast Hugo Gerharts zou worden aangesteld als vertegenwoordiger voor de afhandeling en verkoop van vliegtickets van In Air.

„Dergelijke zaken hadden al lang geregeld moeten zijn en niet één dag voordat de maatschappij begint te vliegen", vond Rudy Ellis.

Toch wil het Statenlid de nieuwe maatschappij een eerlijke kans geven om zich te bewijzen, Bij de centrale regering zal hij aandringen op verbetering van het vliegschema van In Air zoals vandaag gepubliceerd in advertenties van de maatschappij. Op de eerste plaats zullen er dan ochtendvluchten moeten komen te behoeve van Bonaire.

Daarnaast wil het Statenlid dat er naast de In Air ook naar andere alternatieven wordt gezocht. Hij noemde de oprichting van een Bonairiaanse luchtvaartmaatschappij die als reserve achter de hand kan worden gehouden.

„Als straks de In Air de intereilandelijke verbinding niet in stand kan houden dan moeten er reeds alternatieven klaarliggen", vond Ruman Ellis, die daarmee zijn twijfels aangaf in de continuiteit van de In Air vluchten.

WILLEMSTAD — De bespreking over het kleuteronderwijs waarop de vakbond VLC had aangedrongen, had gisterenmiddag plaats in het gebouw van het Departement van Onderwijs te Sta Rosa. Na de vergadering verklaarden alle instanties de vergadering als zeer positief te hebben ervaren, hoewel die tevredenheid niet te zien was op de gezichten van de aanwezigen aan het begin van de vergadering.

Rover gepakt

WILLEMSTAD — De 22-jarige H.K. is aangehouden op verdenking van beroving. De aanhouding werd mogelijk doordat de beroofde en later een hulp-agent de achtervolging naar K. inzetten. De beroving gebeurde rond zes uur donderdagmiddag.

Op dat ogenblik liep een in het Plaza-hotel verblijvende toeriste over Plaza Piar toen zij werd overvallen door een jongeman, die haar haar gouden halsketting afrukte en daarmee op vlucht ging. De waarde van de ketting was ongeveer tweeduizend gulden.

De dame liep hem achterna en riep om hulp. De hulpagent die bij de Raad van ministers werkzaam is, zag de man voorbij lopen en ging hem achterna. Hij wist hem aan te houden. De gouden ketting werd hem ontnomen. K. is overgedragen aan de recherche en is ingesloten.

Drenthe haven van Curacao binnengesleept

WILLEMSTAD — Het door een ernstige brand getroffen oorlogsschip hr ms Drenthe kwam vanochtend om drie uur, gesleept door de hr ms Rotterdam de haven van Curacao binnen. Beide schepen liggen momenteel afgemeerd langs de ringsteiger bij de marinebasis Parera.

De Drenthe kwam aanvankelijk op eigen kracht terug naar Willemstad, maar moest later worden gesleept, doordat het schip te kampen kreeg met een voedingswatertekort in de voortstuwingsinstallatie. De twee gewonden slachtoffers van de brand, die eerst waren overgebracht naar Margaritha zijn gisterenmiddag met een neptune-vliegtuig naar Curacao gevlogen. Ze liggen in het St Elisabeth hospitaal. Hun verwondingen zijn minder ernstig dan in eerste instantie gevreesd werd.

Ze hebben brandwonden en oogletsel. Naar verwacht zullen ze binnen enkele weken volledig zijn hersteld. Hun ouders komen vanavond over uit Nederland. Het stationsschip hr ms Rotterdam, dat gisteren naar Nederland zou vertrekken blijft voorlopig op Curacao. De bemanning van de Drenthe zal op dit schip overstappen. De bemanning van de Rotterdam zelf gaat per vliegtuig terug naar Nederland. De bemanning van de Drenthe verblijft momenteel op het detachement Suffisant. Het schip is verlaten. Er wordt een diepgaand onderzoek ingesteld naar de oorzaken van de brand. Voorlopig lijkt het op een bedrijfsongeval in het ketelruim, waardoor dieselolie vrijkwam en bij de ketel vlam vatte. Door de snelheid waarmee dit gebeurde, was blussen niet meer mogelijk.

Aktiegroep wil opheldering

Vijf bestuursleden van ARV leggen functie neer

WILLEMSTAD — Onduidelijke financiele problemen binnen het bestuur van de Antilliaanse Reisvereniging ARV, hebben ertoe geleid dat vijf van de negen bestuursleden, inclusief voorzitter W. Lemmers, hun functie hebben neergelegd. Een aktiegroep bestaande uit een 60-tal leden heeft nu om een ledenvergadering verzocht waarbij opheldering zal moeten worden gegeven door het bestuur.

De Antilliaanse Reisvereniging ARV werd 20 jaar geleden opgericht op Aruba terwijl enkele jaren later de sectie Curacao van start ging. De vereniging telt nu zo'n twee duizend leden op alle zes Antilliaanse eilanden.

Voor de leden worden door het bestuur reisprogramma's opgesteld tegen aantrekkelijke prijzen. Vooral in vakantieseizoenen wordt daarvan gretig gebruik gemaakt. omdat de vereniging zorgdraagt voor reserveringen bij de luchtvaartmaatschappijen, hotels in het buitenland en ook uitstapjes organiseert in het vakantieland. Een ARV-vertegenwoordiger die doorgaans de reis ook meemaakt, regelt daarbij alle zaken voor de groep.

De grote meerderheid van de ARV-leden is slechts geinteresseerd in deelname aan die groepsreizen en stelt verder geen belangstelling in de wijze waarop de Vereniging, waarvoor contributie moet worden betaald, wordt bestuurd.

Onduidelijke problemen binnen het bestuur hebben er nu toe geleid dat vijf van de negen bestuursleden zijn afgetreden. De overige vier bestuursleden die zijn aangebleven hebben voor 18 november een ledenvergadering uitgeschreven waarin onder meer aanvulling van het bestuur als agendapunt zal worden behandeld.

W. Lemmers die jarenlang de functie van voorzitter heeft bekleed bij de reisvereniging, heeft die functie nu neergelegd. Aan de Amigoe wilde hij daarover niet veel zeggen. Hij gaf wel toe dat er interne problemen waren geresen binnen het bestuur maar noemde dat een "misverstand". Hij wilde geen bijzonderheden verstrekken over de aard van die problemen omdat hij het eleganter vond eerst de ledenvergadering daarvan op de hoogte te stellen.

Die vergadering zal dinsdagavond plaatshebben in de Martin Luther Kingschool. Volgens ARV-statuten hoeft er daarbij geen quorum aanwezig te zijn om beslissingen te nemen. Inmiddels heeft een aktiegroep van een 60-tal leden om opheldering verzocht bij het bestuur over de bestuurscrisis. In een petitie is om een ledenvergadering verzocht.

In de oproep voor de ledenvergadering wordt niet gerept over de aktiegroep, maar door het aangebleven bestuur wordt meegedeeld dat vijf bestuursleden hun functie hebben neergelegd tijdens onderhandelingen over zaken die het voortbestaan van de ARV moeten garanderen. Een poging om de kwestie intern te bespreken is mislukt omdat de afgetreden bestuursleden niet verschenen op een daartoe belegde vergadering.

Tijdens de ledenvergadering van dinsdag zullen naar wordt verwacht beide groepen binnen het bestuur een uitleg geven aan de leden, die uiteindelijk zullen moeten beslissen over aanvulling of wijziging in het huidig ARV-bestuur.

Canadese officier mishandeld

WILLEMSTAD — Een Canadese marine-officier die in het Plaza hotel verbleef is donderdag behoorlijk toegetakeld door drie mannen die hem overvielen en die het gemunt hadden op zijn fotoapparatuur. Dit gebeurde te Scharloo.

Rond zeven uur was hij tijdens het wandelen door de binnenstad bij Scharloo aangekomen. Hij werd toen plotseling van achteren aangevallen door drie mannen die hem tegen de grond gooiden. Men schopte hem, zelfs tegen het hoofd. Dit omdat hij zijn fototoestel stevig vasthield. Als gevolg van deze laatste schop raakte hij even duizelig, zodat men het fototoestel alsnog kon roven. Daarna ging men op de vlucht. Het slachtoffer is van het Canadese leger.

Opdracht BC voor nieuwe wegwijzers

WILLEMSTAD — Het Bestuurscollege van Curacao heeft aan PRC Caribbean nv opdracht gegeven een projectdossier op te stellen over de bewegwijzering van Curacao. Deze wordt ook van groot belang geacht voor de toeristen die zelf wat willen rondrijden. In het overheidscommuniqué wordt herinnerd hoe jaren geleden op verschillende punten wegwijzers werden geplaatst, welke in de loop der tijden vernield zijn of in het ongerede geraakt zijn. Tijdens de BC-vergadering van eerder deze week is het besluit gevallen om nieuwe wegwijzers te gaan plaatsen. Aan genoemde nv werd de opdracht gegeven voor het project-dossier opdat de overheid een beter inzicht krijgt in deze materie.

Toerisme gedeputeerde Agustin Diaz heeft er in dit verband op gewezen dat toeristen die over een voertuig beschikken bepaalde plaatsen willen bezoeken zoals baaien etc. De aanwezige wegwijzers voldeden in dit opzicht niet. Het ligt in de bedoeling dat evenals dat elders het geval is er boven de wegen wegwijzers komen, waarbij de automobilist duidelijk gemaakt wordt welke richting hij moet kiezen en hoe ver de betrokken plaats nog verwijderd is. Naast deze gewone bewegwijzering komen er aanwijzingen voor toeristische attracties en karakteristieke buurten. Het projectdossier zal daarom de volgende onderdelen bevatten: een inventarisatie van wat er nu is, een beeld van hoe de situatie zal gaan worden, een overzicht wat er moet gaan gebeuren om de huidige toestand te veranderen en de organisatorische opzet van het project met de tijd welke de uitvoering in beslag gaat nemen.

Aansluiting bij SI historisch voor MAN

WILLEMSTAD — Het bestuur van de politieke partij MAN heeft gisteren bericht ontvangen uit Madrid dat het bestuur van de Socialistische Internationale akkoord is gegaan met het adviserend lidmaatschap van de MAN. In een verklaring van het MAN-bestuur wordt gesteld dat socialistische partijen van de hele wereld zijn aangesloten bij de Socialistische Internationale en als principe aanhangen een op democratie gebaseerde strijd voor sociale rechtvaardigheid, een beter leefsysteem en vrijheid en vrede voor de bevolking van hun land. Omdat de MAN dat principe ook aanhangt, is die aansluiting bij de SI van historische betekenis voor de partij.

Inspecteur voor onderwijs op Bovenwinden

WILLEMSTAD — Tot inspecteur van onderwijs op de Bovenwinden is benoemd drs J. Bloem. Hij zal belast zijn met het toezicht op het Mavo-Havo-en Etao-onderwijs. Hij is de opvolger van de heer R. Harms die Onderwijsdirecteur is geworden op Aruba. Drs Bloem heeft een Engelse acte en is verbonden aan de MO-opleiding Engels. Zo meldt het SM-weekblad New Age.

Bij brandstichting 2 gewonden

WILLEMSTAD — Twee gewonden zijn er gevallen vanmorgen vroeg toen een zeventigjarige man zijn nicht met brandende kerosine uit huis wilde drijven. Een tweejarig kind raakte ernstig gewond, de moeder liep minder zware brandwonden op.

Rond half zes werd de politie gebeld in verband met een brand in de Wageningenstraat. Men trof er de 24-jarige dame aan die vertelde dat zij plotseling wakker was geworden toen een blik met vlammen op haar neerkwam. Zij kon de vlammen nog ontwijken, maar het vuur kwam wel op haar bed terecht, dat meteen vlam vatte. Daarop lag haar zoontje te slapen, die ook in brand vloog. Inwonende broers en zussen wisten de brand gauw onder controle te krijgen.

De zeventigjarige oom werd aangehouden. Hij bekende dat hij een blik met kerosine in brand had gestoken en dit op het bed van de nicht had gegooid. Dit had hij gedaan omdat hij haar uit-huis wilde hebben, omdat zij aan zwarte kunst doet. De man is ingesloten. Het kind is in het ziekenhuis opgenomen en zijn moeder kon na behandeld te zijn naar huis terugkeren.

BC WIL KERAMIEK MATERIE GROOTSCHEEPSER AANPAKKEN

WILLEMSTAD — De eilandelijke overheid van Curacao heeft een keramiek-project op stapel gezet met een programma van drie jaar om de keramiek-materie op grotere schaal aan te pakken. Het project heeft de naam meegekregen: project decorative ceramic tile production. De bedoeling ervan is om een industrie op te zetten voor siermozaieken van keramiek gemaakt. Op deze mozaieken zullen verschillende Antilliaanse panorama's voorkomen zoals de slavenhutten van Bonaire, de landhuizen van Curacao, de Emmabrug en de andere mooie kijkjes op Curacao.

Deze mozaieken, aldus het overheids-communique, kunnen een goede markt krijgen, namelijk bij verkoop in de toeristische sector. Men moet dit project echter meer zien als een proefballon, want al werkend wil men de gehele keramiek ontwikkeling bestuderen, wat Curacao betreft.

Dit project is ondertussen aan de Landsregering aangeboden door ged. Agustin Diaz. Hij heeft deze zaak eerder aangepraat in Nederland, waar men er positief tegenover stond. De kosten worden geschat op 619.800 gulden, waarvan Curacao een bedrag van 225 mille voor zijn rekening neemt. Nederland wordt verondersteld de rest bij te betalen.

Op het ogenblik telt de keramiek-productie op Curacao vijf eenheden. Een zesde eenheid is op komst en wel in het vroegere markt-complex. In totaal vinden er 28 mensen werk in, van wie twaalf een handicap hebben. De overheid is daarom van mening, dat de investeringen welke gedaan zijn heel vruchtbaar zijn geweest: niet alleen op economisch gebied, maar ook sociaal en cultureel. Op het ogenblik is de jaar-omzet ongeveer 180 mille.

Scheepvaart-inspectie belast met schuldvraag van ramp Prinsendam

WILLEMSTAD — Het onderzoek naar de brand en de ondergang van het cruise-schip Prinsendam zal geruime tijd in beslag nemen, is de algemene verwachting. Pas als de commissie van onderzoek in Nederland gereed is met het voor-onderzoek zal het resultaat ervan op Curacao worden besproken door de Scheepvaart-Inspectie in het Fort Amsterdam.

Er bestaat voorlopig een vermoeden dat de brand aan boord van het Nederlandse passagiersschip op 5 october dit jaar in de Golf van Alaska is gestart door een breuk in de benzineleiding in de machinekamer. Maar er blijven nog tal van andere aspecten in deze ramp onopgelost. In Nederlandse kringen van scheepvaart-inspecteurs wordt de ondergang van het schip „een vreemde zaak" gevonden. De Prinsendam is in 1973 gebouwd volgens de modernste internationale reglementen, die overigens dit jaar pas van kracht zijn geworden.

Omdat het schip ook regelmatig in Nederland is geinspecteerd, aangezien het daar vaker op voer, wordt de inspectie op de oorzaak van de ramp ook van daaruit verricht. Dit niet tegenstaande het feit dat het schip staat geregistreerd in de Nederlandse Antillen. Maar ook omdat de inspectie op de Antillen krap bezet is, wordt dat deel overgelaten aan de Nederlandse inspecteurs.

De Nederlandse commissie zal vervolgens op grond van inspecties een voorlopige conclusie trekken over de schuldvraag. Die worden opgestuurd naar de Antillen waar de scheepvaart-inspectie zich zal buigen over de schuldvraag. Afhankelijk van de resultaten daarvan kan de kwestie ook nog worden doorverwezen naar de Raad van de Scheepvaart in Nederland, waar de eventuele schuldigen zich moeten verantwoorden.

Abvo wil indexering pensioenen

WILLEMSTAD — De ambtenarenbond ABVO heeft in een telegram aan minister-president Martina verzocht om de pensioengelden van de gepensioneerde ambtenaren te indexeren, voor het eind van dit jaar.

Het ABVO-verzoek is gebaseerd op de tweede aanpassing van overheidssalarissen aan gestegen kosten van levensonderhoud.

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

BUICK Century, bouwjaar '75, tel.: 43901 na 5 uur.

PORCHSALE: koelkast, stove, z.g.a.n., kleine elektr. huishoudelijke apparaten 220V, muziekinstr. accordeon, altsax., filmapparaten Paillard 8 mm, div. geluidsapparatuur, kleding nieuw enz., Troepiaalweg 19, Julianadorp, zaterdag 15/11 van 10 u-4 u.

PORCHSALE: alles en nog wat v.a. fl. 0,25, koffers v.a. fl. 3,-, keukenartikelen, cocktail en avondjurken maat 14/16 fl. 5,- tot fl. 7,50, zaterdag 9 tot 6 uur, Pareraweg 60, tel.: 54171.

1978 4-DOOR Mercury Grand Marquis, first class condition, only 8.500 miles, fully equipped, airco, radio, powersteering, -brakes, -windows, -seats etc., white with dark red leather upholstery, bargain for fl. 10.000,-, tel.: 54171.

WEGENS vertrek: Dodge Brougham 1975, 2-deurs, full equipped, tel.: 26124.

IN uitstekende staat verkerende Renault R4 '78, km. stand 23.000, tel.: 78158 na 6 uur p.m.

SPLI[illegible] merk Pearl, tel.: 14905.

EETKAMERTAFEL + 4 stoelen, toiletmeubel met spiegel, hangkast, legkast, koelkast, judopak, snorkel + vliezen maat 38 en 43, boeken en bloempotten fl. 1,- per stuk, Mato Grossostraat 1.

TERRIER (5 mnd.), ingeent, ontwormd, fl. 100,-, Nabij Van Engelen 40A, tel.: 83193.

CHEVROLET Nova 1974, standard, 4 porta, den perfecto condicion, Renkumstraat 3, Cher Aille.

1 TAPIJT, 1 bufet, Amandelweg 41.

MINI Austin Jeep, i.z.g.s., tel.: 84594/35698.

CONCORD 1978 Stationwagen, automatic, powersteering, powerbrakes, Adres: Kaya Santiago de Chili 195A.

GROOT Palissander wandmeubel fl. 950,-, ventilator fl. 50,-, mixer fl. 15,-, Oude Caracasbaaiweg 86.

3 DEUREN klerenkast, tv zwart/wit 19 inch, tv zwart/wit 14 inch, radio-pick-up, Stationwagen Simca, tel.: 77429.

1 PER. BED + kast fl. 700,-, 1 buffet fl. 200,-, tel.: 674942.

INBOEDEL, tel.: 83381, Kaya Tobo 103(De Savaan).

UNIEK paard paso fino, genaamd "Appaloosa", ras Appaloosa, Flairaweg 12.

MUSTANG II 1977, tel.: 44258, Maasstraat 16, Suffisant.

FORD Capri 1975. Inlichting na 6 uur, tel.: 43968.

SUBARU Stationcar 1978 fl. 6.800,-, Volkswagen 1975 fl. 2.500,-, stereo-set fl. 800,-, tel.: 25683/24028/82961.

WANDMEUBEL met veel bergruimte en in zeer goede conditie, tel.: 24032 na 6 uur.

WEGENS vertrek: Volkswagen Kever 1974, i.g.s., tel.: 874134 na 19.00

SCHUIFRAAM, 2.71 m. breedte, 1.19 m. lengte, tel.: 54277.

SUBARU '79, radio-cass., AM/FM, arico, posibilidad di pago, tel.: 43823.

DAF '66 met Renault motor automatic, bouwjaar 1974, Abrahamsz 122, tel.: 672218.

TELEVISION [illegible] z.g.a.n., merk Toshiba. Adres: Olindaweg 18, tel.: 44259.

OVERCOMPLETE inboedel: bankstel, buffet, bijzettafels, tapijten, stereo-set, spiegels, elek. grill, pannen, keukengerei, planten, commode, babybed, autostoel, wandelwagen, eetstoel van prenatale, schommelstoel, Caracasbaaiweg 226, tel.: 14466.

IJSKAST General Electric, nofrost, z.g.a.n., tel.: 43918.

FORD Mustang GHIA, bouwjaar 1975, 8 cyl., fully equipped. Inlichtingen: Rooi Catootje kavel 52, tel.: 79624.

WEGENS vertrek: 1 bankstel met bijpassende tapijt en 'n spiegel-tafel fl. 1.800,-. Adres: Soeax 38-138.

EETTAFEL + zes stoelen, wasmachine (volautomaat + verwarming), 2 bureaus, racefiets (z.g.a.n.), sisal-matten en slaapkamerkleedjes, klein ladenkastje, schemerlampen, tel.: 9-4316 of 9-2386.

AUDI 100, 1975, naaimachine Nechi, salonmeubel, grote ronde porchtafel, tel.: 37830.

EEN pick-up Mazda '78, fl. 4.000,-, Beabiweg 4, kant. uren tel.: 79259, na kant. uren 18.00 uur tel.: 37812.

GROTE driedeursklerenkast, glazen kast, grote vierkante tafel, alles voor fl. 250,-, een Duitse Volkswagen, model 1300 (defect) fl. 700,-. Te bevragen: tel.: 44128.

WEGENS vertrek: bankstel: 2 fauteuils, 3 zitsbank fl. 750,-, deepfreezer fl. 500,-, ijskast fl. 400,-, airco 11.700 BTU fl. 560,-, 3 eenpersoonsbedden, 2 à fl. 50,-, 1 à fl. 200,-, 2 persoonsbed fl. 300,-, color tv fl. 1.000,-, herenfiets fl. 100,-, 5 PK buitenboordmotor fl. 200,-, katoenen tuig voor bon. vissersboot, t.e.a.b., porchplanten. Te bevragen tel.: 44022, za. na 13 uur.

SPEEDBOOT 13 ft., O.B. Merc. 850, i.z.g.s. fl. 7.000,-, tussen 17.00-18.00, Slokeweg 5.

TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

BABY-COMMODE, babyphone, tel.: 77429.

WINDSURFER, tel.: 44336.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

VOLL. gemeub. app. incl. gas + water, excl. electriciteit, ook te gebr. als kantoorruimte, fl. 510,- huur, tel.: 26222.

EENPERSOONS-APPARTEMENTEN, tel.: 79218, 6—9 p.m.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

PASGETROUWD echtpaar zoekt oppashuis per 1 januari 1981, tel.: 55269.

WOONHUIS, tel.: 79596.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

VOOR 6 ochtenden per week, tel.: 35625, Rigelweg 1.

DIVERSEN CURACAO

VOOR bijles Nederlands, bel: 671721.

WIE wil in de Kerstvakantie met ons van huis ruilen? Gevraagd: huis met 6 slaapplaatsen op Aruba met gebruik van auto. Aangeboden: idem op Curaçao, tel.: 79694, Curaçao.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

EIKEN kinderledikant + matras fl. 175,-, babysitter fl. 25,-, rieten reiswieg fl. 45,-, Papilon 71D, 's avonds tussen 6—8 uur.

BOOT 14'x6', gemaakt op Bonaire, geschikt voor zeilsport. Evinrude outboard 15 pk, 1980, z.g.s., J.Rasmijn, tel.: 24544, 9-5 p.m.

2 AIRCO'S, 3 jr. oud, 1 duikfles, N.C.C. 68.

BABYCRIB, stroller, car-seat, tel.: 24918.

2+3 ZITSBANKSTEL, solide uitvoering, kleur: donkerbruin, forse leren stoel, tel.: 47753, Savaneta 349B.

LEATHER set of chairs, call: 23623.

EIGENDOMSTERREIN 1574 m2 te Seroe Patrishi. Inl.: Seroe Patrishi 51.

MOVING garage sale: Nov. 15-16, 9 a.m., furniture, wasmachine, toys, tools, household, Mazda 1978, Seroe Colorado, Bungalow 370.

4 FAMILY garage sale, Bungalow 336, Seroe Colorado, Friday—Saturday Nov. 14—15, 8 a.m. tot 5 p.m.: stereo, kingsize bedfriem, bike, children and adult, clotch, household items etc.

IJSKAST, tv b/w 21", console mod., 2 stereo-set, movie-camara, press. cooker, hairdryer, airco, leeslamp, schemerlampen, tapijten, huish. art, zomermantel, koperen, pronkstukken en div. art., tel.: 22944.

GALANT 1600 Stationcar, 4-deurs, bouwjaar 1975, in goede staat, Bucutiweg 16, tel.: 23799.

1 PERS.BED fl. 125,-, Gallegostr. 21, tel.: 21662. Informatie: tel.: 21334.

WEGENS overcompleet: Sony kleuren tv, z.g.a.n., fl. 1.100,-. Te bezichtigen: Kolibristraat 17.

WEGENS vertrek: Porchsale: airco, stereoset, tv + video, filmprojector, toast-R-oven, stofzuiger, Perzisch tapijt, planten, buks, fiets, keukenkastje, speelgoed enz. op zaterdag 15 nov. 1980, G. van der Werf, Madurostr. 37, tel.: 22396.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

GEMEUBILEERDE kamer voor één persoon met eigen ingang, Venezuelastraat 24.

NIEUW ongem. woonhuis, 3 slaapk., te Diamantbergweg. Informatie: tel.: 46232.

GEM. appartement met airco voor één persoon per 1 dec., tel.: 21630.

COMPLEET gemeubileerde huizen, 1 gelegen te Dr. Henriquezstraat 1, O'stad, 4 slaapkamers + meidenkamer etc. + tel., 1 gelegen te San Barbola complex 12, 2 slaapkamers. Informatie tel.: 21040, Mr. Nicolaas of San Barbola complex 3.

PERSONEEL GEVRAAGD ARUBA

UN hende muhé pa trabao di cas (2 of 3 dia den siman), bon salario, tel.: 45339, (mainta), Van der Weide.

HULP in de huishouding, voor 3 halve dagen per week, Barba di Joncumanstraat 7 (Ponton), tel.: 22776.

DIVERSEN ARUBA

WEGGELOPEN: twee jonge hondjes, kleur: zwart, omgeving: Kennedyschool. Gaarne bericht aan: Tulp, Stadionsweg 29, tel.: 22842.

NY trekt veel Curaçao night in belangstellenden

WILLEMSTAD — De Curacao night in het Newyorkse Hilton hotel heeft de nodige aandacht gekregen in de pers, zo blijkt uit een officieel communique van de Curacaose overheid. Met het oog op deze Curacaose avond waren waarnemend gezaghebber ged. F. Metry en ged. A. Diaz naar Amerika getogen. Aan het banket namen niet minder dan 825 belangstellenden deel. Het was een soort fundraising aangelegenheid, omdat men vierhonderd dollar moest neertellen om van de partij te kunnen zijn. De zaal waarin de avond werd gehouden was in Curacaose sfeer omgetoverd, waartoe een paar Curacaose bedrijven hun bijdrage leverden. Er was verder een persconferentie door ged. Diaz, die meedeelde, dat spoedig het Toeristenbureau omgezet zal worden in een onderneming voor de toeristische ontwikkeling.

Actie voor SM bejaardentehuis

WILLEMSTAD — De Island Gem charity foundation op Sint Maarten is bezig met voorbereidingen voor een Bier-en wijn festival in de Shipwreck grill van het Mullet bay beach hotel. De opbrengst is bestemd voor het bejaardentehuis en voor scholen. Zo meldt het SM weekblad New Age. Voor de muziek zorgt Superfly brothers.

Gobièmu di Antiyanan Hulandes ta gradisí pueblo di
Kòrsou, Aruba, Boneiru, Sint Maarten, Saba i Sint Eustatius
pa e forma kaluroso i kordial ku nan a risibí
Su Mahestat Reina Beatrix i Su Altesa Real Prins Claus
durante nan bishita na Antiyas.
Na tur ku di un òf otro manera a kontribuí pa hasi estadia di
Su Mahestat Reina Beatrix i Su Altesa Real Prins Claus
unu eksitoso i plasentero, ta bai palabranan di elogio i gratitut.

Minister-Presidente di Antiyanan Hulandes,
Don Martina.

De Regering van de Nederlandse Antillen spreekt een woord van dank
en waardering uit tot de bevolking van
Curacao, Aruba, Bonaire, Sint Maarten, Saba en Sint Eustatius,
voor de warme en hartelijke wijze waarop
Hare Majesteit Koningin Beatrix en Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Claus
werden ontvangen tijdens hun bezoek aan de Nederlandse Antillen.
Aan al diegenen die op een of andere wijze ertoe hebben bijgedragen
tot het welslagen van dit bezoek onze welgemeende dank.

de Minister-President van de Nederlandse Antillen,
Don Martina.

AGENDA ARUBA

LOSSE NUMMERS OP Aruba, dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, Ingrid-La Fama, Popular, Piet Soda Fountain.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, De Wit Stores Aruba, Caribbean- en Sheratonhotel, Van Dorp in Americana en Holiday Inn drugstore.

Kantooruren: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316, 22950. Pageboy: 027-675.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays bank.

Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 24555.

ALARMCENTRALE: 115.

BIOSCOPEN
Boulevard theater: 20.30 *Trip with the teacher* (18 jr.); 24.00 uur *Man hunt* (18 jr.).
Rialto: 20.00 uur *The Medousa touch* (18 jr.); 22.30 *Death riders* (18 jr.).
Drivein: 20.30 en 24.00 uur *Jaguar lives* (18 jr.).
Principal: 20.30 uur *Justice for all* (18 jr.); 24.00 uur *Cocky* (18 jr.).

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23424; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288; Savaneta: tel.: 47020; Dakota: tel.: 24444; San Nicolas: tel.: 45906; tijdens kantooruren: Patiastraat 27.

WACHTREGELING DOKTOREN
(Oranjestad, Sta Cruz, Paradera en Noord): dokter J.A. Kooyman, Piedra Plat 12A, tel.: 28073;
(San Nicolas en Savaneta): dokter E. Westrate, Spaans Lagoenweg 15, tel.: 47290.

BOTICA'S
Oranjestad: Oduber, tel.: 21766;
San Nicolas: San Lucas tel.: 45119.

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informatie via verkeerstoren.

JAYCEES: 20.00 uur monthly meeting Trocadero.

SPORT
SOFTBALL: 20.00 uur Ballentine vs Const. Equipm.-Wilhelminastadion.

ZATERDAG
DIVERSEN

SPORT
CAMACURI BOWLING CENTER: openingstijden: maandag t/m vrijdag van 18.00-24.00 uur; zaterdag en zondag van 13.00-19.00 uur.

TELEARUBA: 17.00 Woody Woodpecker; 17.30 Incredible Hulk; 18.00 living tomorrow; 18.30 English news; 18.45 telenovela: Los ricos también lloran; 19.30 cocktail musical (lokaal); 20.00 WKRP; 21.00 Family; 22.00 Sanford & son; 22.30 wrestling.

Vier BC leden reageren op ingezonden stuk

Ged. Leo: oorlog geopend

ORANJESTAD — De telekijkers op Aruba werden „verrast" doordat vier gedeputeerden in Tele Noticias kwamen reageren op een ingezonden stuk in Atia News. Gedeputeerde Daniel Leo reageerde door te stellen „dat de oorlog geopend is" Ged. Leo noemde het een lage aanval door te stellen dat de gedeputeerden voordat zij deze functie kregen maar gewone ambtenaren waren geweest. Ze denken dat het volk stom is, aldus de gedeputeerde maar zij moeten niet vergeten dat wij door de grote meerderheid van het volk gekozen werden". Wij zijn geen oppertunisten noch doen wij aan corruptie, aldus de gedeputeerde die ook de aanval op Betico Croes die in het stuk een dictator werd genoemd met felheid van de hand wees. Dat wij als gedeputeerden niets te zeggen hebben is niet waar, Betico Croes is de leider van de partij door zijn eigen verdiensten en werken. Uiteindelijk beslist de partij of fractieraad. Wij zijn niet bang, aldus ged Leo, wij zijn alleen bang als dit groepje van de handel die dergelijke stukken toestaat aan de macht komt. Ged Nell Oduber verweet hierop de Kamer van Koophandel en ATIA dat zij in de politiek zijn gegaan. „Moet je persé uit handelskringen komen om gedeputeerde te worden, zo vroeg hij zich af. Laat ze in hun Atia news de handel en het volk maar een betere voorlichting geven. Ook de heer Oduber was van mening dat Betico leider is omdat hij op Aruba en internationaal wat gepresteerd heeft. Atia news is nu een politiek pamflet geworden.

Ged Grace Bareño betreurde het dat een dergelijk blad met zulk een artikel komt. Het toont geen enkel respect voor de overheid en is beledigend voor het volk. Tenslotte stelde gedeputeerde Pedro Kelly dat hij zich niet schaamt dat hij een gewoon ambtenaar was, als ik gedeputeerde af ben dan wordt ik weer gewoon ambtenaar. Met nadruk stelde hij dat de handel niet kan voorschrijven op wie het volk moet stemmen. Een van de redactieleden van Atia news door Tele Aruba om commentaar gevraagd de heer Ebby Arends, stelde „dat hij geen commentaar had omdat het een ingezonden stuk is."

De Amigoe tekent hierbij aan dat Tele Aruba door dit interview redactioneel als nieuws te brengen een vreemde stap heeft gedaan. Wij hopen niet dat Tele Aruba in de toekomst op alle ingezonden stukken in de bladen het voltallige Bestuurscollege om commentaar gaat vragen. Overigens kunnen wij de verontwaardiging van de heren gedeputeerden volkomen begrijpen, maar is een ander medium nu de juiste weg om daar op deze wijze commentaar op te leveren, zeker niet op een ingezonden stuk.

Vragen van Betico Croes

Geld voor Antilliaanse ontwikkeling besteed aan vluchtelingenhulp?

ORANJESTAD — De fractieleider van de MEP in de staten Betico Croes heeft begin deze week voordat hij naar Europa vertrok een tiental vragen gesteld aan de minister president en de minister voor Ontwikkelings samenwerking. Deze vragen hebben betrekking op uit Den Haag ontvangen berichten dat de Nederlandse fondsen ten behoeve van de ontwikkelingshulp voor de Nederlandse Antillen uitgeput zijn.

In de eerste vraag stelt de heer Croes of de regering kennis genomen heeft van het feit dat voor kort de Nederlandse regering via publiciteitsmedia liet weten dat de Antilliaanse verwerkingscapaciteit van de voor ontwikkelingsprojecten onvoldoende was, met als gevolg dat een "stuwmeer" van meer dan 300 miljoen gulden is ontstaan. Hij wijst in dit verband op de toelichting van het kabinet Antilliaanse zaken 1980.

Thans stelt de Nederlandse regering echter dat tot 1984 de ontwikkelingsgelden zeer beperkt zijn, waardoor een financieringsplafond is ontstaan. De heer Croes wil graag weten hoe dit financieringsplafond te rijmen is met de wens van de Nederlandse regering om te komen tot de zogenaamde programmahulp in plaats van projectenhulp.

De heer Croes vraagt in dit verband of de regering niet van mening is dat de voor alle de eilanden op te stellen programmas de indicatie dienen te geven voor de financierings behoefte van bedoelde eilanden. Zo ja, kan de regering dan verklaren hoe het mogelijk is dat thans een financieringsplafond bestaat?

Gevraagd wordt of de regering Nederland wil verzoeken verslag te doen over het "stuwmeer" en welke hoogte het palfond tot 1984 zal bereiken. Voorts wil de heer Croes een onderzoek of het in de bedoeling ligt van de Nederlandse regering om thans de ontwikkelingssamenwerking op kasbasis per jaar te doen plaatsvinden en indien dit zo blijkt te zijn, vindt de regering niet dat dit in strijd is met het begrip "ontwikkeling"?

Gevraagd wordt voorts of de Nederlandse regering contact heeft [illegible] de Antilliaanse regering inzake de institutionele heroriëntatie van de ontwikkelingssamenwerking, waarbij de heer Croes ook het standpunt van de Antilliaanse regering wenst te vernemen. In de twee laatste vragen vraagt de heer Croes of de regering op de hoogte is dat de Nederlandse regering dertig miljoen gulden besteed uit het fonds voor de Antilliaanse ontwikkelingssamenwerking voor Vietnamese vluchtelingen en 25 miljoen gulden voor Radio Nederland Wereldomroep op Bonaire. Indien dit het geval is wil de heer Croes graag het standpunt van de Antilliaanse regering in deze vernemen.

SAN NICOLAS-VOETBAL

SAN NICOLAS — Het voetbaltoernooi om de Copa San Nicolas, dat door Charlie Bar boozers FC georganiseerd wordt is ook op de tweede wedstrijddag succesvol verlopen. Het toernooi dat ten doel heeft de voetbalsport te San Nicolas te bevorderen wordt door veel publiek bijgewoond op het San Nicolas Juniorsveld. De jongste uitslagen in dit toernooi zijn:

Surinameclub-Something special 4-0, Guadirikiri boys-Ho Sing Loy heavy equipment 2-2, Graficas Aruba-MSK Korporaals 2-1, Boys speak easy-DOW 2-1, Ho Sing Loy heavy equipment-Charlie Bar boozers 1-1, MSK korporaals-La Fama vets 0-0.

Personalia

BIJ DE LAGO is R. Gene Goley bevorderd tot project manager van community expansion and development. Een andere bevordering is die van Johannes (Jopi) Croeze tot senior engineer in de afdeling Technical-mechanical engineering. Summer (Sony) Kabler is in de functie van assistant controler overgeplaatst naar de Compania minera disputada de los Condes in Santiago, Chile. Hij wordt opgevolgd door Fabio Pabon, van Esso Inter-America coral gables.

Op verzoek oppositie

Raad bijeen over staatkundige kwestie

ORANJESTAD — De eilandsraadsleden B.J. Nisbet (PPA), Watty Vos (RUBA) en mr Henny Eman (AVP) hebben een openbare vergadering van de Arubaanse eilandsraad gevraagd om te spreken over de ontwikkelingen op staatkundig gebied en de voorbereiding van de komende Ronde-tafel-conferentie (RTC). Voorzitter Frans D Figaroa heeft deze vergadering vastgesteld voor aanstaande maandagavond acht uur. De oppositie heeft deze vergaderingen gevraagd in verband met de spanningen die afgelopen maandag zijn ontstaan toen het topoverleg van politieke partijen om een oplossing voor spanningen ontstaan in Den Haag en bij het Antilliaans spoor op te lossen. Hierbij raakten de gemoederen dusdanig verhit dat MEP-leider Betico Croes hevig verontwaardigd een rapport in stukken scheurde en aankondigde dat de MEP zelf de voorbereidingen zou gaan treffen als de oppositie niet wilde meewerken.

OPERACION CASO ARUBA BEDREIGT ALM

ORANJESTAD — Het personeel van de ALM op Aruba --aangesloten bij de FTA --heeft tijdens een vergadering op woensdagavond duidelijk laten weten dat men de voorstellen door de ALM directie gedaan tijdens de caobesprekingen met de FTA geheel van de hand wijst. De FTA zou opnieuw een bespreking hebben met de ALM om te zien wat de ALM bereid is verder voor te stellen. Mocht dit gesprek vandaag niets opleveren, dan zal de FTA onder de naam „Operacion caso Aruba" tot actie overgaan om druk uit te oefenen op de directie om aan de wensen van het personeel tegemoet te komen. Landsbemiddelaar Eddy Maduro werd van een en ander op de hoogte gesteld. Reeds tijdens de besprekingen van de vorige week tussen ALM-directie en FTA bleek dat het bereiken van een overeenkomst nog heel ver weg is.

Seminar over taxi-cooperatieve

ORANJESTAD — De Aruba transfer Tour & Taxi c.a. (ATTT) organiseert aanstaande maandag en dinsdag, in Trocadero, een seminar over cooperatieve voor alle taxichauffeurs. De bedoeling is dat uit dit seminar de oprichting zal voortvloeien van een eigen cooperatieve om de kosten voor de taxi-chauffeurs te kunnen drukken. Voorts is de ATTT van mening dat met een eigen cooperatieve de taxi-chauffeurs sterker kunnen staan tegen de dreiging van andere concurrerende transportbedrijven. Maandag zullen de taxichauffeurs met autonummers van 1 tot en met 53 aan de beurt komen en de volgende dag de chauffeurs van taxi 54 tot en met 107. De lezingen tijdens het seminar zullen verzorgd worden door de heren Haim Benjamini en Erwin Cabeza en mej. Estrella Thode.

Op verzoek regering

In Air begint morgen al met de ABC-vluchten

ORANJESTAD — Op verzoek van de overheid zal In Air n.v., de op Aruba gevestigde naamloze vennootschap voor het bedrijven van de luchtvaart, reeds morgen met vluchten beginnen tussen Aruba, Curacao en Bonaire. Deze n.v. heeft op 7 november van de gouverneur vergunning gekregen om passagiersvluchten te gaan uitoefenen.

Ondanks de korte termijn van voorbereiding tussen het verkrijgen van de vergunning en de aanvang van de dienstverlening, heeft In Air gemeend aan voormeld verzoek van de overheid gehoor te moeten geven, zulks ter verlichting van de bestaande vervoersproblematiek, zij het met de op dit moment ter beschikking staande middelen.

De passagiers zullen worden vervoerd met Beechcraft toestellen met een capaciteit varierend van 3 tot 12 passagiers. In de huidige opzet zal het nog niet mogelijk zijn te reserveren en zullen tickets uitsluitend verkrijgbaar zijn aan de balie van In Air op de luchthavens van Aruba, Bonaire en Curacao. De dienstregeling zal aan het publiek door middel van advertenties worden medegedeeld.

Jaycees bestuur

ORANJESTAD — Tijdens een algemene ledenvergadering van de Aruba Jaycees, gehouden in het Americanahotel, werd het nieuwe bestuur voor 1981 gekozen dat als volgt is samengesteld: voorzitter Tito Sapuana en overige leden zijn: Jozef Croes (eerste vicevoorzitter vz), Efrain Giel (tweede vz), Elias Wilson (secretaris), Medardo Damian (penningmeester) en commissarissen Ricardo Arends en Pancho Ruiz.

Raad bijeen over sociale problemen

ORANJESTAD — Volgende week donderdag 's morgens om negen uur wordt een openbare vergadering van de Arubaanse eilandsraad gehouden om te spreken over sociale problemen op Aruba. Deze vergadering werd destijds door de PPA-fractie aangevraagd doch direct na aanvang geschorst omdat er nog een lopende vergadering was over het onderwerp met dezelfde strekking.

Arubaanse VHO is in de maak

ORANJESTAD — Tijdens een drukbezochte vergadering in Cas di cultura van het hogere personeel van de centrale regering en het eilandgebied Aruba werd overeengekomen een eigen vereniging op te richten, verwant aan de te Willemstad gevestigde vereniging voor Hogere overheidsfunctionarissen (VHO).

Er werd een "gemengde commissie van drie" benoemd bestaande uit ir. J.R. Rodriguez (Aruminco), drs. M. Romer (bureau Gezinsaangelegenheden) en ing J Lopez (Brandweer).

Deze commissie kreeg tot taak 1. het formuleren van concept statuten en huishoudelijk reglement van de op te richten vereniging voor lands- en eilandsambtenaren, met tenminste HBO opleiding op schaal tien en hoger; en 2 Het organiseren van de volgende vergadering op 10 december aanstaande met als agendapunten: behandeling conceptstatuten en huishoudelijk reglement alsmede de verkiezing van een bestuur voor deze vereniging.

Tijdens een algemene discussie kwamen reeds enige belangrijke punten naar voren, welke de vereniging in de toekomst zeker voor zijn leden zal gaan behartigen, zoals het verbeteren van de communicatie tussen de centrale regering cq het Bestuurscollege van Aruba en het bij deze in dienst zijnde kader, dat lid mag zijn van de op te richten vereniging.

Het bevorderen van het benodigde respect voor eigen mensen ter stimulering van betrokkenheid van lokale deskundigen.

Het versterken van de mogelijkheid tot verdere ontplooiing van de kennis en kunde van dit kader.

Het behartigen van de materiele belangen van dit kader.

Met nadruk werd door de aanwezigen op de vergadering gesteld dat de vereniging zich zeer uitdrukkelijk zal moeten inzetten voor de verbetering van de materiele belangenbehartiging van zijn leden, welke duidelijk veel te wensen overlaat. Zulks ter voorkoming van vele frustraties welke in het verleden geleid hebben tot een groot verloop van kader, waaraan grote behoefte bestaat, wil men de belangen van Aruba naar behoren kunnen bevorderen.

ORANJESTAD — In het RCA-clubgebouw wordt maandagavond een vergadering gehouden om te komen tot oprichting van een federatie voor semi prof voetbal op Aruba. Vertegenwoordigers van de voetbalverenigingen zijn voor deze vergadering uitgenodigd.

Asiento tegen Inter en Roma-veteranen

ORANJESTAD — In het RCA-sportcentrum wordt vanavond om half negen de voetbalwedtrijd gespeeld tegen de Arubaanse veteranenkampioen Inter en de Curacaose ploeg Asiento. De wedstrijd is opgedragen aan oud RCA-speler Nicolaas Pimienta, die dan ook de aftrap zal verrichten. Bij Inter zal vanavond ex-RCA speler Humphrey Breinburg (Bruintje), die momenteel met vakantie op Aruba is, vijftien minuten meespelen. Asiento speelt morgenmiddag om vier uur zijn tweede wedstrijd tegen de Roma-veteranen op het veld van Centro di barrio y deporte Dakota.

ARV 20 jaar

ORANJESTAD — De Antilliaanse reisvereniging (ARV) afdeling Aruba herdenkt op 22 november zijn twintigjarig bestaan met een wandelmars en dansfeest. De wandelmars vertrekt om acht uur 's avonds vanaf het terrein naast het DOW-kantoor in Oranjestad en gaat in noordelijke richting naar het clubgebouw van Deportivo Stadion, waar het feest verder voortgezet zal worden. De leden kunnen gratis aan een wandelmars en feest deelnemen, doch moeten voor 21 november toegangskaart halen bij een van de bestuursleden.

De ARV Aruba organiseert in de maand december twee reizen naar het buitenland. Van 11 tot 15 december is er een trip naar Santo Domingo en van 13 tot 15 december naar Bonaire. Traditiegetrouw zal de ARV ook dit jaar op 7 december in Centro di barrio Noord, een Sinterklaasfeest houden voor de kinderen van de leden.

OP 25 NOVEMBER BEGINT BEGROTINGS-BEHANDELING

ORANJESTAD. — Voor dinsdag 25 november des morgens negen uur heeft gezaghebber Frans Figaroa een openbare vergadering van de Arubaanse eilandsraad uitgeschreven, waarin de begrotingen voor het dienstjaar 1981 behandeld zullen worden.

Bij de ingekomen stukken bevindt zich het beroepschrift van de Santa Martha chickenfarm tegen de weigering van een hindervergunning. Voorts het telegram van drie dekanen van de universiteit van de Nederlandse Antillen houdende mededeling van hun aftreden als zodanig wegens inbreuk op de autonomie van de universiteit door de minister van Onderwijs. Bij de ingekomen stukken staan voorts de resoluties van het negende Antilliaanse pers congres, ontslagname van mevrouw drs. M.R. Kelly-Buckley als lid van commissie beroep Maatschappelijke zorg Aruba, brief statenlid Roy van Putten over onderzoek naar „Policys and practices" van de Lago ten aanzien van de Rodgers en Baby beaches te Seroe Colorado. Voorts wordt als een van de eerste agendapunten voor de begrotingsbehandeling opgebracht de brief van het BC van maart van dit jaar naar aanleiding van beroepschrift van mevrouw de weduwe Blanche Eman-Hartog tegen intrekking van haar verhuur-auto-vergunningen.

HI-manager: geen sprake van test-case

ORANJESTAD — Holiday Inns Aruba (HI) general manager, Jan de Ruyter ontkent ten stelligste het vermoeden zoals in de Amigoe naar voren werd gebracht, dat het verzoek aan Arbeidszaken om twintig man stafpersoneel te mogen ontslaan, gezien moet worden als een testcase. Het is een dwingende noodzaak, waaraan niet te ontkomen valt, aldus de heer De Ruyter. Andere hotels hebben een tekort aan administratief personeel en verlenen alle medewerking om juist deze mensen van ons in hun organisatie op te nemen.

ACTIVITEITEN IN NOORD

NOORD — De St Anna-, St Aloysius- en de Cayenaschool van Noord organiseren op zondag van 9 uur 's morgens tot half zes een gebak- en plantenverkoop op het terrein van St Annaschool. Deze verkoop wordt gehouden om financiele steun te krijgen bij de viering van Sinterklaas en Kerstmis voor de leerlingen. Tijdens de verkoop zijn er softbal-, volleybal- en dominowedstrijden. Voor de winnaars zijn er trofeeen beschikbaar. Voor de kinderen zal een film gedraaid worden en is er poppenkast. Tevens bestaat de mogelijkheid om de auto te wassen en om boeken te kopen.

COLLEGA BESTOLEN

ORANJESTAD — Een werkster van een wasserij deed aangifte van diefstal van een bedrag van 200 dollar, bestaande uit twee briefjes van honderd. In verband hiermede werd de 28-jarige man R.F., eveneens werkzaam bij dat bedrijf, verhoord. Hij ontkende iets van die diefstal af te weten. Na grondig op het lichaam te zijn onderzocht bleek de man het geldsbedrag in zijn onderbroek te hebben verstopt. Het bedrag werd aan de dame teruggegeven en tegen de man werd procesverbaal opgemaakt.

BUENOS AIRES — De toekomstige president van Argentinie, generaal Roberto Viola heeft de verzekering gegeven dat hij zal streven naar een authentieke democratie. Hij zei het in een van zijn eerste publieke uitspraken na zijn verkiezing als president met ingang van maart 1981 door de Argentijnse legerleiding.

Mevr. Sherry Raynor adviseert FAVI

Visueel gehandicapt kind niet langer naar Nederland

ORANJESTAD — Na twee zeer vermoeiende weken vertrekt vandaag weer naar de Verenigde Staten mevr. Sherry Raynor, hoofd van het programma voor begeleiding van blinde kinderen in de leeftijd van nul tot zeven jaar van de Parkins School for the Blind in Watertown, Mass, in de buurt van Boston. Gedurende de twee weken, die zij op Aruba verbleef, heeft zij de FAVI intensief geadviseerd ten aanzien van het programma voor kinderbegeleiding en geïntegreerd onderwijs voor visueel gehandicapte kinderen.

Het bestuur van FAVI in bijzijn van mevr. Sherry Raynor hield hierover gistermiddag een persconferentie in de Continental Room van Talk of the Town om meer informaties te verschaffen over het programma Educacion integra op Aruba, om zo in de toekomst te voorkomen dat blinde en slechtziende kinderen nog langer naar Nederland moeten gaan.

Het programma geïntegreerd onderwijs voor visueel gehandicapte kinderen houdt in om kinderen van 0-7 jaar die een ooggebrek hebben of andere fysieke gebreken op normale scholen — zoals alle andere kinderen van hun leeftijd — te plaatsen met een speciale begeleiding in hun les geven (schrijven, lezen, oriëntatie, mobilisatie ens.).

Gedurende de twee afgelopen weken bezocht mevr. Raynor samen met de "itinerant teacher" van de FAVI, mevr. Philomena Maxwell-Wong en de maatschappelijk werkster van de FAVI, mevr. Denise Koolman-Arends de scholen waar visueel gehandicapte kinderen worden geïntegreerd evenals bij de kinderen/ouders thuis. Zij hielden verschillende besprekingen met de instanties op onderwijsgebied om meer motivatie en ontwikkeling over het programma te geven.

Momenteel Raynor is niet alleen een ervaren leerkracht van blinde kinderen, zij is zelf ten volle betrokken bij het lot van een blind kind, haar eigen dochter Beatrice van 17 jaar. Het kontakt van mevr. Raynor met de Arubaanse ouders verliep hierdoor zonder de minste problemen, te meer daar zij bovendien Spaans spreekt hetgeen de conversatie vergemakkelijkte.

Momenteel zijn er 8 visueel gehandicapte kinderen geïntegreerd op 5 verschillende scholen op Aruba. FAVI heeft geen exacte cijfers van het aantal visueel gehandicapte kinderen op Aruba. Men hoopt — via de komende volkstelling in 1981 toch een beeld te kunnen vormen van het aantal visueel gehandicapte kinderen op Aruba. Het is van het grootste belang, dat iedere visueel gehandicapte op Aruba of gezin met een kind met oog gebrek — of het nu gaat om een kind of bejaarde — zo vroeg mogelijk kontakt op neemt met de FAVI. Ouders moeten geen medelijden of schaamte met het kind hebben. Hun kind heeft ook recht op een normale ontwikkeling en de FAVI kan daarbij helpen, aldus FAVI-voorzitster, mevr. Guillermina-Thiel-Caster.

Voor verdere informaties kan men mevr. Denise Koolman (tel.: 21100, 21107 of 22463) opbellen of mevr. Thiel (tel.: 25712).

AMERICA LATINA

MEXICOSTAD — De Internationale federatie van arbeiders in de chemische industrie (meer dan zeven miljoen leden) is er tegenstander van, dat de kapitalistische elite van het westen of de autoritaire regimes van het oosten de technologie blijven overheersen.

Dit zei de secretaris generaal van de organisatie Charles Levinson in aanwezigheid van president Jose Lopez Portillo van Mexico bij het begin van de jaarvergadering van deze federatie. Deze federatie treedt namens de arbeiders op bij zeker tweederde van de tweehonderd grootste multinationals, volgens Levinson.

SANTO DOMINGO — President Antonio Guzman van de Dominicaanse Republiek heeft zich uitgesproken voor de oprichting van een raad voor de journalisten, [illegible] in behandeling is. De eigenaren van de Dominicaanse bladen hebben zich daartegen uitgesproken. Hij deed zijn uitspraak naar aanleiding van een verklaring van het Interamerikaanse genootschap van journalisten SIP, waarin stond dat in de Dominicaanse Republiek de neiging de kop opsteekt om de persvrijheid te beknotten. Overigens zijn de meningen onder de journalisten en de krantenuitgevers verdeeld over deze materie. De vakbond van journalisten is niet tegen het ontwerp gekant.

MONTEVIDEO — De kritiek op het referendum dat in Uruguay voor de deur staat over een nieuwe grondwet neemt toe terwijl de kritiek ook de manier geldt waarop de verkiezingen in Uruguay gestoken zijn. Van christendemocratische zijde heeft men te kennen gegeven, dat de kans erg gering is dat de politieke partijen hierover tot een akkoord komen met de militaire leiders. Het referendum is op 30 november.

MANAGUA — Het in bezit nemen van gronden moet onmiddellijk gestaakt worden zo meent de leider van de Conservatief-democratische partij van Nicaragua, Rafael Cordova Rivas. Hij is lid van de junta voor nationale wederopbouw. Cordova is de mening toegedaan dat zijn partij aan het politieke proces in het land moet blijven deelnemen, daarbij de revolutionaire optie accepterend, waarbij men zich pragmatisch moet opstellen. Maar dit wil weer niet zeggen, dat wij onze politieke identiteit ingeruild hebben, zo zei hij tot de nationale conventie van zijn partij in de hoofdstad Managua.

LIMA — De enige manier waarop het Amazone-oerwoud ten dienste zal komen aan de mensheid is te voorkomen dat men gaat plunderen en dat men de vernieuwbare rijkdommen ervan ook steeds weer herbouwt. De exploitatie moet op rationele wijze worden aangepakt. Zo stelde het Peruaanse [illegible] dagblad Tiempo vast. Aan de recente vergadering van de landen van het Amazone-pact is in Peru veel aandacht gewijd. Uiteindelijk is Peru na Brazilie het grootste Amazone-land. Het Amazone-pact aldus een andere kranf mag geen carte blanche zijn voor het plunderen van dit belangrijke natuurgebied.

QUITO — Volgens de ondernemerskringen in Ecuador zijn de vruchten van het Andes-pact voor Ecuador tot heden toe aan de negatieve kant. De handelsbalans laat in dit opzicht een tekort zien, terwijl de concurrentiepositie van Ecuador ongunstig beïnvloed is. Volgens de voorzitter van de Kamer van Ecuador binnen het Andes-pact zelfs onrustbarend. Of het land echter uit het Andes-pact stapt is een andere zaak. Daar moet de regering beslissen, meent de kork.

Personalia

DONALD BAKHUIS die aan het Saint Leo College in Florida studeert vervult de rol van Balthasar in het toneelstuk van Shakespeare Romeo and Juliet. Dit wordt op 13,15,18 en 22 november aan het Saint Leo College opgevoerd. Donald Bakhuis, van Curacao afkomstig, studeert business management.

Carribbean carnaval in Washington

WILLEMSTAD — Om aan fondsen te komen voor hulpverlening aan ziekenhuizen op St. Lucia, St. Vincent en Dominica wordt in februari in de Amerikaanse hoofdstad een Caribbean carnival georganiseerd.

Hiermee gaan [illegible] Washington in op het verzoek indertijd voor hulp aan de door de orkaan getroffen Caribische gebieden. Daarbij liepen genoemde ziekenhuizen de nodige schade op. Het carnaval wordt gehouden in de Pan American union building op 27 februari. Er komt een steelband van Trinidad daarvoor over. De gasten moeten overigens wel in carnavalstenue verschijnen en honderd dollar per persoon neertellen. Zo blijkt uit C/CAA in action, waarvoor C/CAA staat voor Caribbean/Central American action. Het september nummer daarvan arriveerde pas deze dagen. Daarin wordt aandacht besteed aan de orkaan-schade, maar ook aan het feit dat de gouverneurs van de Amerikaanse staten gunstig gereageerd hebben op voorstellen van hun collega van Florida, Bob Graham, tot grotere samenwerking met de Caribische regio.

Simar prijzen onderzoek

ORANJESTAD — Evenals de overheid publiceerde ook de prijzencommissie van de vakbond Simar de cijfers van het proefonderzoekje dat in tien supermarkten werd gehouden. De supermarkten werden gekozen met het oog op een zo gelijkmatig mogelijke spreiding over de belangrijkste woongebieden van Aruba.

Bij de keuze van de vijftien artikelen werd voornamelijk gelet op mate van populariteit en verscheidenheid. Bij vergelijking van de prijzen is gebleken dat een groot aantal artikelen afviel, omdat ze bij een groot aantal winkels niet aanwezig waren of bij alle winkels hetzelfde geprijsd waren. Na "shifting" bleven er nog maar zijf artikelen over.

De Simar-prijzencommissie is van mening dat het onderzoekje daarom geen duidelijke conclusies kan opleveren, hooguit enige [illegible] indikaties. Hieronder de lijst van de Simar-prijzencommissie waarbij de commissie met een cirkel aangeeft, waar de prijs het hoogst is.

ARTIKELEN	Kong Ming	Caruba	Habibe	Linda Self Service	Cha San	Plaza	Kong Hing	Mas per Menos	Estrella	Form…
*Bloem, Robin Hood, 5 lbs.	2.49	2.53	(2.95)	2.88	2.55	2.45	2.65	2.72	2.58	2.55
Soda Bisquits Nodi, unsalted, groot blik	–	–	3.75	–	3.90	–	–	–	3.59	3.49
Soda Bisquits Premium, uns., grote doos	2.63	–	2.96	2.88	2.70	(3.09)	–	–	2.79	2.85
Koffiemelk, Friesche Vlag, groot blik	0.96	0.97	0.97	0.97	0.97	0.97	0.97	0.97	0.97	0.97
*Kaas, Jonge, per pond	3.00	2.90	(3.50)	(3.50)	(3.50)	(3.50)	3.00	3.00	3.39	3.25
Margarine Blue Band, gouden wikkel	0.99	0.99	–	(1.02)	0.99	0.99	0.99	0.99	0.99	0.99
Olie, Diora, 1 liter	2.97	2.97	2.97	2.97	2.97	2.97	2.97	2.97	2.97	2.92
*Mayonnaise, Kraft, 16 fl. ozs.	2.39	2.42	2.56	2.18	2.20	2.50	2.35	2.52	(2.68)	2.10
Thee, Lipton, 50 zakjes	3.07	3.07	3.07	3.07	3.07	3.07	3.07	3.07	3.07	3.07
*Pindakaas, Planters, Smooth, 12 oz.	2.84	2.80	2.35	–	2.45	(2.99)	2.35	2.84	2.75	–
Waspoeder, Tide, giant	8.76	8.22	(9.95)	9.36	–	–	9.45	–	9.78	–
Waspoeder, Tide, regular	–	–	4.08	–	2.95	4.39	3.92	–	–	3.73
Tuna Fish Starkist, blauw	2.25	–	–	–	2.70	–	–	–	–	2.15
Tuna Fish Starkist, groen	2.02	2.21	–	2.18	(2.55)	2.39	2.35	2.31	1.92	1.99
*Corned Beef Libby's, 12 oz.	2.79	2.94	3.45	2.87	2.96	(3.49)	2.95	3.10	2.78	2.76
Tot. van 5 met * aangemerkte artikelen	13.31	13.39	14.80	–	13.36	15.02	13.10	13.86	14.15	–

Saturnus overweldigt geleerden met raadsels

PASADENA — De Amerikaanse ruimtesonde Voyager-1 heeft gisteren nog eenmaal teruggekeken naar de planeet Saturnus waar het ruimtevaartuig de nacht tevoren langs was getrokken. De geleerden in het controlecentrum in Pasadena in Californie hebben daarmee weer nieuwe gegevens en ook nog meer raadsels over verkregen.

De stroom foto's en gegevens van metingen leverde vooral gegevens over de tot dusver niet vermoede en theoretisch ook niet te verklaren ringen die zich blijkbaar op hun tocht rond de mosterdkleurige reuzenplaneet als slangen om elkaar heen strengelen.

De deskundigen waren door dit verschijnsel zo verrast dat zij de zakelijke wetenschappelijke termen lieten voor wat zij waren en spraken van "geheimzinnige", "bizarre" en "onvoorstelbare" verschijnselen. Hier moeten tot nu toe onbekende krachten aan het werk zijn.

De internationaal bekende astronoom en planetenvorser Carl Sagan, die woensdag het controlecentrum had opgericht, zei dat "het niet zo is dat de gelige natuurkundige wetten hier onvoldoende zouden zijn, maar dat het menselijk verstand eenvoudig niet goed getraind is om hier een verklaring voor te vinden".

De geleerden hopen nu dat de Voyager-2, die volgend jaar augustus eveneens langs Saturnus trekt, veranderingen in de formatie van de ringen zal laten zien.

Intussen staan de beweerders van de ontvangen gegevens voor een geweldige opgave, een "zware wiskundige last".

De Voyager-1 heeft 22 uren en 23 minuten lang door de ringen gevlogen voordat koers gezet werd naar de grenzen van ons zonnestelsel. Na de twee pioniers is dit het derde door de mens vervaardigde voorwerp dat in het heelal verdwijnt.

Eerst had het ruimtevaartuig achter gisteren nog een aal gravitatie gewerkt. Daarop tier was vooral het waarnemen tijdens het voorbijtrekken van de twee manen Hyperion en Japetus, twee van de vijftien van de planeet.

Toen de Voyager gisteren al anderhalf miljoen kilometer van Saturnus verwijderd was, werden beelden gezonden van de maan Rhea, de elfde maan. Die is blijkbaar met een soort ijs bedekt en toont formaties die erop zouden kunnen duiden dat de maan eens veel heter geweest moet zijn.

Rhea lijkt veel op de grote maan Ganymedes van Jupiter, maar is met zijn doorsnee van bijna 1.500 km veel kleiner.

De Voyager heeft ook de donkere kant van Saturnus bekeken om te zien of zich daar ook verschijnselen voordoen zoals noorderlicht, dat ontstaat wanneer geladen deeltjes langs het magnetisch veld van de planeet schieten. Aan de schaduwkant van Jupiter zijn dergelijke verschijnselen wel waargenomen.

De Voyager is gisterochtend langs Hyperion getrokken, en maantje dat op anderhalf miljoen km van de planeet draait.

TOERISTE BEROOFD

ORANJESTAD — Bij de recherche Barbera Olesjo werd gemeld dat een Amerikaanse toeriste verblijvend in een der grote hotels aan de Boulevard, beroofd was van haar handtas. De recherche trof de 21-jarige toeriste L.F. die verklaarde dat zij op weg was naar de lobby toen een onbekende man haar de handtas ontrok en ermee vandoor ging. In de handtas had zij haar identiteitspapieren, andere documenten en een bedrag van 50 dollar. Tijdens het onderzoek trof een andere toerist de handtas onder een boom in de buurt van het hotel. Alleen het bedrag werd uit de tas vermist.

Ku partisipashon di un kantidat di 51 ekipo

Kampeonato di sòftbòl ta kuminsa djaluna

WILLEMSTAD — Djaluna proksimo lo bai tin e apertura ofisial di e kampeonato si sòftbòl lokal ku partisipashon di un total di 51 ekipo. E apertura lo tuma luga den stadion di Sentro Deportivo Korsou na Brievengat kuminsando pa 8'or di anochi. E federashon di sòftbòl e aña aki por konta ku partisipashon di cuater ekipo nobo, mientras ku e mesun kantidat di ekipo, pa ser eksakto Yucatecas, Bareta Angels, Aguila del Sur i The Batters lo no por tuma parti n'e kampeonato mas, pa motibu ku nan no a kumpli ku nan suma di kontribushon promé ku e ultimo fecha stipulá kua tabata ayera djahuebs.

E kampeonato aktual lo bai tuma luga na un kantidat di tereno, manera entre otro stadion di Sentro Deportivo Korsou, stadion di Rif, stadion di SUBT i durante di fin di siman na un kantidat di tereno. E presidente dje federashon di sòftbòl, Chati Constancia, a indika ku e kondishonnan mas favorabel ku nan a risibi te ainda den kuadro dje fasilidat deportivo, tabata di stadion di SUBT. Na tal okashon dirigentenan di SUBT a pidi unikamente 15 porshento dje ingreso total i un suma hopi abou di 35 florin pa ora pa uso di lus.

APERTURA

E apertura dje kampeonato lo wordu akompaña ku animashon di un drumband, sinembargo for di Tur Doble R SSS lo ta presente pa deleita e publiko ku su kalidat di musika.

E desfilé dje ekiponan lo bai wordu enkabesa p'e grandinan di beisbòl Little League kendenan a resulta kampeon dje torneo Latino Amerikano na Panama.

Tambe kantamentu di himno lo ta na enkargo dje ekipo di Little League enkuestion.

KAMPEONATO

E kampeonato lo kuminsa dia 17 proksimo den stadion di Sentro Deportivo Korsou, pero despues di e fecha menshona direktiva di sòftbòl lo sede e stadion enkuestion p'e selekshon di futbòl Antiyano enkonekshon k'e partido ku nan tin pendiente pa dia 29 proksimo kontra di Trinidad aki na Korsou.

Ultimo fecha riba kua traslado di un hungadó pa otro ekipo por tuma luga ta dia 17 di desember.

PROPIO TERENO

Tambe e direktiva nobo a duna di konose ku nan ta trahando duru aktualmente pa logra di sera e tereno kua e federashon a risibi enkonekshon ku konstrukshon di nan propio "ballpark". E tereno aki sigun nos por a komprondé ta situá tras di Djogodó na Suffisant.

PREMIO

Durante dje programa di apertura e diferente premionan enkonekshon k'e kampeonato anterior lo ser entrega. Si t'asina ku den kategoria maskulino A, lo no bai tin entrega di premio ya ku e sifranan ku a ser kompila ta di un forma tan desastroso ku nada no por ser saka for di nan.

Den kategoria maskulino dobel A, premionan lo ser entrega na respektivamente, Hubert Finnies kende a resulta e kampeon bate ku un promedio di 432. Glenn Felida kende a resulta e hungadó mas valioso i Romoldo Martis kende a resulta e pitcher kende mas a sobresali.

FEMENINO AA Magda Faneyt lo risibi e premio korespondiente n'e kampeon bate ku promedio di 429; Soraida Juliana di Pichingolo a resulta e hungadó mas valioso, mientras ku Shareen Leito a resulta e pitcher kampeon.

FEMENINO A: Shenarda Louisa a resulta e kampeon bate ku promedio di 469 i alabes tambe elo risibi e premio korespondiente n'e hungadó mas valioso. Maurien de Windt a resulta e kampeon pitcher.

FEMENINO B: Noricia de la Cruz a resulta e kampeon bate konektando pa un promedio haltu di 606. Pitcher kampeon a resulta Soraida Elisa ku rekòrt di nuebe gana i sero perdi i e hungadó mas valioso a resulta Jasmin Bernadina di Red Sox.

Tambe lo bai tin entrega di dos plaka di merito na respektivamente Sam Bunting pa su trabou hasi den "Komishon Stimulans" y na Virilio Poulina kende a resulta e umpire ku aktuashon mas sobresaliente.

Titelgevecht Rudie Koopmans later en weer verplaatst

DEN HAAG — Het gevecht om de wereldtitel halfzwaargewicht (volgens de WBA-versie) tussen kampioen Eddie Mustafa Muhammad (VSt) en Rudie Koopmans is een dag verschoven, van 28 november naar 29 november. De plaats van handeling is ook weer gewijzigd. De partij zal niet in San Diego worden gebokst, maar in Los Angeles.

Sport in het kort

VOETBAL VLAARDINGEN — De heer R. Vilijn, vice-voorzitter van de stichting FC Vlaardingen '74 heeft met onmiddellijke ingang zijn functie neergelegd. Het ontbreekt hem aan de nodige tijd om zich volledig in te zetten voor de eerste divisieclub. De scheidende vice-voorzitter behoorde tot de initiatiefnemers bij de oprichting van de stichting FC Vlaardingen '74 en was de eerste voorzitter.

TENNIS STOCKHOLM — Met zijn overwinning in het grand-prix-toernooi in Stockholm heeft Bjorn Borg de prijzengeldgrens van 500.000 dollar dit jaar overtroffen. Tot nu toe verdiende de Zweed 521.321 dollar (ongeveer 1.000.000 gulden) met tennissen. Daarbij zijn gelden uit reclame en uit demonstratietoernooien niet eens meegerekend.

John McEnroe, zijn grote tegenstrever, verdiende dit seizoen tot nu 488.000 dollar. Dat is 15.000 dollar minder dan Martina Navratilova, die bij de dames de prijzengeldlijst aanvoert.

HOCKEY - ADELAIDE — Het Westduitse hockeyelftal, dat momenteel een toernee door Australie maakt, heeft van een Zuidaustralische selectie met 3-2 gewonnen. Bij de rust leidden de Westduitsers reeds met 2-1.

Zaterdag speelt de Westduitse ploeg de tweede interland tegen Australie. De eerste ontmoeting werd gewonnen met 2-1.

MADRID-ZAALHANDBAL — Het Spaanse damesteam heeft een vriendschappelijke interlandwedstrijd tegen de Sovjet-Unie met 15-33 verloren. Bij de rust was de stand 15-8 in het voordeel van de Sovjetdames.

Torneo di domino organisa pa Family

WILLEMSTAD — Djadumingu proksimo e ekipo di sòftbol Family ta organisa un "knock-out" di domino. Esaki ta enkonekshon ku selebrashon di nan prome aniversario.

Fuera di e "knock-out" di domino e ekipo Family tin varios otro evento pendiente, manera entre otro un torneo di futbòl kua ta programá pa tuma luga dia 30 di november i tambe un torneo di sòftbòl interinsular dianan 13, 14 i 15 di desember. Na tal torneo lo bai tin partisipashon di ekiponan for di St Maarten, Aruba, Boneiru i tambe di Korsou.

E "knock-out" di domino primeramente menshona ta tuma luga na Hardin Liverpool kuminsando for di 9'or di mainta ku palabranan di apertura na enkargo dje presidente di e ekipo di sòftbòl Family, kende ta señor Rudy Brunken.

E ekiponan ku ya a konfirma nan partisipashon n'e torneo di domina ta: Taxistanan, Cristopher, Apolinaris, Lino Snack, Orka, Alta Vista, Izaira Snack, Sport Social '66, Richinel i Valentijn.

Tur amante di domino ta bon bini djadumingu for di 9'or di mainta na Hardin Liverpool na Ronde Klip pa gosa di algun bon partido di domino.

Programa deportivo enkonekshon ku bishita barkunan Canades

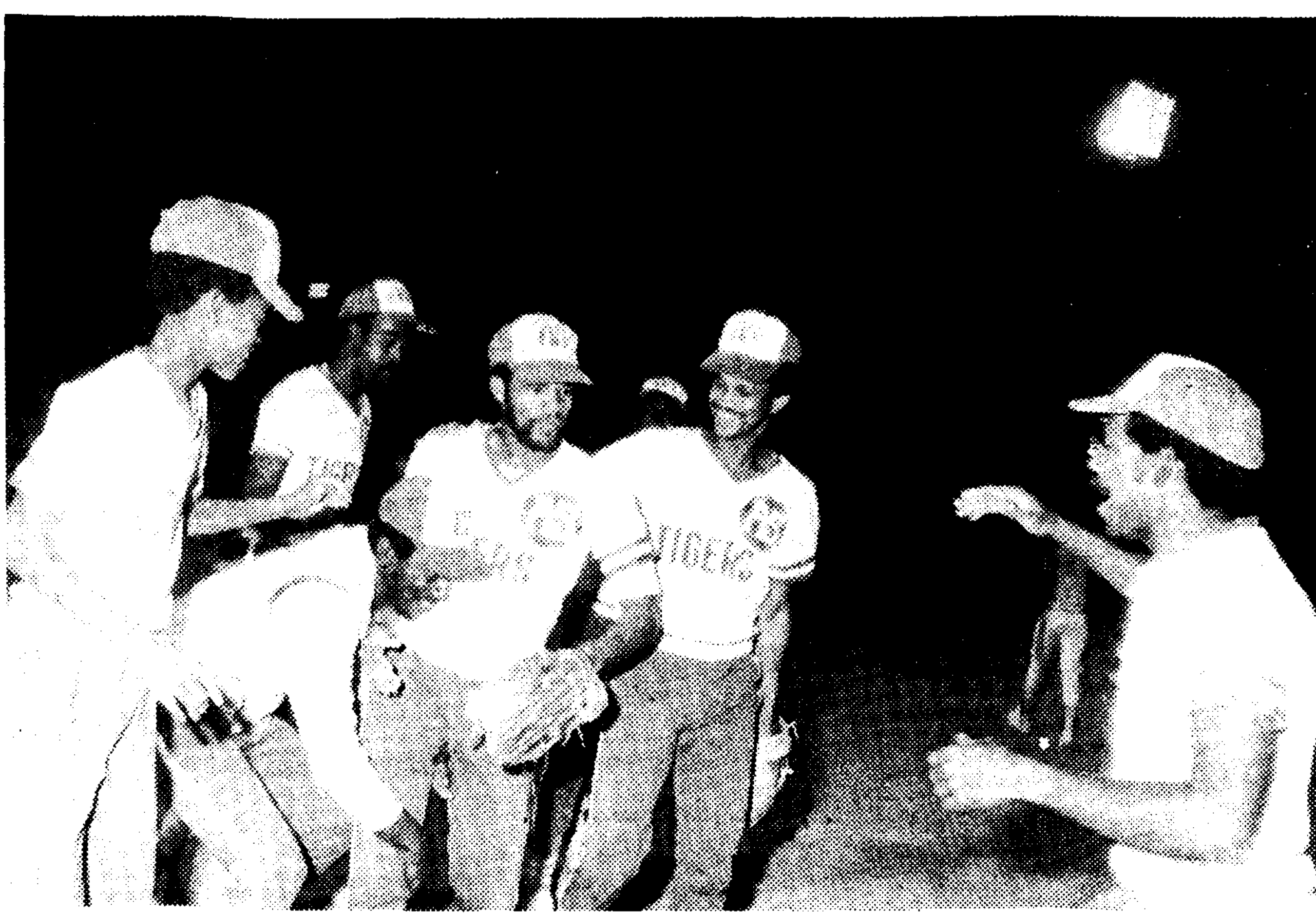
WILLEMSTAD — Relashona ku bishita dje tres barkunan di guera Canades, un komité ku a ser enkarga k'e bishita dje barkunan ekstranhero menshona a organisa un programa deportivo kua lo tuma luga durante dje fin di siman benidero.

E programa deportivo ta ensera enkuentronan di futbòl i sòftbòl. E partidonan di futbòl lo kuminsa mayan djasabra for di 1'or di merdia den stadion di SUBT k'e partido entre Canada I i Union Deportivo Sta Maria, e di dos partido programa pa mitar di tres lo bai entre Canada II i un ekipo di Selador.

E ganadónan lo enfrenta otro pa 4'or den e enkuentro final, i e ekipo ku triunfa lo titula kampeon.

DJADUMINGU

Pa djadumingu lo tin enkuentronan di sòftbòl den stadion di Rif kuminsando for di 10'or di mainta, k'e prome partido entre Canada I i Seladornan, pa 12'or Canada II lo midi forsa kontra Forti, pa 2'or e perdedó dje dos partidonan menshona lo enfrenta otro i pa 4'or e ganadónan lo midi forsa den e partido desisivo pa saka e kampeon i sub-kampeon.

Training di Wild Cats

WILLEMSTAD — Awe nochi e ekipo di beisbòl Wild Cats lo tin un praktika na stadion di Rif, na kua tur hungadó dje ekipo ta ser suplika di ta presente. E training ta programa pa kuminsa mitar di shete.

Tur e hungadornan ta ser suplika alabes pa ta presente ku nan "paspoort".

VOETBAL-BOLOGNA — Vier dagen voor het belangrijke treffen tussen de seniorenelftallen van Italie en Joegoslavie heeft jong Italie met 1-0 gewonnen van jong Joegoslavie. De stand was door een doelpunt van Guerrini in de 30e minuut al voor rust bereikt. Het betrof een kwalificatiewedstrijd voor het toernooi om het Europees kampioenschap.

WILLEMSTAD — Djaluna e kampeonato di sòftbòl lokal lo kuminsa i e publiko amante dje deporte den transkurso di e kampeonato aktual lo por bolbe mira hungadónan manera entre otro Soraida Juliana — hungadó mas valioso di temporada pasa den kategoria femenino dòbel A — di Pichingolo i Glenn Felida kende tambe a resulta e hungadó mas valioso den kategoria maskulino AA den akshon. Ambos hungadó kendenan por ser mira riba e portretnan enkuestion di un forma realmente fantastiko a kontribui n'e kousa di nan ekipo. Prinsipalmente Glenn Felida kende a demonstra un aktuashon realmente sobresaliente den e play-off final, destakando komo pitcher pa Tigres.

Geslaagd vluchtprogramma 1980 van "De Snelvlucht"

Domacasse en Bonifacia kampioenen jonge duiven

WILLEMSTAD. — De postduivenhouders van "De Snelvlucht" hielden onlangs de zevende en laatste wedvlucht met de jonge duiven onder sponsorschap van "Coca Cola". Voor deze vlucht van omgeving Los Roques — afstand gemiddeld 250 km — tevens met als inzet de Derbypot, werden door vijftien deelnemers 95 duiven ingekorfd. De lossing om 08.50 uur werd weer vakkundig verzorgd door Lilian, Max en Mike. Zoals voorspeld zou deze vlucht uiteindelijk moeten uitmaken wie de kampioenschappen jonge duiven in de wacht zouden slepen en dat kwam prompt uit. Naderhand bleek dat op de lossingsplaats en op de vluchtlijn — die liep over Aves en Bonaire — het weer vrij redelijk was, maar dat de omgeving van Curacao volkomen "dicht" zat met bewolking. Daardoor hebben nagenoeg alle duiven het eiland gemist — tenminste dat wordt verondersteld — en kwamen er vele pas de volgende dagen na de lossingsdag terug.

Dat het toch wel kon werd evenwel bewezen door 3 duiven die in de vrijwel normale vliegtijd van ongeveer 3 ½uur op hun hok terug waren. Dat waren er twee van C. Domacassé met 1219.172 en 1218.63 meter per minuut en één van A. Bonifacia met 1169.237 m.p.m. En dat was het dan, er kwamen op de lossingsdag niet meer duiven terug en de vlucht werd reglementair gesloten om zeven uur.

Door deze knappe prestatie van hun jonge duiven op Los Roques, waarvoor de puntenwaardering uiteraard erg hoog ligt, pakte Bonifacia, die meestal slechts met één duif, maar dan een supergoede, deelnam, het kampioenschap aangewezen jong en de kampioensduif Jong; Domacassé behaalde met groot verschil de kampioenschappen onaangewezen en Hok Jong, alsook de eerste Derbyprijs. De tweede en derde prijs bleven over tot een volgende gelegenheid want er was maar één Derbyduif tijdig terug. Dat ook de standen voor de kampioenschappen generaal, waar de punten van de vluchten oud en jong bijeen geteld worden, door deze rampuitslag de nodige wijzigingen ondergingen, behoeft geen betoog.

Aangezien de complete standen Oud, Jong en Generaal met 26 deelnemers hier te veel ruimte zullen innemen, zullen deze aan alle leden en de sponsors worden toegezonden en zal hier moeten worden volstaan met de vermelding van de eerste tot en met de vijfde kampioenen bij de diverse onderdelen:

Eindstanden Oude Duiven 1980 (5 x Bonaire, 1 x Aves, 1 x Los Roques en 1 x 300 km nabij Ordilla):

Aangewezen (1 duif): 1. L. Bouwhuis 1592.92 pnt; 2. E. Maduro 1473.61 pnt; 3. L. Maria 1473.49 pnt; 4. C. Domacassé 1440.66 pnt; 5. F. Vlaun 1427.68 pnt.

Onaangewezen (2 duiven): 1. W. Geurds 3173.46 pnt; 2. E. Maduro 3141.51 pnt; 3. E. Agatha & Zn 2959.90 pnt; 4. L. Bouwhuis 2937.61 pnt; 5. L. Maria 2924.62 pnt.

Hokkampioenschap (4 duiven): 1. E. Maduro 6127.25 pnt; 2. W. Geurds 6034.60 pnt; 3. E. Agatha & Zn 5642.82 pnt; 4. L. Bouwhuis 5623.02 pnt; 5. L. Maria 5576.96 pnt.

Kampioen Duif Oud: 1. L. Bouwhuis 1592.93 pnt; 2. E. Agatha & Zn 1548.19 pnt; 3. E. Maduro 1544.80 pnt.

Eindstanden Jonge Duiven 1980 (4 x Bonaire, 2 x Aves, 1 x Los Roques):

Aangewezen (1 duif): 1. A. Bonifacia 854.36 pnt; 2. E. Agatha & Zn 820.72 pnt; 3. C. Domacassé 817.98 pnt; 4. W. Geurds 786.67 pnt; 5. L. Maria 661.97 pnt.

Onaangewezen (2 duiven): 1. C. Domacassé 2146.89 pnt; 2. E. Agatha & Zn 1721.65 pnt; 3. W. Geurds 1717.12 pnt; 4. S. Lacrum 1692.52 pnt; 5. L. Maria 1639.18 pnt.

Hokkampioenschappen (4 duiven): 1. C. Domacassé 3755.65 pnt; 2. W. Geurds 3332.20 pnt; 3. E. Agatha & Zn 3314.07 pnt; 4. S. Lacrum 3271.75 pnt; 5. L. Bouwhuis 3011.65 pnt.

Kampioen Duif Jong: 1. A. Bonifacia 887.35 pnt; 2. C. Domacassé 882.36 pnt; 3. W. Geurds 860.05 pnt.

Eindstanden Kampioenschappen Generaal (resultaten Oud + Jong):

Aangewezen (1 duif): 1. C. Domacassé 2258.64 pnt; 2. W. Geurds 2198.47 pnt; 3. D. Seferina 2165.29 pnt; 4. L. Maria 2135.46 pnt; 5. E. Agatha & Zn 2106.27 pnt.

Onaangewezen (2 duiven): 1. C. Domacassé 5071.51 pnt; 2. W. Geurds 4890.58 pnt; 3. E. Agatha & Zn 4681.55 pnt; 4. L. Maria 4570.10 pnt; 5. L. Bouwhuis 4569.78 pnt.

Hokkampioenschap (4 duiven): 1. W. Geurds 9366.80 pnt; 2. C. Domacassé 9259.82 pnt; 3. E. Agatha & Zn 8956.89 pnt; 4. L. Bouwhuis 8634.67 pnt; 5. L. Maria 8554.75 pnt.

De uitreiking van de prijzen voor deze kampioenschappen is gepland voor 15 december om elf uur in het clubhuis aan de Sint Johnsweg 19.

In de vroege uren op die dag zullen de traditionele Statuut- en Kerstvluchten — 5 lossingen mand-voor-mand — worden gehouden vanaf Westpunt, waarvoor extra prijzen beschikbaar zullen zijn. Het inkorven voor deze vluchten gebeurt op 14 december van 19.00 — 20.00 uur met maximaal vijf duiven per deelnemer.

Bestuur en leden van "De Snelvlucht" spreken hun dank uit aan allen die op enige wijze hun steun en medewerking hebben verleend bij het afwerken van het vluchtprogramma 1980 dat, ondanks vele tegenslagen, toch wel als geslaagd kan worden aangemerkt.

Open schaaktoernooi ter nagedachtenis H.I. Lopes

WILLEMSTAD — Het tweede schaaktoernooi ter nagedachtenis van wijlen heer Hugh Irving Lopes, georganiseerd door de schaakvereniging Capablanca en gesponserd door de verzekeringsmaatschappij "Ennia", zal dit jaar gehouden worden van 19 november tot en met 7 december. Het eerste toernooi werd vorig jaar na een hevige strijd tussen de twee topspelers van Capablanca pas in de laatste ronde beslist. Glenn Sewrajsingh wist toen van "Oldtimer" Charles Fernan te winnen en zodoende beslag te leggen op de Ennia-beker.

Ook dit jaar beschikt de schaakvereniging Capablanca over een arsenaal van goede spelers. Men kan er verzekerd van zijn dat jonge spelers als Gerard Chin-A-Lien, Jimmy Izijk, ex-kampioen van Aruba Carlos Brunk en Orlando Martina zich als kanshebbers zullen opwerpen. Maar ook ervaren spelers als Wilfred Fortin, Julién de Windt en Angel Luyando kunnen voor verrassingen zorgen.

Van de zijde van de schaakvereniging Curacao rekenen wij dit jaar op een sterke bezetting. De talentvolle Alvin Smith is zeker een kanshebber om het toernooi te winnen, terwijl topspelers als van Loon, Morón, Alex Roose, Thomas, Zalm en Zonenschain een geduchtig woordje kunnen meespreken. Nieuwkomers Wierda, Bouman en Voskamp kunnen het toernooi ook een andere wending geven. Maar ook buitenstaanders kunnen de uitslag beinvloeden, zoals vorig jaar bewezen door André Geertse, die beslag op de derde plaats legde.

Van de jonge spelers van buurtcentrum Janwé valt voorlopig weinig te vrezen, alhoewel zij soms een struikelblok voor de ervaren spelers vormen. Wel kunnen zij in dit toernooi enorme ervaring opdoen.

EERSTE RONDE

Op woensdag, 19 november vindt na een korte openingsceremonie, de loting plaats en vlak daarop de eerste ronde. Het toernooi omvat zeven ronden, gespeeld volgens het Zwitsers-systeem. De bedenktijd is gesteld op 50 zetten in twee uren per speler en de rest van de partij in 30 minuten, zodat een partij maximum vijf uren kan duren.

Drie weken lang wordt er op woensdag en vrijdag een ronde afgewerkt, terwijl de laatste ronde op zondag, 7 december wordt gespeeld, waarna de prijsuitreiking zal plaats vinden. Alle partijen worden gespeeld in het schaakcentrum van de schaakvereniging Capablanca te Plantersrust 6.

PRIJZEN

De eerste prijs bestaat uit een door de verzekeringsmaatschappij "Ennia" beschikbaar gestelde trophee plus een waardebon van 200 gulden. Ook de tweede en derde prijs zijn waardebonnen van respectievelijk 100 en 50 gulden. Op iedere speelavond zal "Ennia" de deelnemers trakteren op een hartig hapje en een fris drankje.

De inschrijving voor dit toernooi sluit op 17 november. Men kan zich voor deelname opgeven bij de heer Charles Fernan - Mr Jacob Beckstraat 1 (tel.: 24414) of bij de heer Nacho Morón, p/a Moron Sales, Roodeweg 33 Otr. (tel.:23070), waar tevens nadere inlichtingen te verkrijgen zijn.

Toeschouwers zijn natuurlijk van harte welkom.

Deportivo Cali kontra SV Saracosa

WILLEMSTAD — Djadumingu proksimo pa 4'or dj'atardi riba tereno di bala na Brievengat Bieu lo bai tin un enkuentro di futbòl amistoso entre Deportivo Cali i e hoben ekipo di SV Saracosa. Den pasado Deportivo Cali a yega di supera e muchanan di Saracosa ku e biaha aki lo bini desidido pa tuma revancha dje derota ku nan a sufri primeramente.

Tur amante di futbòl ta bon bini djadumingu atardi pa 4'or na tereno di Brievengat Bieu pa presensia un partido di futbòl amistoso ku ta priminti di bira un espektaculo atraktivo.

Recordpoging met dood bekocht

RENO — Een poging het wereldsnelheidsrecord te water te verbeteren eindigde gisteren met de dood van de 45-jarige speedbootbestuurder Lee Taylor op het Tahoe-meer in de Amerikaanse staat Nevada.

Taylors 2500 kilo zware, torpedovormige boot bereikte een snelheid van 560 kilometer per uur en explodeerde toen voor de ogen van de toeschouwers, onder wie Taylors vrouw en dochter.

Twee Hongaarse voetballers naar het Westen

BOEDAPEST — De Hongaarse voetballers Gyala Hegy, 26 jaar oud, en Sandor Tranczy, die 21 is, zijn na een wedstrijd van hun club SC Scepel voor het toernooi om de Mitropacup in Zagreb achtergebleven. Zij zijn van Joegoslavie naar Italie gereisd en zouden inmiddels reeds onderweg zijn naar de Verenigde Staten.

De Regering van de N.A. roept hierbij sollicitanten op voor de betrekking van:

Inspecteur voor het V.W.O. en H.A.V.O. standplaats Aruba.

Gegadigden dienen tenminste in het bezit te zijn van een bewijs van bekwaamheid voor onderwijs aan alle klassen van scholen voor V.W.O. en H.A.V.O.

Bezoldiging volgens schaal 13 van het Bezoldigingslandsbesluit 1971.
Ongehuwd f. 3040,– Gehuwd f. 3800,–

Aan deze betrekking is verbonden een toelage naar reden van f. 200,– per maand.

Uitvoerige schriftelijke sollicitaties op zegelpapier gericht aan de Minister van Onderwijs voor 1 december 1980 in te zenden aan de Directeur van het Departement van Onderwijs Sta. Rosa 48 Curacao. Kopie aan de Onderwijsdirecteur Aruba, Frankrijkstraat 3 Aruba.

OPENBARE VERKOOP

Op dinsdag 18 november 1980 des voormiddags om 10 uur zal ten overstaan van ondergetekende notaris, of diens waarnemer, te zijnen kantore aan de Schottegatweg Oost 191, alhier, krachtens onherroepelijke volmacht ex artikel 1203 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek van de Nederlandse Antillen in het openbaar worden verkocht:

een perceel grond, gelegen te Curacao op CHERE ASILE, ter grootte van 138m2, kadastraal bekend als Stadsdistrict Sectie A nummer 2820, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als DEVENTERSTRAAT 13.

De veilingsvoorwaarden liggen vanaf 8 dagen voor de veiling ter inzage ten kantore van de ondergetekende en houden o.m. in dat van iedere bieder geëist kan worden een onherroepelijke bankgarantie over te leggen, welke tenminste gelijk dient te zijn aan het bedrag van zijn bieding vermeerderd met de veilingskosten.

mr. M. van der Plank
notaris.

FATUM
De Nederlanden van 1845
Nationale-Nederlanden

In verband met ontstane vacature zoeken wij op korte termijn

EEN MANNELIJKE ADMINISTRATIEVE KRACHT

in het bezit van het H.A.V.O. diploma met wiskunde en/of handel.

Wij bieden een goede salariëring, overeenkomstige arbeidsvoorwaarden, waaronder een maand gratificatie, vacantietoelage een premievrij pensioen en goede toekomstmogelijkheden.

Uw schriftelijke sollicitatie ontvangen wij gaarne binnen 14 dagen op onze afdeling Personeelszaken.

FATUM/De Nederlanden van 1845 Schadeverzekering N.V.
Postbus 226, Willemstad - Curaçao.

Gold

"So too, the old fetishes of so-called international bankers are being replaced by efforts to plan national currencies...."
—Franklin D. Roosevelt, July 1933

Thus spoke the President of the United States in announcing that the US was abandoning the gold standard. From here on out supposedly the US government would "plan" the value of the dollar unencumbered by the "fetish" of its convertibility into gold. In 1934 gold coins were withdrawn from circulation and American citizens were even forbidden to own gold except for jewelry and industrial uses.

At Bretton Woods in 1944 the US organized its financial domination over the postwar capitalist world. To do so it *promised* other governments (but not private parties) to exchange an ounce of gold for $35. So the dollar was considered as good as gold. That is, it was untill the late 1960s when De Gaulle's France actually turned in its dollars for the gold. Then it became apparent that the greenback was not as good as gold — not at $35 an ounce anyway.

So in August 1971 Nixon reneged on the Bretton Woods agreement and shut down the gold window. Now supposedly gold really had no role in the world monetary system. The good old law of supply and demand would henceforth determine the value of the dollar against other currencies, and that would be that. But, as should have been obvious at the time, floating exchange rates allowed governments to inflate their currencies even more than before.

By the late 1970s the wealthy of the world had had enough and exchanged ever greater quantities of dollars, pounds and even Deutschmarks into any pieces of gold they could get ahold of. The price went from $200 an ounce in mid-1978 to $875 an ounce last January. So as not to leave speculators with a monopoly of this lucrative trade, the South African, Russian, British, Canadian and other governments reminted gold coins.

Now the US has shamefacedly followed suit. The Treasury just announced it is minting a new gold "medallion" for sale to the public at a fluctuating price determined by the world market rate for bullion. But to preserve the fiction that the almighty American government still pegs the price of gold, the Treasury will only get $42 (the official price) for a one-ounce "medaillion", the rest going to a general government fund. So 36 years after Franklin Roosevelt announced that the US government would "plan" the value of its national currency, the paper greenback is once again convertible into the precious yellow metal, albeit at what now promise to be wildly gyrating rates.

Capitalist governments can no more plan the value of their national currencies than they can the level of employment or steel tonnage. The crucial role of gold in world money derives from the fact that it has intrinsic value as the product of labor. Marx described it as "the universal medium of payment, as the universal means of purchase, and as the universal embodiment of wealth" (*Capital*, Volume 1, Chapter 3). Only Latin American *caudillos*, who believe they can do anything given enough machine-guns and printing presses, and arrogant imperialist powers like the US in its "American Century" phase believe their own paper currency can do away with gold.

TURIN, ITALY — Italy's Fiat car company, troubled by falling sales and industrial action, will lose about 97 billion lire ([illegible] million dollars) this year, [illegible] the same as in 1979, company chairman Giovanni Agnelli said. But the car sector should break even in 1981 and go into profit in 1982, he told a shareholders meeting, called to approve a doubling of the company's capital.

Stock closing prices

Information given by Bache Halsey Stuart Shields Inc., Curaçao Plaza hotel, tel. 11234

NEW YORK CLOSINGS

ABT	ABBOTT LAB.	50
ACD	ALLIED CHEM	59 3/8
AHC	AMERADA HESS	48 1/8
AMR	AM. AIRLINES	9 3/4
ACY	AM. CYANAMID	30 1/8
AMO	AM. MOTORS	4 5/8
T	AM. TEL+TEL	49 5/8
ASA	ASA LTD	78 3/4
ARC	ATL.RICHF.OIL	68 5/8
AVP	AVON PRODUCTS	35 1/4
BAC	BACHE GROUP	19
BAM	BANK AMERICA	25
BOL	BAUSCH+LOMB	66
BRY	BEATRICE FOODS	19 1/4
BS	BETHLEHEM STEEL	28 1/4
BDK	BLACK+DECKER	18 3/4
BA	BOEING CORP	39 7/8
BCC	BOISE CASCADE	36 1/2
BP	BRITISH PETR.	47 1/4
BNI	BURLINGTON NORTH	63 1/2
BGB	BURROUGHS	50 1/4
CP	CANADIAN PACIFIC	38 1/4
CMB	CHASE MANHATTAN	42 1/2
CO	CHESSIE SYSTEM	45 5/8
FNC	CITICORP	21 1/8
KO	COCA COLA	31 3/4
CDA	CONTROL DATA	72 1/8
DEC	DIGITAL EQUIP	93 3/8
DOC	DR. PEPPER	12 1/4
DMI	DOME MINES	38
DMP	DOME PETROL	56 3/4
DOW	DOW CHEM	36 1/2
DD	DUPONT NEMOURS	42
EK	EASTMAN KODAK	73 1/2
ENG	ENGELHARD M+CH	57 3/4
XON	EXXON	82 1/4
FDS	FEDER.DEPT.ST.	31
FLR	FLUOR	68 5/8
FMC	FMC CORP	29 1/4
F	FORD MOTOR	23 3/4
FWC	FOSTER WHEELER	57 1/2
GD	GENERAL DYNAMICS	78 5/8
GE	GENERAL ELECTRIC	57 3/4
GM	GENERAL MOTORS	43 7/8
GY	GENERAL TIRE	23 1/4
GP	GEORGIA PAC.	[illegible] 1/2
GS	GILLETTE CO	28 3/8
GR	GOODRICH	25 1/2
GO	GULF OIL	45 1/2
HM	HOMESTAKE MNG	78 1/2
IBM	IBM	71 1/4
IP	INTL.PAPER	41 1/2
ITT	INT.TEL+TEL	32 7/8
KN	KENNECOTT	29
LIT	LITTON	[illegible]
MMM	MINN.MNG.MFG	57 7/8
PCG	PAC.GAS+EL	20 1/2
PN	PANAM W.A	5
PEP	PEPSI CO	25 1/8
PFE	PFIZER	47 3/8
P	PHILIPS PETR.	55 1/4
MO	PHILIP MORRIS	45 1/2
PNC	PNEUMO CORP	50
POR	PORTEC	[illegible]
PG	PROCTER+GAMBLE	70 3/4
RJR	REYNOLDS IND	45
SFF	SANTA FE	88 1/4
SRL	SEARLE (G.D.)	23
S	SEARS ROEBUCK	16 3/8
SKL	SMITH KLINE	74 1/4
SY	SPERRY CORP	56
SN	ST.OIL IND	80 7/8
SRT	ST.REGIS PAPER	34
TDY	TELEDYNE	201 1/8
TX	TEXACO	43 5/8
TW	TRANS WORLD	19 1/8
UK	UNION CARBIDE	49 3/4
UNP	UNION PACIFIC	77 1/8
UTX	UNITED TECHN.	62 1/4
UPJ	UPJOHN	64 1/2
X	US STEEL	22 7/8
WFC	WELLS FARGO	25 5/8
WY	WEYERHAUSER	34
WFI	WHEELABR.FRYE	59 5/8
Z	WOOLWORTH (FW)	24 5/8
XRX	XEROX CORP	65 1/4

AMSTERDAM CLOSINGS

AKZO	18.50
ABN	291.50
AMRO	61.30
HEINEKEN	52.50
PHILIPS	16.20
ROBECO	205
HOOGOVENS	13.90
KLM	60
NATL. NEDL.	117.80
NMB	202.30
ROYAL DUTCH	214
UNILEVER	123.20

		opening	close
GOLD	London	616	622
	New York	617.50	615
PLATINUM		623	626
SILVER	London	18.32	18.62
	New York	18.69	18.60

NYSE MOST ACTIVES

1 319 100 IBM	71 1/4 +	3/8
1 300 000 BOEING	40 +	1/2
1 297 100 TEXACO	43 5/8 +	1 5/8
1 037 400 LTV CORP	18 3/8 +	1

ASE MOST ACTIVES

928 100 GULF CDA	18 5/8 + 1
359 300 DOME PETE	56 3/4 + 4 5/8
354 000 HOU OIL M	44 1/8 + 2 5/8
258 700 WANG LABS	44 — 1

DJII close close 982.25
(previous) 964.93 17.32

VOLUME 70.200.000

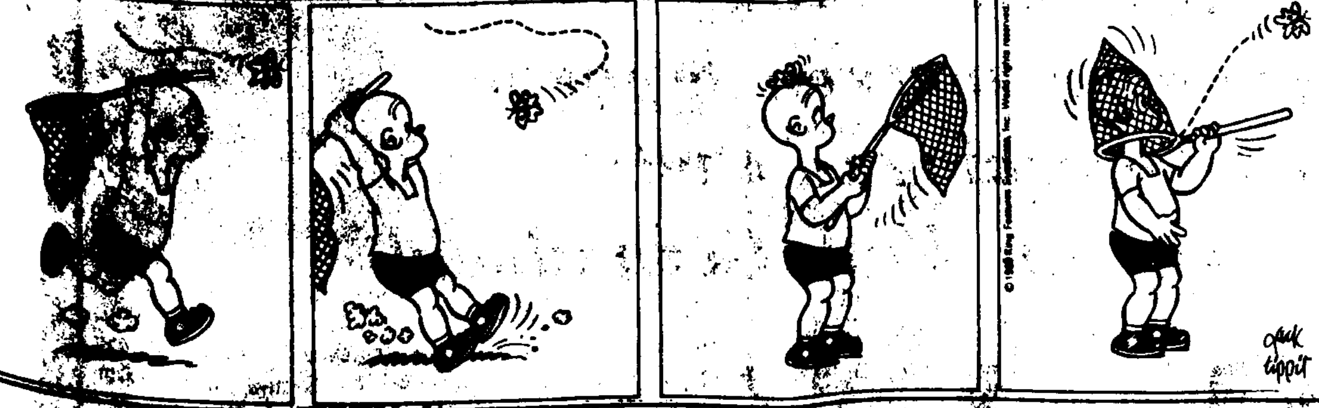
TREASURY BILLS
13 weeks 13.09
26 weeks 12.85

FEDERAL FUNDS 14 pc bid

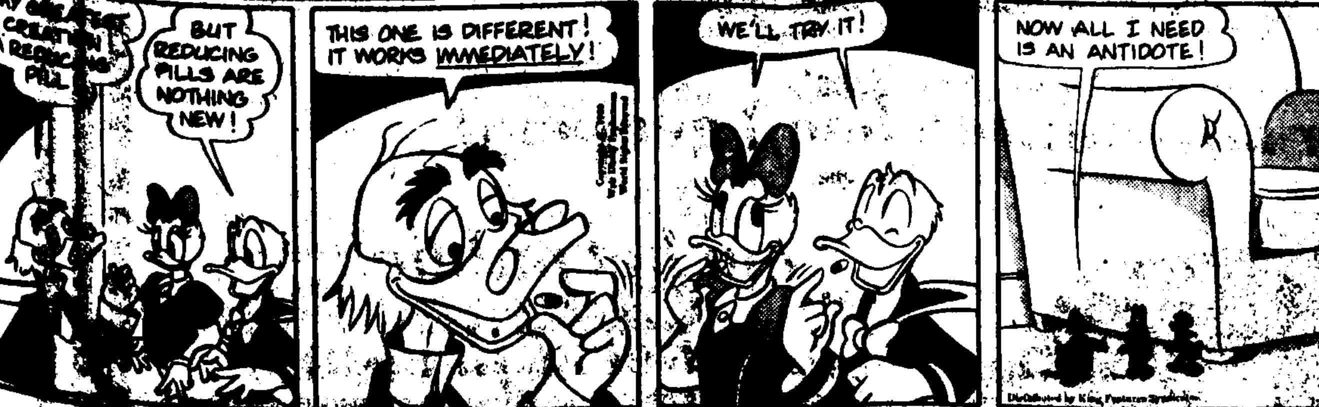
After opening on a very strong note in active trading, the market began to back off in the second hour of trading paring a 5 point gain in the DJIA to 2 points. Breadth figures remained positive showing a 9 to 4 plurality of gainers over losers.
The opening this morning was similar to the post election rally last Wednesday when the market opened with a bang on record volume.
However, the rally picked up steam again in the afternoon especially towards the end of the session. The index closed today with another formidable gain of almost 18 points and again with an impressive volume of 70 million shares.
Traders were a bit gunshy and were selling into the opening bulge remembering that the market has a history of explosive openings followed by [illegible] retracement of the gains in the afternoon.
However the restraint being shown, this morning turned out to be the base for today's strong close. IBM came strong at the close and dragged the rest of the market with it. It did just about that today although the stock only gained 1 point.
The ability of this growth stock grandaddy to follow through will be critical to the overall market tone.
Meanwhile on the interest rate front expectations are that rates are close to or at a peak. The bond market rallied again this morning both at the long and the short end. As to the discount rate hike, expectations are the FED will not announce an increase until next FMOC meeting which is next Tuesday. The key question is if the FED does its thing on the discount rate, and the banks up their prime rate, will the stock market shudder or will it presume that this consitutes the last gap on rising rate. In the meantime, we will concentrate on the short term trend, and hope that the market is able to continue its comeback.

English Companion

HENRY ® by Jack Tippit

Walt Disney's DONALD DUCK ®

Beetle Bailey ® By Mort Walker

Archie ®

WORLD IN A NUTSHELL

TEHERAN — The Iranian government committee responsible for checking the US response to release terms for the 52 American hostages met for most of yesterday but broke up without issuing a statement. Washington has responded to Iran's four demands through Algerian intermediaries and it was thought that yesterday's meeting of the Iranian committee under Executive Affairs Minister Behzad Mabavi considered the US reply.

MADRID — Soviet and Western officials today consider new agenda proposals presented by neutral and non-aligned countries as a last chance to save the European Security Conference from collapse. The 35-state detente meeting opened on Tuesday night without an agenda. It faces procedural chaos unless agreement is reached on a work programme by the end of this week.

BRUSSELS — NATO Defence Ministers are expected to affirm their continued interest in East-West arms control in a communique at the end of a nuclear planning group (NPG) meeting today, alliance sources said. But the Ministers, meeting for the first time since the US presidential elections, will drop previous calls for early ratification of the SALT II strategic arms limitation treaty, they said.

WARSAW — Independent trade union leader Lech Walesa prepared for more talks on new labour legislation today amid simmering industrial unrest at opposite ends of the country. In the northern port of Gdansk, base of Mr Walesa's Solidarity union, support was growing for a week-old sit-in to back demands for higher pay for teachers, health service and cultural workers.

VIENNA — Poland's free trade unions are becoming more of a threat [illegible] Soviet bloc states with each victory the Solidarity movement achieves, Western political analysts believe. The unions' success this week in reversing changes made in their legal statutes by a Warsaw court was the latest in a series of stubborn steps that Solidarity has taken beyond the presumed limits of Soviet acceptance of working class independence.

WASHINGTON — Israeli Prime Minister Menachem Begin says the Camp David peace accords should remain the cornerstone of any Middle East settlement but that patience is returned to put them into effect. Mr Begin met President Carter yesterday and described as a sacred trust the 1978 Camp David accords leading to the Egyptian Israeli peace treaty and the current negotiations on Palestinian autonomy.

TOKYO — Saudi Arabia will ship an extra 140.000 barrels of crude oil a day to Japan until the end of the year to help offset shortages from Iraq, government sources said today. The sources said Saudi Arabia had told Japan that the extra oil would be in addition to the 40.000 barrels a day it had already agreed to ship during the last quarter of the year as a result of the Iran-Iraq war.

ROME — Nations in the drought-plaqued Sahel region of West Africa are not doing enough through their own efforts or with overseas aid to make themselves sufficient in food, according to a report released today. The Sahel region includes Mauritania, Senegal, Gambia, Chad, Mali, Upper Volta, Niger and the Cape Verde Islands. The report was prepared by a group of Western donor nations known as the Sahel Club.

SAN SALVADOR — Tens of thousands of peasants are fleeing El Salvador to escape the bloodshed, which has become a way of life since the downfall of General Carlos Humberto Romero in October last year. General Romero's rightist regime was overthrown in a bloodless coup by a group of young Colonels who pledged to rid El Salvador of the social injustices which had fed the growth of leftwing guerrilla groups.

BONN — Unrest is growing in Chancellor Helmut Schmidt's Social Democratic Party (SPD) over the Bonn government's newly-negotiated austerity programme for the next four years. The ink was still fresh on the agreement between Mr Schmidt and Foreign Minister Hans-Dietrich Genscher's Free Democratic Party (FDP) when the first protests came from rank-and-file SPD parliamentarians.

GLAND, SWITZERLAND — World wildlife conservationists, who fear the whale could be extinct in a decade unless hunting is stopped, said China's decision to join the international whaling convention could be a decisive factor in halting the slaughter.

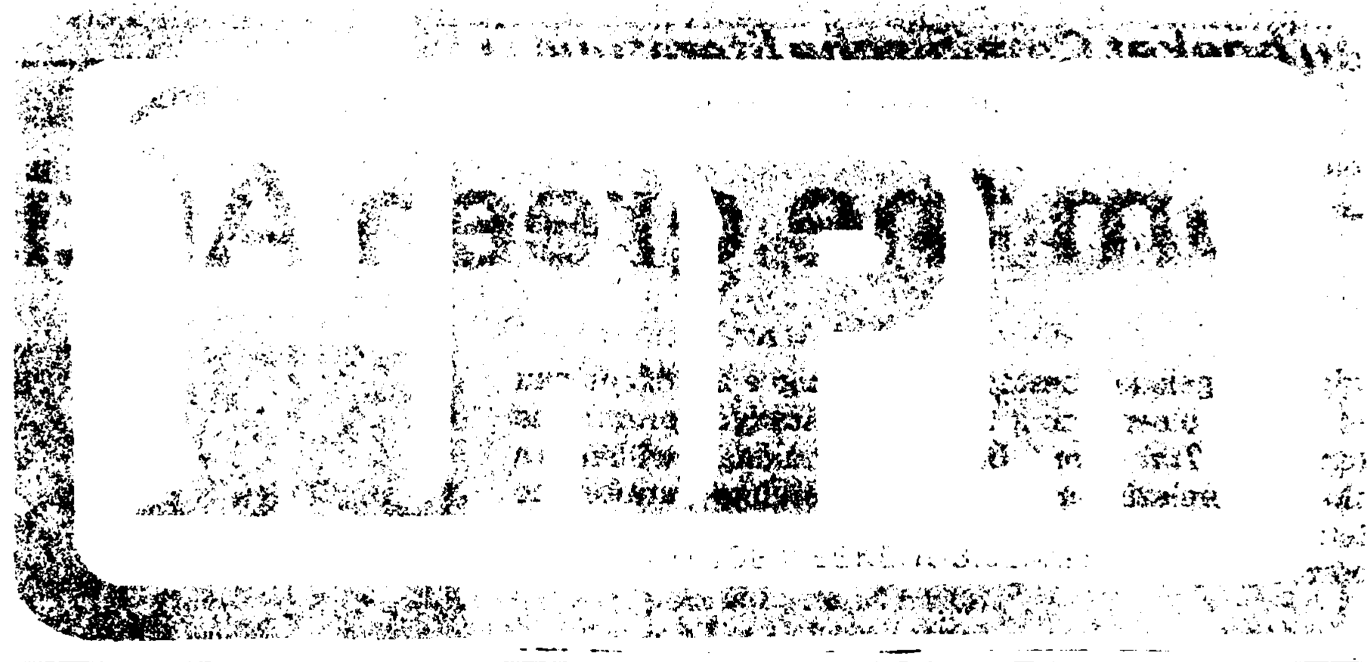
UNITED NATIONS — Israel formally proposed the Middle East be declared free of nuclear weapons. The Israeli resolution in the general assembly's main political committee called on all

SAN SEBASTIAN, SPAIN — Suspected Basque guerrillas shot dead a lorry driver and wounded two members of the paramilitary civil guard in two separate attacks, police said.

Koersen Centrale Bank

us dollar	1.77	1.79	1.81
can dollar	1.485	1.505	1.525
pnd sterling	4.26	4.315	4.375
ned gld	86.15	86.87	87.67
bolivar	40.91	41.63	42.43
zw francs	103.87	104.59	105.39
fr francs	--.--	40.46	41.18
duitse mark	93.48	94.20	95.000
sur gld	--.--	100.07	100.97
it lire	1.66	1.96	2.02

ARMOEDE IS OOK GEBREK AAN RECHTVAARDIGHEID

Opmaak Maruen Baroud

ER WORDT de laatste tijd op Curacao veel gesproken over criminaliteit en de bestrijding daarvan. Het aantal misdaden, zo wordt beweerd, neemt onrustbarend toe, en grootscheepse plannen worden uitgebroed om deze misdaadgolf de kop in te drukken. Of dit ook werkelijk zoden aan de dijk zal zetten, lijkt te betwijfelen. Immers, degenen, die de misdaden plegen, zullen vooralsnog worden opgeborgen in de gevangenis van Koraal Specht. Naar het heet om hun leven te beteren. In de praktijk is echter meestal sprake van het tegendeel. Onderzoeken, verricht over de gehele wereld leveren telkens weer dezelfde uitkomst op: juist in gevangenissen worden misdaadcarrières geboren. Om het eens bot te zeggen, het systeem deugt van geen kanten. Criminaliteit is geen probleem, waarmee alleen Curacao heeft te kampen. Het speelt overal ter wereld. In het bijaand artikel is Ramsey Clark aan het woord, voormalig minister van Justitie van de Verenigde Staten. Hij heeft uitgesproken ideeen over criminaliteit, haar oorzaken en haar bestrijding. Ideeen, die de moeite er kennis van te nemen, dubbel en dwars waard zijn. Ook voor wie hier woont. Want ofschoon er in concreto wordt gesproken over de situatie in de Verenigde Staten, zijn er veel herkenningsfouten. Veel van wat in dit artikel aan de orde komt, geldt evengoed voor Curacao. Dat de problematiek rondom de criminaliteit, zoals die speelt op Curacao, overeenkomsten vertoont met die in andere landen, betekent tevens, dat de resultaten van elders hieromtrent verrichte onderzoeken, ook kunnen bijdragen aan een oplossing van de problemen hiér.

De verbittering van Ramsey Clark

"In gevangenissen worden misdaad-carrières geboren"

RAMSEY CLARK, minister van Justitie onder president Johnson, staat bekend om zijn verlichte ideeen over misdaad en misdaadbestrijding. Nu de conservatieven in de VS de wind in de zeilen lijken te hebben, zien de perspectieven voor de "liberals" er weinig rooskleurig uit. Alle reden voor een gesprek met de "permissive attorney" over de juridische ongelijkheid tussen blank en zwart, de noodzaak van hervormingen en de kansen daarop. "De enige manier om het gevangenissystemen te verbeteren, is de gevangenissen af te schaffen".

Het is dit jaar in Amerika weer een "long hot summer" geweest. Een van de kenmerken van dit jaargetijde is onrust in de getto's. De arme, overwegend zwarte bevolking raakt zo gefrustreerd door hopeloze werkloosheid, drugverslaving, armoede, onverschilligheid en politiegeweld, dat de kleine zomerhitte kan werken als een lucifer in een kamer vol gas. Wanneer de getto's werkelijk exploderen, zoals onlangs in Florida en Tennessee, schrikt de blanke meerderheid zich even wild, maar in de regel kunnen de geisoleerde armen rustig worden genegeerd, omdat misdaad en geweld netjes binnen de gettogrenzen blijven.

Met andere woorden, de slachtoffers van moord, aanranding en diefstal zijn de armen zelf. De hoop op verbetering in deze miserabele toestand lijkt gering in het huidige Amerika waar nu conservatievere winden waaien dan voorheen. Ja, de verkiezingskandidaten maakten obligate tochten naar de arme binnensteden, waar zij tussen de uitgebrande huizenblokken en de bergen rottend vuilnis van alles beloofden in toespraken die zo kort mogelijk werden gehouden. Maar de manier om kiezers te winnen ligt nu meer in de lijn van meer wapens "om de Russen in te halen" en morele kruistochten om "Amerika weer Groot te maken" dan een verlichting van de ergste armoede.

Iemand die zich wel al lang heeft bezig gehouden met de problemen van de armen in Amerika, is Ramsey Clark, de voormalige minister van Justitie in de regering-Johnson en onderminister onder Kennedy. Clark, door zijn tegenstanders vaak de "permissive attorney" genoemd, was een van de voornaamste architecten van Johnsons Great Soviety en hij werd vooral bekend door zijn vergaande ideeen over misdaadbestrijding, die hij in 1970 opschreef in zijn boek Crime in America. De vraag is nu hoeveel er na de jaren van Nixon, Ford en Carter is overgebleven van Clarks liberale (in de Amerikaanse zin des woords) ideeen.

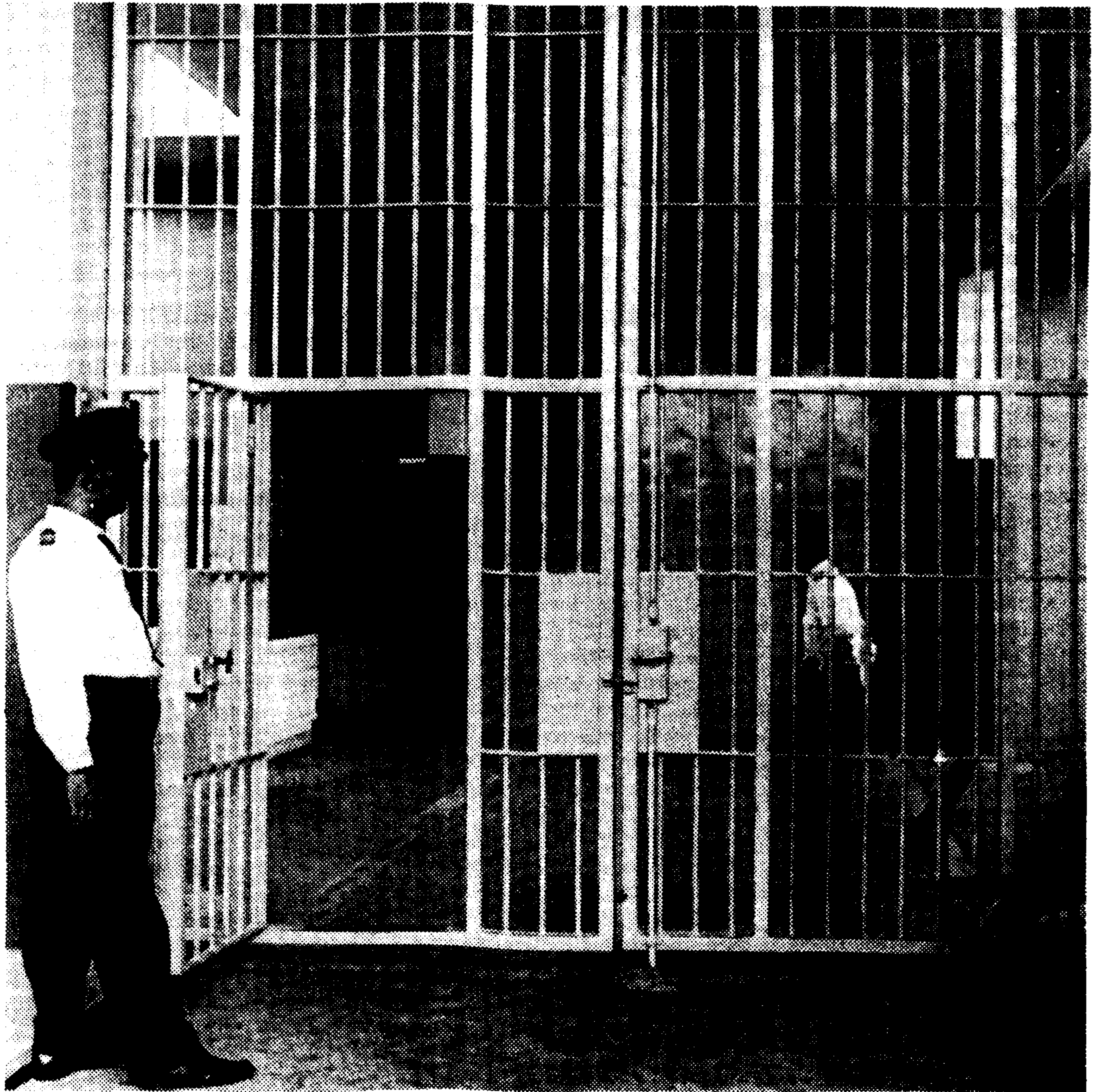
Ik stelde hem deze vraag in zijn bescheiden advocatenkantoor in New York. De ambiance van zijn werkruimte hoog boven de straten van het modieuze Greenwich Village doet nog sterk denken aan de glorietijd van de Great Society: hard edge en abstracte expressionisten aan de muur, jonge secretaresses in Indiase hemden en Mexicaanse sandalen en de ex-minister zelf in progressief-rafelig ribfluweel.

Clark spreekt in het zware Texasaccent van zijn geboortestreek op een langzame, wat melancholieke toon van een verbitterde profeet die te veel van zijn idealen in duigen heeft zien vallen: "Volgens de statistieken zou men kunnen denken dat misdaad in Amerika is toegenomen. Dit zegt echter niet veel, want de meeste misdaden worden nooit aangegeven. Als de bevolking het volste vertrouwen zou hebben in het politieapparaat, dan zou elk misdrijf worden gerapporteerd. Een statistische stijging zou dus kunnen wijzen op een betere verstandhouding tussen politie en gemeenschap". Clark heeft de gewoonte om ironie te punctueren met een kort, droog lachje.

"Als ik Plato citeer en zeg dat armoede de moeder is van misdaad, moet ik erbij zeggen dat armoede niet alleen een kwestie is van geldgebrek. Armoede is ook een gebrek aan sociale en economische rechtvaardigheid. Maar sinds 1970 heeft ons land de wil verloren om een samenleving op te bouwen, waarin iedereen zich kan ontplooien".

Wat dan te denken van Ronald Reagan, die onlangs onder luid gejoel van "you ain't gonna do nothing" een speech afstak in de South Bronx, een van de meest geteisterde getto's in New York? Clark denk minstens een halve minuut na en antwoordt langzaam: "Dat is een van de betere illustraties van onze mislukking". Clark wordt somberder als hij verder gaat: "De Civil-Rightsbeweging, die voortkwam uit een algemeen streven naar gelijkheid en de daarmee samenhangende strijd tegen armoede, is afgelopen. Er is geen vertrouwen......geen geloof meer in de doelstellingen van ons land en heerst een verontrustend cynisme. Nee, ik geloof dat de toestand in ons

(Men leze verder op pag. 4)

"Opsluiting", meent Ramsey Clark, "heeft, volgens mij, maar één gevolg: meer misdaad. Mensen worden gevaarlijk in gevangenissen en daar worden ook misdaadcarrières geboren".

door dokter Piet Sjoukes

In het wekelijks artikel van dokter Piet Sjoukes wordt ditmaal gesproken over brandkoraal. Omdat hij net zoals vorige week, toen de zeeappel aan bod was, wat achtergrondinformatie wilde verschaffen, riep hij ook dit keer de medewerking in van biologe Fleur van Duyl, verbonden aan Carmabi.

In vrijwel het hele Caribisch gebied bekend

Brandkoraal is een belangrijke rifbouwer

BRANDKORAAL of Millepora wordt in het dierenrijk ingedeeld in de klasse Hydrozoa. In vrijwel het hele Caribisch gebied is brandkoraal bekend. Op Curacao is het ook heel erg algemeen. De naam brandkoraal is misleidend, want het is geen koraal. Koralen hebben een heel andere opbouw en structuur. Wél groeit brandkoraal tussen de koralen en is tevens een belangrijke rifbouwer. Want net als koraal bouwt het tijdens het groeien een uitwendig kalkskelet op. Op de Curacaose stranden zijn deze kalkskeletten, voor wie ze herkent, vrijwel overal te vinden.

Als het nog leeft, is brandkoraal te herkennen aan zijn kleur. Deze is geelbruin, een soort mosterdkleur, terwijl het brandkoraal aan de randen dikwijls wit is. Zijn oppervlak is glad in tegenstelling tot dat van koralen, die uitgesproken skeletstructuren vertonen.

Brandkoraal groeit in allerlei verschillende vormen. Het kan een korst vormen over bijvoorbeeld rotsen, dood koraal, flessen, drums etc. Ook vertakte en plaatvormige groei komt veel voor. In ondiep water komt deze laatste groeivorm vaak aaneeengesloten voor. Dit is ondermeer het geval op Bonaire. Brandkoraal komt voor op een diepte van nul tot dertig meter. De groei is afhankelijk van de hoeveelheid licht. Brandkoraal is een kolonievormend organisme. Dit betekent dat wat wij aanduiden als één brandkoraal, in werkelijkheid bestaat uit vele miljoenen individuutjes. Deze worden poliepen genoemd. Voor kolonievormende dieren betekent groei een vermeerdering van het aantal individuen in de kolonie, niet het groter worden van de individuen op zich.

De poliepen van de brandkoraal werken nauw samen. Zij vormen samen een kalkskelet, waarin elke poliep zijn eigen holletje heeft. De poliepen hebben ook de mosterdkleurige weefsellaag, die over het kalkskelet ligt, gemeenschappelijk. Verder zijn ze onderling verbonden door kanaaltjes, die door het kalkskelet lopen.

In ontspannen toestand steken de poliepen zij aan zij loodrecht uit het skelet. Er zijn twee soorten poliepen te onderscheiden: eetpoliepen en afweerpoliepen. De eetpoliepen hebben een mond met daaromheen drie tot zeven tentakels waarop netelcellen zitten. Om zo'n eetpoliep heen staan in het algemeen vier tot acht afweerpoliepen. Deze zijn langer en dunner dan de eetpoliepen. Ze hebben geen mond, maar beschikken wel over zo'n vijftien tot vijfenveertig tentakeltjes. Naast hun afweerrol hebben ze ook nog de taak voedsel te vangen. Dit voedsel reiken ze dan aan aan de eetpoliep.

Bij een goede lichtval kun je met een duikbril op de poliepen zien. Ze zijn ongeveer tweeeneenhalve milimeter lang en aan de basis, waar ze uit een gaatje in het skelet steken, pakweg één milimeter dik. Het ingewikkelde kanalensysteem, waardoor de poliepen met elkaar verbonden zijn, is noodzakelijk voor het uitwisselen van voedingsstoffen. Immers, de afweerpoliepen hebben geen mond en kunnen dus zelf niet eten.

Wat voor voedsel nemen de eetpoliepen tot zich? Hun voornaamste voedsel is het zogeheten plankton, bestaande uit kleine plantaardige en dierlijke organismen, die vrij in het water leven. De afweerpoliepen vangen deze planktondiertjes of -plantjes op een heel speciale wijze. Als er een planktondeeltje tegen een poliep aankomt, exploderen er een aantal netelcellen oftewel Nematocysten. Bij de explosie springt het dekseltje van de netelcel open en een klein giftig pijltje schiet te voorschijn. Dit giftige harpoentje doorboort het slachtoffer, dat binnen een minuut de dood vindt door het gif. Het harpoentje blijft in verbinding met de cel, waaruit het is gekomen. Hierdoor blijft het slachtoffer, door vele giftige pijltjes getroffen, als het ware aan de tentakels van de poliep geketend. Na verloop van tijd wordt hij naar een dichtbijzijnde mond vervoerd. De vertering van de prooi neemt op zijn minst enkele uren in beslag. De netelcellen vormen tegelijkertijd een goede afweer tegen onwelkome gasten. Veel dieren wagen zich niet aan brandkoraal vanwege deze cellen.

Brandkoraal is tweehuizig. Dat wil zeggen, dat er een mannetjes- en een vrouwtjeskolonie is. Deze kolonies doen onderling niet aan voortplanting. Daar hebben ze hun speciale afgezanten voor. Deze afgezanten, die de voortplanting moeten gaan verzorgen, ontwikkelen zich in kleine holletjes tussen de afweer- en eetpoliepen. Ze zien eruit als kwalletjes. Deze kleine kwalletjes worden door de brandkoraalkolonie afgestoten, waarna ze al zwemmend met hun sexuele partners de voortplanting voor hun rekening nemen. Hun geslachtsproducten worden uitgestoten in het water, waar de bevruchting plaats vindt. Vele nieuwe individuutjes ontstaan (geen kwalletjes!), die op de bodem gaan zitten en als de omstandigheden goed zijn, uitgroeien tot nieuwe mosterdkleurige kolonies brandkoraal.

Wat gebeurt er als iemand in aanraking komt met brandkoraal? Allereerst bestaat de kans op een directe beschadiging in de vorm van snij- of schaafwonden. Verder is er ook nog het gif, dat via de pijltjes uit de netelcellen doordringt in de huid. Onmiddellijk wordt een brandende pijn gevoeld, die na ongeveer een kwartier overgaat in een jeukend gevoel. Waar de huid in aanraking is gekomen met het brandkoraal, verschijnt na één tot tien uur een rode zwelling met daarop soms pukkels of blaren. Hoe heftig de reactie is, hangt af van de individuele gevoeligheid voor het gif en van de grootte van het huidoppervlak, dat met de brandkoraal in aanraking geweest is.

Als er sprake is van snij- of schaafwonden, dient de huid eerst goed te worden schoongewassen met zeep en zeewater. Vooral géén leidingwater gebruiken. Na het wassen met zeep en zeewater, kan de wond worden uitgebruist met waterstof peroxide in een drie procent oplossing. Er moet vooral zorg voor worden gedragen, dat er geen kalkresten achterblijven in de wond. Tenslotte moet de wond goed worden ontsmet, bijvoorbeeld met betadine jodium of chloorhexidine.

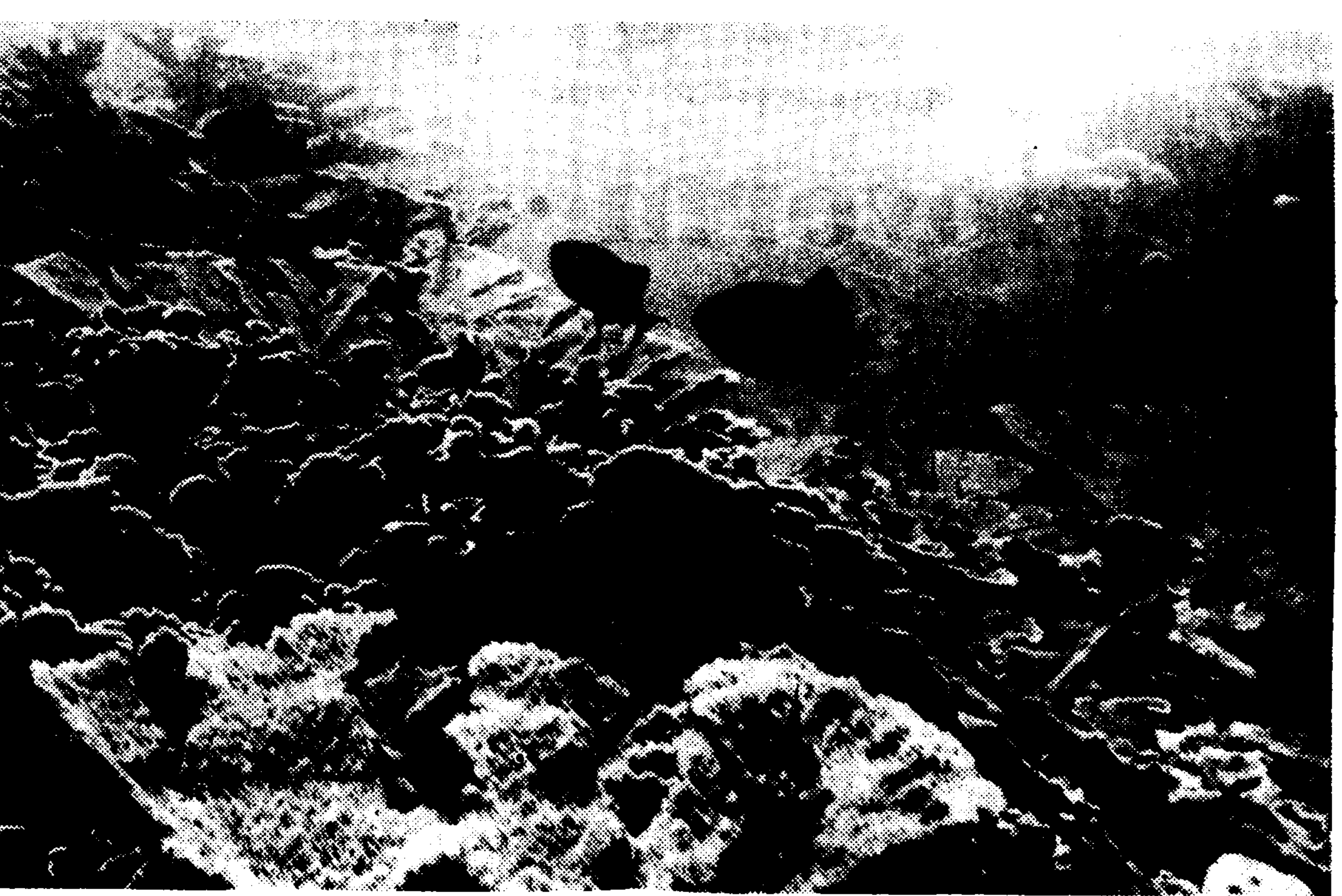
Als er blaren zijn ontstaan, mogen deze niet worden doorgeprikt. Het is het beste om de wond niet te verbinden, maar gewoon bloot te stellen aan de open lucht, zodat er een korstje op komt. Is het noodzakelijk de wond toch te verbinden, dan verdient het de voorkeur dit met een steriel gaasje te doen.

Zijn er geen snij- of schaafwonden, dan is het voldoende de aangedane huid te wassen met zeep en zeewater en vervolgens te desinfecteren. Ter vermindering van de pijn, kan een plastic zakje, gevuld met ijsblokjes tegen de huid gehouden worden. Hierbij moet er dan wel voor gezorgd worden, dat de huid niet rechtstreeks in contact komt met de ijsblokjes. Een gewone pijnstiller als bijvoorbeeld asperine helpt uitstekend tegen de pijn en de jeuk, terwijl talkpoeder de jeuk goed onderdrukt.

Als de pijn of jeuk ondragelijk is of de wond niet goed geneest, dan is een bezoek aan een arts op zijn plaats. Bepaalde goed werkende maar tevens gevaarlijke middelen zoals antihistaminica en corticosteroide dienen alleen op voorschrift van een arts gehanteerd te worden.

★ De onderwerpen, die in deze artikelen aan de orde komen, worden door Piet Sjoukes ook wekelijks besproken op Radio Hoyer II. Dit gebeurt in het programma 'Babbels' van kwart over negen tot half tien.

Wellicht zijn er lezers, die suggesties hebben voor onderwerpen op medisch gebied die in deze artikelen-reeks zouden kunnen worden behandeld. Dergelijke suggesties kunnen worden gestuurd naar Piet Sjoukes, p/a Amigoe, Scherpenheuvel z/n of POB 577. Het is wel de bedoeling, dat de onderwerpen enigszins algemeen zijn, zodat ze ook voor een breder publiek interessant zijn. Ingaan op brieven met persoonlijke problemen doet dokter Sjoukes liever niet. Wie met een medisch probleem kampt, raadt hij aan naar de eigen huisarts te gaan.

Brandkoraal groeit tussen de echte koralen op het rif. Op deze foto is in het midden links brandkoraal te zien. Op de voor-en achtergrond is eilandsgewei-koraal zichtbaar. De vier eromheen zwemmende visjes zijn Black Durgons oftewel Pishi Porko, zoals hun Papiamentse benaming luidt (Foto Rolf Bak, Carmabi).

Een boeket Caraibische literatuur

From the green Antilles herdrukt

Enige tijd geleden besteedde de Amigoe aandacht aan een nieuwe bloemlezing uit de Franstalige Caraibische literatuur: *Tim Tim? Bois sec.* Vandaag willen we enkele bloemlezingen uit de Engelstalige Caraibische literatuur, die in de Curacaose boekhandels normaal voorradig zijn, kort bespreken.

O.R. DATHORNE geeft in zijn voor het eerst in 1967 verschenen bloemlezing *Caribbean Verse, an anthology* een historisch overzicht van de poezie. In zijn inleiding ziet hij de ontwikkeling van de Caraibische schrijvers als een bevrijdingsproces van bepaalde opgelegde exotische thema's als natuur, religie en dood, als gevolg van de dominante Engelse positie, en een zich wenden naar het eigene. Dat, laatste uit zich in een vrijere versvorm, het gebruik van het eigen, Westindische Engels en een benadrukken van het nationale en het sociale aspect. Zevenentwintig dichters, die in alfabetische volgorde worden opgevoerd, moeten zijn stellingen bewijzen. Uitvoerige aantekeningen (40 bladzijden!) en biografische notities helpen de lezer bij de interpretatie, wat het boekje ook geschikt maakt voor het Middelbaar Onderwijs.

Een jaar eerder schreef dezelfde O.R. Dathorne een uitvoerige inleiding op zijn bloemlezing uit het proza: *Caribbean Narrative, an Anthology of West Indian Writing.* Evenals bij de poezie gaan de oudste prozateksten terug tot in de achttiende eeuw, terwijl er reeds veel eerder, namelijk al vanaf de ontdekkingsreizen, werken zijn overgeleverd över West-Indie. Dathorne geeft een lawine van titels van beide, maar beperkt zich daarna tot de Caraibische schrijvers voor een nadere bespreking. Zijn overzicht getuigt van beheersing van en inzicht in de materie waarover hij schrijft.

In zestien bladzijden slaagt hij erin de belangrijkste onderwerpen aan te duiden: biografie, realisme, ras, Afrika, de historie, de houding tegenover de blanke, de humor en de politiek, die tenslotte uitlopen op een introspectieve studie van het Zelf en een onderzoek van de sociale problematiek van de arbeidersklasse. Zijn inleiding is in feite de vraag naar het bestaan van een Caraibische literatuur en de kenmerken ervan. Hij laat zien hoe er voortdurend gestreden wordt tussen het "eigene", wat provincialisme tot gevolg heeft, en het "universele", wat dan niet meer Carabisch zou zijn. Het is de moeizame ontwikkeling van de schrijver die moet leren *vanuit* het eigene het universele te ontdekken. In de daarna volgende bloemlezing geeft hij fragmenten van romans door dertien van de bekendste schrijvers, gevolgd door een korte biografie.

De explosieve ontwikkeling van het aantal literaire werken in de vijftiger jaren zal er wel de oorzaak van zijn dat de bloemlezingen die tot een overzicht en indeling willen komen, voornamelijk in de jaren zestig verschijnen. Andrew Salkey was er met zijn *West Indian Stories* van 1960 reeds snel bij. Na een summiere inleiding geeft hij 24 korte verhalen, die reeds eerder in verschillende tijdschriften als *Focus* en *Bim*, waaruit de meeste gehaald zijn, verschenen waren, of voor de B.B.C. waren voorgedragen. Velen die als romanciers bekend staan, zijn

als schrijvers van korte verhalen, en daarvoor vaak nog als dichter, begonnen. Een ontwikkeling die trouwens niet typisch Caraibisch is , al is het wel opvallend dat er hier zo weinig verhalen *bundels* zijn.

KENNETH RAMCHAND, "lecturer" aan de "University of the West Indies" en schrijver van het standaardwerk *The West Indian Novel and its Background* (1970) heeft met zijn bloemlezing *West Indian Narrative, an Introductory Anthology, die ook in het midden van de zestiger jaren verscheen, reeds de achtste druk bereikt. Tegenover het literatuuronderwijs op school, dat altijd alleen maar de Europees Engelse behandelde, wil hij uit pedagogische en literaire overwegingen de eigen Westindische stellen. In drie delen geeft hij een historisch overzicht, dat iets ruimer uitvalt dan bij de vorige bloemlezingen, omdat hij eerst enkele werken över het Caraibisch gebied, geschreven door niet-Antillianen, opneemt. Na het werk van enkele oudere schrijvers, komt hij dan in het derde en uitvoerigste deel bij de eigentijdse literatuur. Zijn inleidingen op de schrijvers en discussievragen maken het boek geschikt voor schoolgebruik. In tegenstelling tot de andere bloemlezingen is dit werk geillustreerd, waaruit de verdwijnende Europese invloed en de raciale verscheidenheid van de Carabische schrijvers duidelijk moet blijken.*

Speciaal voor het onderwijs zijn MICHAEL MARLAND: Caribbean Stories, dat vijftien verhalen van de bekende schrijvers telt en royaal van fotomateriaal is voorzien, en N. Giuseppi/U. Giuseppi: *Backfire, A Collection of Caribbean Short Stories*, dat korte jeugdverhalen bevat.

Bij alle bloemlezers blijkt een vrij grote mate van overeenstemming te bestaan in verband met de vraag wat de belangrijkste auteurs zijn. Naast de verschillen die er zijn door de uiteenlopende uitgangspunten, worden schrijvers als Edgar Mittelholzer, V.S. Reid, Samuel Selvon, George Lamming, V.S. Naipaul, John Hearne, Roger Mais, Jan Carew en Wilson Harris herhaaldelijk genoemd. De keuze uit hun werk loopt daarentegen nogal uiteen, zodat er in de verschillende bloemlezingen nauwelijks doublures voorkomen. Wat een reden kan zijn om ze maar allemaal aan te schaffen! Wat de eilanden betreft zijn Jamaica en Trinidad het best vertegenwoordigd, daarna volgt Barbados. Ook Guyana komt regelmatig voor.

Na de opsomming van deze werken die zich uitsluitend op de Engelstalige literatuur richten, kom ik met Barbara Howes: *From the Green Antilles, Writings of the Caribbean*, waarvan onlangs een nieuwe oplage verscheen, bij iemand die zich met haar bloemlezing een veel ruimer doel gesteld heeft, namelijk een overzicht van de gehele Caraibische literatuur te geven. Zij neemt werken op in het Engels en in die taal vertaalde Franse, Spaanse en Nederlandstalige literatuur. Doordat ze zich beperkt tot de officiele Europese talen is de volledigheid natuurlijk lang niet bereikt; waar blijft bijvoorbeeld het Papiamento? Hoewel het proza verreweg in de meerderheid is, neemt ze ook poezie op, in tegenstelling tot de anderen die zich tot één genre beperkten.

Ze rekent Frans en (Brits) Guyana niet tot de Antillen, omdat ze zich tot de eilanden beperkt, maar maakt voor Suriname een uitzondering. Uit de Nederlandse Antillen kiest ze een gedicht van Colá Debrot: De gaucho (in de vertaling van Estelle Reed Debrot) en een fragment uit *Weekendpelgrimage* van Marugg en *De rots der struikeling* van Van Leeuwen. Van Suriname zijn Albert Helman: *Mijn aap schreit* en René de Rooy: *De edelstenen van Oom Brink* opgenomen, zodat beide landen redelijk vertegenwoordigd zijn. Een zwak punt is wel, dat ze geen onderscheid tussen Suriname en de Nederlandse Antillen maakt en de fragmenten door elkaar chronologisch opneemt. Wat stoort is dat in de nieuwe oplage van 1980 de "aantekeningen" niet zijn aangepast; alles uit 1971 wordt klakkeloos herdrukt. Colá Debrot is zelfs nog gouverneur, Tip Marugg vult het tijdschrift *De Passaat* en Helman zit nog steeds in Washington. Het enige dat is aangepast, is de prijs; die is van fl 3,30 tot fl 9,- opgelopen. Wie de eerste druk heeft, hoeft de herdruk niet aan te schaffen. Voor wie dat niet het geval is, mogen die negen gulden zeker geen bezwaar zijn. Je krijgt er bijna 400 bladzijden literatuur voor. Ook de andere bloemlezingen zijn hun veelal geringe prijzen dubbel en dwars waard. De Curacaose boekhandel heeft ze geregeld in voorraad. Waarom de Arubaanse niet?

WIM RUTGERS

ANDREW SALKEY:
West Indian Stories
Faber and Faber, London, 1960, 224 blzz.
I.S.B.N. 0 571 08630 6

KENNETH RAMCHAND:
West Indian Narrative; An Introductory Anthology
Nelson Caribbean, 1966, 1976 8
I.S.B.N. 0 17 566009 3

O.R. DATHORNE:
Caribbean Narrative; An Anthology of West Indian Writing
Heinemann Educational Books, London, 1966, 1979 3
I.S.B.N. 0 435 98221 4

O.R. DATHORNE:
Caribbean Verse; an anthology
Heinemann Educational Books, London, 1967, 1974 3
I.S.B.N. 0 435 98220 6

BARBARA HOWES:
From the Green Antilles; Writings of the Caribbean
Granada Publishing Limited, Panther Book, London, 1971, 1980 2
(De eerste druk van 1967 verscheen bij Souvenir Press Limited)
I.S.B.N. 0 586 03493 5

N. GIUSEPPI/U. Giuseppi:
Backfire; A Collection of Caribbean Short Stories
Macmillan Education Limited, London and Basingstoke, 1973, 1976 4

MICHAEL MARLAND:
Caribbean Stories: fifteen short stories by writers from the Caribbean
Longman Group Limited, London, 1978
I.S.B.N. 0 582 23351 8.

Sexuele voorlichting in stripvorm

Sexuele voorlichtingsboeken doen meestal hun intrede op de jeugdboekenmarkt in de vorm van zuiver informatieve boeken toegelicht met foto's of illustraties. Voor de jonge kinderen wordt het thema vaak zeer simpel benaderd en worden dieren, bloemen of voorwerpen als figuren gebruikt om de informatie door te geven. De volwassene die het boek ,,Joch, Lotje en Minimi" van de Zweedse schrijfsters G. Fagerstrom en G. Hansson, grijpt om puur sexuele voorlichting te geven zal verrast worden door de andere aspecten die ook naar voren komen.

DE UITVOERING - (ballon) stripboek - is op zich al een afwijkende vorm van wat normaliter aan sexuele voorlichtingsboeken verschijnt. Bovendien in de informatie meer in verhaalvorm gegoten. Daarnaast komen echter nog andere maatschappelijke facetten naar voren. Hiervoor leggen de schrijfsters zelf hun verantwoording af in het voorwoord: ,,*Kinderen van deze tijd leven in verschillende gezinssituaties en ook in huis nummer 18 wonen gezinnen van verschillende samenstelling. Iedere vorm van samenleven is moeilijk en ieder gezin kent zijn ,,donkere" dagen, wanneer moeheid en een slecht humeur de overhand hebben en niets meer goed loopt. Bij Joch en Lotje thuis gaat dat vanzelfsprekend ook zo. Wij beschrijven gevoelsuitingen zoals woede, vreugde, jaloezie, solidariteit want wij willen duidelijk maken dat zowel de volwassene als het kind zijn gevoelens moet kunnen tonen. Wij zijn ook ingegaan op de sterke invloed van de reclame op gezinnen met kinderen.*"

Voordat er overgegaan wordt op het geven van feitelijke informatie over de conceptie en al wat daarmee samenhangt, worden de allereerste reakties van de kinderen op de mededeling, dat ze een broertje/zusje gaan krijgen, beschreven.

Enthousiasme maar ook praktische vragen als ,,*Kan ze er-nog wel bij op onze kamer?*" komen tot uiting. Middels boeiende dialogen wordt in rustige tempo de lezer geinformeerd. De informatie wordt steeds afgewisseld met platen die voorvallen in het alledaagse kinderleven weergeven. Bij sommige van deze hoofdstukjes wordt via spelletjes en vragen verband houdende met het thema de lezer ook aktief betrokken.

THEMA

De eigenlijke sexuele voorlichting begint met de eenvoudige weergave van de verschillen tussen het vrouwelijk en mannelijk lichaam. Ook wordt gewezen op de produktie van zaadcellen bij de man en de aanwezigheid van eicellen bij de vrouw. Ook het verschil in sexuele rijpheid tussen kinderen en volwassenen wordt aangetoond. Daarna wordt het in kontakt komen met elkaar - de conceptie - beschreven. Het sexueel samenzijn wordt op positieve wijze benaderd.
Vervolgens wordt de situatie van de nog ongeboren baby beschreven: ,,*Een 10 weken oude embryo is zo groot als een lucifersdoosje.*"

Begrippen als vruchtcellen, moederkoek en navelstreng worden genoemd. Overigens wordt er nergens in het boek op schuchtere wijze begrippen gehanteerd. Het woordgebruik is juist: penis, testikels, vagina, sperma. Zelfs de menstruatie komt even ter sprake en even wordt er ook op het gebruik van voorbehoedmiddelen gewezen. De geboorte zelf wordt door middel van flashbacks weergegeven. Zeer realistisch en zeker prijzenswaardig is de belichting van de minder prettige effekten die de komst van een baby teweegbrengt. Het huilen van de baby heeft bepaalde spanningen tot gevolg. Bovendien worden de haast onvermijdelijke jaloeziegevoelens van de kinderen ten opzichte van de

baby ook even getoond. Later wijken deze spanningen uit voor een meer tevreden accepteren van het nieuw gezinslid.

FUNCTIONEEL

De bedoeling van de schrijfsters verschillende gezinssituaties waarin kinderen leven weer te geven is slechts zwak gerealiseerd.

Op bladzijde 23 ziet men inderdaad de bewoners van huis nummer 18 (alleenstaande vader, alleenstaande moeder, gastarbeidersgezin) in gezinssituaties die in traditionele kinderboeken haast niet voorkomen, maar het doet wat geforceerd aan binnen het geheel van dit boek. Ook de invloed die reclame heeft in gezinnen met kinderen blijft vaag en voldoende uitgewerkt en is als zodanig niet funktioneel binnen het geheel. Men kan haast niet aan de indruk ontkomen dat de schrijfsters koste wat koste deze faktoren in het boek hebben willen verwerken. Daarentegen zijn de vreugde en jaloezie wel heel funktioneel en zeker op hun plaats.

BETER

Al bij al is dit boek aanbevelingswaardig bij ouders en op-

Coördinator C. de Haseth

voeders die op een gegeven moment sexuele voorlichting willen geven. Het thema wordt op eenvoudige doch prettige en duidelijke wijze behandeld en de informatie komt goed over. De illustraties zijn duidelijk, overzichtelijk en in levensechte kleuren. De druk is prettig en de tekst is in goede samenhang met de illustraties.

De aanwezigheid van vragen en opdrachten aan het eind van bepaalde hoofdstukken is niet storend, integendeel, de lezer wordt betrokken en dit kan een verhelderende uitwerking hebben. De omslagillustratie is één dat ook in het boek zelf voorkomt. De titel roept zelf geen bepaalde verwachtingen op; was het niet om de ondertitel: ,,*samen lezen en praten over de baby*" en de omslagtekening dan zou men kunnen denken dat het om een gewone avonturenstripboek gaat.

Het boek is oorspronkelijk in Zweden uitgegeven en is in het Nederlands bewerkt. Het is echter ook op de Nederlandse Antillen goed bruikbaar.

Naar mijn mening zal het in een gezinssituatie beter tot zijn recht komen en dan zeker in de relatie opvoeder-kind. De illustraties spreken voor zichzelf en de tekst kan door de volwassenen verduidelijkt worden. Gedacht wordt aan kinderen in de leeftijdsgroep van de basisschool. Uiteraard zijn verschuivingen mogelijk maar begeleiding van de volwassene is zeker nodig vooral als het om de jongere kinderen gaat. Het boek zal het sterk visueel ingesteld kind zeker aanspreken.

De volwassene die dit boek gaat gebruiken moet zich wel kunnen vinden met de positieve stellingname ten opzichte van de sexualiteit in dit boek, wil het goed overkomen bij de kinderen. Dit gaat trouwens op voor de meeste informatieve boeken voor de jeugd.

VIOLA STATIA

FAGERSTROM, G. en G. HANSSON.
Joch, Lotje en Minimi; samenlezen en praten over de baby; Amsterdam, Meulenhoff educatief, 1980.

"We praten nu volmondig Nederlands, we zijn beschoft beschaafd! Ma' we vluchten radeloos na' Holland! Behalve geen cente, geen enkel zelfvertrouwen! No ?"

Cairo knijpt Juliana

In het Nederlands dagblad *De Volkskrant* verschijnt sinds ruim een jaar wekelijks een column van de Surinaamse schrijver Edgar Cairo. Met een kort verhaaltje over iets wat hij beleefd of gehoord heeft, behandelt Cairo dezelfde problematiek als zijn laatste roman *Koewatra Djodjo/In de geest van mijn kultuur*, namelijk de veelal niet zeer rooskleurige positie van de Surinamer in Nederland.

Hij probeert begrip te kweken voor de Surinaamse mens en zijn leefwijze bij de Nederlander die meestentijds muurvast zit aan zijn vooroordelen, zijn 'disko' en zijn 'frustra', als hij met iets geconfronteerd wordt wat hem niet vertrouwd is.

Nu is het grote gevaar dat bij een dergelijke doelstelling het opgeheven vingertje van de goede bedoeling zo nadrukkelijk is, dat onleesbaarheid wegens saaiheid het onvermijdelijk gevolg wordt.
Maar niet bij Cairo!
In zijn Surinaams-Nederlands dat juist in deze korte stukken bijzonder sterk aandoet en als een verrijking van de Nederlandse taal beschouwd kan worden, voert de relativerende humor de boventoon. Zo betekent 'Je knijpt Juliana' bijvoorbeeld: je praat krom Nederlands; is 'disko' geen muziek, maar discriminatie, en 'frustra' niet minder sterk dat een volmondig frustratiegevoel. Het lezen van deze stukjes is allereerst ontspanning, terwijl je je de ernst ervan pas daarna realiseert. Dat is precies de manier waarop het moet en wat ook de kracht is van bijvoorbeeld Simon Carmiggelt.

De eerste vijf dozijn zijn nu door In de Knipscheer verzameld uitgegeven onder de intrigerende titel *Ik ga dood om jullie hoofd*, wat betekent: ik zou voor jullie kunnen sterven, ik zou voor jullie door het vuur willen gaan. Maar het boekje biedt meer dan alleen deze stukjes, want in een uitvoerige inleiding zet Cairo zijn gedachten over het Surinaams-Nederlands theoretisch en aan de hand van praktische voorbeelden uiteen. Hij wist op de overheersende positie die het Europees Nederlands de laatste decennia vooral via het onderwijs in de Surinaamse maatschappij is gaan innemen, waarbij het de andere talen steeds verder terugdringt. Cairo wil met zijn Surinaams Nederlands de taal van zijn landgenoten van dit Europese keurslijf ontdoen en haar de natuurlijke vorm, geent op het Sranang Tongo en de andere moedertalen teruggeven. Door middel van uitvoerige lijsten laat hij zien hoe het Sranang *systematisch* het Surinaams Nederlands syntactisch en idiomatisch beinvloedt. In een eigen Surinaams Nederlandse norm ligt volgens Cairo de taaltoekomst voor Suriname en hij wil dan ook deze norm omschreven en geaccepteerd zien.

Als deze vormen het Europees Nederlands ook nog zouden verrijken, is dat als nevendoel mooi meegenomen. Dit boek moet de Surinamer te denken geven. Zal het nog ooit zo worden dat de droom van de jaren zestig: het Sranang Tongo als eigen officiele, nationale taal waar wordt, of zit men zo vastgebakken aan het Nederlands dat het niet meer te verdrijven is? En welk Nederlands is dan acceptabel? Dit boek moet ook de Nederlander te denken geven, als Cairo schrijft: "wat ons altijd als dom en krom is afgeleerd, kan Nederland nu gaan gebruiken als verrijking. Op z'n minst als literaire kommunikatie. Misschien een beetje ook of taalvernieuwing. De aardappel in de keel weet méér daarvan." Is de Nederlander bereid iets te leren van zijn 'culturele minderheden', zoals hij ze zo minzaam definieert?

Tot slot zou de Antilliaan het boek moeten lezen, al was het maar als vergelijkingsmateriaal voor zijn eigen (school) taalsituatie.

WIM RUTGERS

Edgar Cairo: Ik ga dood om jullie hoofd
Uitgeverij In de Knipscheer b.v. Haarlem, 1980
I.S.B.N. 90 6265 055 4

Navelstreng

Het begraven van de navelstreng is een begrip in Suriname.
Na de bevalling worden (werden) navelstreng en nageboorte dicht bij huis begraven met een klein ritueel.

Me navelstreng is daar begraven, achter die ouwe waterput, bij Jaja's erf. Ik was een kind, met z'n onweten. Hoorde niet, hoe ouwe kenners, middenin hun volkse kultuur, gat groeven in die grond met schop. Hoe ze me navelstreng en nageboorte, maakten tot me eerste graf.
Met hun zegbare woord, gaven ze mij een dagnaam toen.
En elk leven heeft een mens als zijn migrant.

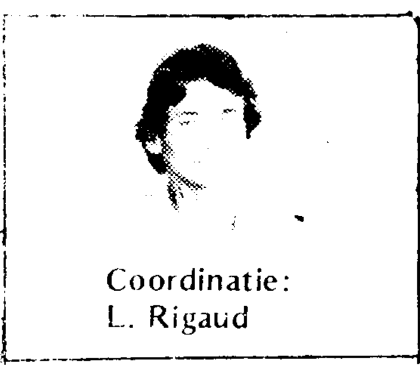
Ze zeggen: "Als je nood hebt, of heimweegevoel aan je, denk aan die plaats dan, waar je navelstreng begraven ligt". Ik kijk terug. Vanuit verder dan 't heden zelfs, zie ik dat de navel van me kultuur begraven wordt. Zonder één woord, dat eindigt of begint. Zonder grootmensen hun besef. Die waterput gedempt. Jaja is dood gaan gaan. En terwijl niemand me geboortedagnaam roept, wordt gedacht aan toen. Het zijn die kleine negerrituelen, die een migrant als ik, zijn Holland schelen.

BOB MARLEY & The WAILERS

DE REGGAE die de laatste jaren steeds populairder wordt heeft op Curacao in de laatste maanden algemene erkenning gekregen met het uitkomen van de lp Uprising van Bob Marley, de belangrijkste vertegenwoordiger van deze muziek.

De muziek was eerder al over de gehele wereld populair en er zijn vele groepen vooral in Engeland die met succes in de zelfde trant spelen. Hierbij bedoel ik vooral The Police. Iedereen die goed naar de lp geluisterd heeft kon opmerken dat de muziek op een of andere wijze veel meer geraffineerd is geworden.

Coordinatie:
L. Rigaud

HET NIEUWE GELUID

Het nieuwe geluid dat de band met een veel succes laat horen wordt vooral bepaald door Mc Donald. Hij is degenen die de eerste grote hit in twee jaar Taking It To The Streets schreef.

Van de oorspronkelijke band is nog maar een lid over en wel de guitarist Pat Simmons die zich ook heeft aangepast aan de nieuwe band.

Eruption "for next time"

L.P.
Guilty

Barbara Streisand

Single
He's so shy

Poiners Sisters

Airplane

Slappe-lach van begin tot eind

AIRPLANE die eigenlijk vooral bestaat uit het belachelijk maken van alle vliegtuig-disaster films die er in de laatste tien jaar verschenen zijn laat geen enkel cliché met rust. Alles wat ook maar enigzins zou kunnen leiden tot een lach of alleen maar een glimlach is in de film verwerkt.

Vanaf het begin waar de staart van het vliegtuig veel weg heeft van de vin van een haai tot het rokende passagebiljet en het wegvliegen van het vliegtuig na de landing (zonder dat de wielen uit zijn) bestuurd door de automatische piloot Otto (een opblaasbare pop) vergezeld van een vrouwtjes opblaasbare pop is de hele film een grote slappe lach.

De rollen die gevuld moeten worden wijzen op de verscheidenheid van karakters die de film in zich bergt. Aan boord is een stervend kind op weg naar een harttransplantatie, een ex-oorlogsvlieger die als gevolg van traumatische herinneringen die hij hier aan heeft over gehouden niet meer durft te vliegen maar uiteindelijk door de situatie gedwongen wordt om het vliegtuig veilig aan de grond te zetten. Deze rol wordt gevuld door Robert Hays. De situatie die er toe leidt dat er niemand meer beschikbaar is wordt veroorzaakt doordat de vis die door de passagiers en ook de crew gegeten werd vergiftigd was. Verder is er aan boord een stewardess die verliefd is op de ex-oorlogsvlieger ook al was ze aan het begin van de film vastbesloten om voorgoed met hem te breken. Zij wordt gespeeld door Julie Hagerty. Verder zijn ook nog aan boord een piloot (Peter Graves) en een co-piloot (Kareem Abdul-Jabbar). De eerste lijkt geneigd te zijn om kleine jongens te verleiden en de laatste lijkt meer geschikt voor het spelen van basketball dan voor het piloot-zijn.

Dit is eigenlijk niet zo verbazend als je weet dat in het echte leven Kareem Abdul-Jabbar de superstar is van de Basketbalgroep de Los Angeles Lakers. Eigenlijk is het feit dat deze film op deze wijze is uitgekomen niet zo verbazend als je weet dat de film gemaakt is door dezelfde mensen die de Kentucky Fried Movie maakten. (Deze is jammer genoeg niet op Curacao te zien geweest, misschien in de nabije toekomst). In ieder geval is Airplane een niet al te diepgaand, verhaalloze film vol met grote en kleine lachjes die in ieder geval ontzettend grappig is.

* DE BULLY DILLON

SONGTEKST

Coming in from the cold

In this life in this life, in this life
In this sweet life
we re coming in from the cold
we're coming in, coming in, coming in,
coming in from the cold.

It's you I'am talking to
well you, it's you, it's you
it's you I'm talking to now
why do you look so sad and forsaken
when one door is closed
don't you know another is open

Would you let the system
make you kill your brotherman
no dread no
would you make the system
make you kill you brotherman
no dread no
would you make the system
get on top of your head again
no dread no
well the biggest man you ever
did see was just a baby

In this life, in this life
in this oh sweet life
we're coming in from the cold
we're coming in, coming in
we're coming in, from the cold
it's life, it's life, it's life
coming from the cold
we're coming in, coming in, coming in
coming in from the cold.

It's you, it's you, it's you I'm talking to
well you, it's you, it's you
It's you I'm talking to now
why do you look so sad and forsaken
don't you know
when one door is closed
don't you know many more is open

Would you let the system
no dread no
would you let the system
get on top of your head
no dread no
would you let the system
make you kill your brotherman
no dread no
the bigest man you ever
did see was once a baby

In this life, in this life in this life
in this oh sweet life
we're coming in from the cold
we're coming in, coming in, coming in
coming in from the cold
we're coming in, coming in, coming in

Could you be loved and be loved
could you be loved and be loved

Bob Marley

Could you be loved

Don't let them fool you
or even try to school you, oh! no
we've got a mind of our own
so go to hell if what you're thinking is not right
love would never leave us alone
in the darkness there must come out to light
could you be loved and be loved
could you be loved and be loved

The road of life is rocky
and you may stumble too.
So while you point your fingers
someone else is judging you
love your brotherman

Could you be, could you be, could you be loved
could you be, could you be loved

Don't let them chance you
or even rearrange you, oh! no
we've got a life to live
they say only, only
only the fittest of the fittest shall survive
stay alive

Could you be loved and be loved
could you be loved and be loved

You ain't gonna miss your water
until your well runs dry
no matter how you treat him
the man will never satisfied

Could you be, could you be, could you be loved
could you be, could you be loved
could you be, could you be loved

Say something, say something, say something
say something
reggae, reggae
say something
rockers, rockers
say something could you be loved

Bob Marley

Gelovigen en zielzorgers nog steeds in de klem

Synode van onmacht voorbij

ROME — De bisschoppensynode heeft althans naar buiten toe precies datgene opgeleverd wat de pessimisten er van verwacht hadden: niets

De twee enige tastbare resultaten van de synode zijn een boodschap van de synodevaders aan de christelijke gezinnen en een even opvallend als duidelijk slotwoord van de paus, waarin deze de traditionele katholieke leer over huwelijk en gezin nog eens duidelijk heeft onderstreept.

De „boodschap aan de christelijke gezinnen", ongetwijfeld bedoeld als een in de letterlijke zin van het woord herderlijk schrijven, is door kardinaal Willebrands op de sluitingsdag van de synode gekarakteriseerd als een vlak stuk dat onvoldoende inspireert.

De onomwonden wijze waarop de paus - nog vóórdat hij zijn definitieve versie op de synodevoorstellen heeft gegeven - opnieuw zijn strenge uitleg van de geldende huwelijksmoraal heeft herhaald moge voor velen een diepe teleurstelling zijn, wie een versoepeling van het officiele kerkelijke standpunt had verwacht moet tot de onverbeterlijke optimisten worden gerekend.

Het blijft bij: géén pil, géén abortus, géén echtscheiding. De encycliek Humanae Vitae staat volledig overeind en de vraag blijft: was deze synode nu overbodig of niet?

Menigeen heeft al maanden geleden voorspeld, dat deze synode een krachttoer van jewelste zou worden. Het onderwerp waarover de vertegenwoordigers van het wereldepiscopaat vier weken lang hebben gediscussieerd betreft immers het meest intieme leven van de mens en is dus het meest kwetsbare onderdeel van wat de katholieke Kerk altijd als katholieke moraal heeft voorgehouden.

Een duidelijke minderheid van de 216 in Rome vergaderende bisschoppen was bereid om minder over de strenge leer dan over de pastorale begeleiding te discussieren. Onder meer de Belgische bisschop Daneels deed een bijna dramatische oproep tot de synodevaders om vooral pastorale wijsheid te tonen. En andere bisschoppen wezen er op, dat de geloofwaardigheid van het Evangelie zelf in het geding is doordat gelovigen ervaren, dat zij in zeer persoonlijke zaken in hun meest eigen relaties in conflict komen met uitspraken van het leergezag van de Kerk.

TUSSENKOP

Daartegenover stelden de traditionalisten, die duidelijk in de meerderheid waren, dat de kerkelijke leer onaantastbaar is en dat het leven zich aan de leer moet aanpassen. Ook de traditionalisten waren overigens niet zonder herderlijke bekommernis, hetgeen duidelijk blijkt uit één van de 43 voorstellen die de synode aan de paus heeft gedaan: de katholieke leer betreffende huwelijk en gezin blijft onverkort gelden, maar is toch ook de verwoording van het uiteindelijke ideaal waar de mens naartoe moet groeien.

Dit compromis echter is door de uitspraken van de paus tijdens de slotzitting in feite weer van tafel geraakt. De paus immers heeft duidelijk te verstaan gegeven, dat hij in de wet, die juist en goed is, geen rek wil toestaan. Gebod en menselijke zwakheid kennen een strenge grens en die grens heet ernstige zonde. De traditionalisten op de synode hebben vier weken lang ditzelfde geluid laten horen en het is nu zonneklaar, dat de traditionele lijn wordt voortgezet.

In de trits voorbehoedmiddelen, abortus en echtscheiding is de pil, zo ligt voor de hand en zo bleek ook uit de discussie op de synode, onder de katholieke gelovigen het minst omstreden punt. Bisschop Quinn van San Francisco kwam met voor veel synodevaders in dat opzicht onthutsende cijfers.

Tachtig procent van de katholieke vrouwen in de Verenigde Staten zou de pil of andere voorbehoedmiddelen gebruiken en maar nauwelijks dertig procent van de Amerikaanse katholieke geestelijken zou het gebruik van voorbehoedmiddelen nog als zware zonde beschouwen. Het conflict tussen leven en leer werd met harde cijfers geïllustreerd.

Maar kardinaal Pericle Felici, van de traditionalistische meerderheid, merkte op, dat statistieken „waardeloos" zijn en dat de encycliek Humanae Vitae niet ter discussie stond. Bisschop Quinn had echter helemaal niet de bedoeling Humanae Vitae ter discussie te stellen.

Hij pleitte slechts voor een pastorale benadering, waarbij het zich niet houden aan het verbod van het gebruik van voorbehoedmiddelen niet als zware zonde, doch slechts als overtreding zou worden aangemerkt. Daarmee zou dan weliswaar de dubbele moraal, waaronder menig katholiek gebukt gaat, nog niet zijn afgeschaft, maar toch beter te verdragen. Doch ook zover wilde de grote meerderheid van de synodevaders niet gaan.

Positiever stonden de bisschoppen tegenover de voorstellen van met name de Afrikaanse vertegenwoordigers die om begrip vroegen voor eigen culturen die ook bepalend zijn voor de wijze waarop huwelijken worden gesloten en beleefd. In welke mate deze voorstellen door de synode zijn overgenomen is niet duidelijk. Wel duidelijk is echter - de paus liet dat in zijn toespraak duidelijk blijken - dat Rome niet zal toestemmen in een vervlechting van de Afrikaanse huwelijksriten met de christelijke traditie. Ook op dat gebied blijft alles dus bij het oude.

VLAK

Op de synode is natuurlijk niet alleen over pil, abortus en echtscheiding gesproken. De synodevaders hebben geprobeerd de hoge morele waarde van huwelijk en gezin nader te omschrijven en mannen en vrouwen een handreiking te geven bij de beleving en bescherming van hun huwelijk. Die poging is echter voor een deel verzand in de vlakke boodschap die de synodevaders hebben doen uitgaan. Dat komt niet door wat er in die boodschap staat, maar door hetgeen erin is weggelaten: het verlossende antwoord op vragen die toch weer met pil, abortus en echtscheiding te maken hebben.

Bisschop Ernst noemde na afloop van de synode deze bijeenkomst van het wereldepiscopaat „goed". Vooral de uitwisseling van ervaringen had hij zeer waardevol gevonden. Toch hebben juist het sluitstuk van de synode en met name de toespraak van de paus menig katholiek een zeer koude douche bezorgd. De bewering, dat wie de leer van de kerk inzake geboorteregeling niet opvolgt, nog niet direct de moed moet opgeven en dat de kerkelijke gemeenschap gescheiden mensen die opnieuw trouwen moet bijstaan, lost de bestaande problemen niet op. En in elk geval wordt daarmee niet de pastorale hulp geboden die aan het begin van de synode werd beloofd.

Waarschijnlijk zal na deze synode alles blijven zoals het was. Gelovigen en zielzorgers zullen nog steeds in de klem zitten. Veel priesters zullen vermoedelijk voortgaan met beide ogen dicht te drukken wanneer de kerkelijke voorschriften niet worden opgevolgd. Want uiteindelijk moet de beslissing in overeenstemming met het eigen geweten worden genomen. Maar dit betekent, dat de dubbele moraal blijft. En er zullen nog meer katholieken zijn die zich juist vanwege deze dubbele moraal uit de Kerk terugtrekken. De synode had misschien inderdaad beter nog niet gehouden kunnen worden. Nu was het een synode van de onmacht.

Kerk en wereld

WILLEMSTAD — In deze aflevering van Kerk en wereld wordt aandacht besteed aan de voorbije bisschoppen-synode in Rome. Niet omdat de belangstelling daarvoor zo ontzaglijk groot was bij „de beminde gelovigen", maar omdat de bisschoppensynode een bewijs kan zijn van de gezamenlijke verant woordelijkheid van de bisschoppen samen met de paus de collegialiteit in het bestuur van de kerk. In dit licht gezien is het minstens opmerkelijk dat de paus zonder de stukken van de synode officieel te hebben bestudeerd harde uitspraken heeft gedaan.

Toen hij twee jaar geleden paus werd heeft Jan Paul II het principe van de collegialiteit beleden.

Op het eerste gezicht heeft hij daarvan niet zoveel blijk gegeven vond de eerste algemeen synode onder zijn bestuur.

Evenals het geval was eerder dit jaar met de Nederlandse bisschoppensynode in Rome was de voorlichting aan de pers allerbelabberdst. De paus moge dan wel in staat zijn zichzelf te verkopen tijdens zijn buitenlandse reizen bv maar met een dergelijke aanpak wordt zeker niet de katholieke kerk verkocht."

De op deze pagina voorkomende verslagen en beschouwingen zijn ontleend aan het Brabants Dagblad.

Marriage encounter: relaties verstevigen

ROME — Heel wat bisschoppen blijken positief te staan tegenover de opzet van de marriage encounter-beweging. Opzet daarvan is de relatie tussen de echtgenoten te verstevigen en uit te bouwen tot een betere relatie. Dit gebeurt door het organiseren van weekeinden. Nadrukkelijk stelt men van de kant van de marriage encounter beweging dat men geen charismatische beweging is, geen sensivity training en ook geen retraite beoogt.

Zoals de naam aangeeft gaat men uit van de ontmoeting van de partners in een huwelijk; na een algemene sessie onder leiding van een deskundige, die een aantal vragen opgeeft gaat elk echtpaar op eigen gelegenheid aan de hand van die vragen elkaar bevragen. Het hele weekeinde bestaat hieruit. Tijdens de algemene bijeenkomst wordt er dus niet gepraat over wat men samen heeft besproken. De thema's welke aan de orde komen zijn verdeeld in vier blokken: wie ben ik, wie zijn wij samen, hoe staan we tegen over de rest van de wereld en hoe staan we tegenover God? Volgens degenen die er aan hebben deel genomen gaat het om een intensief samenzijn en om een zwaar weekeinde, waarvan men rijk terugkeert. Marriage encounter komt oorspronkelijk uit Spanje. De ideeen werden verder uitgewerkt in de VS.

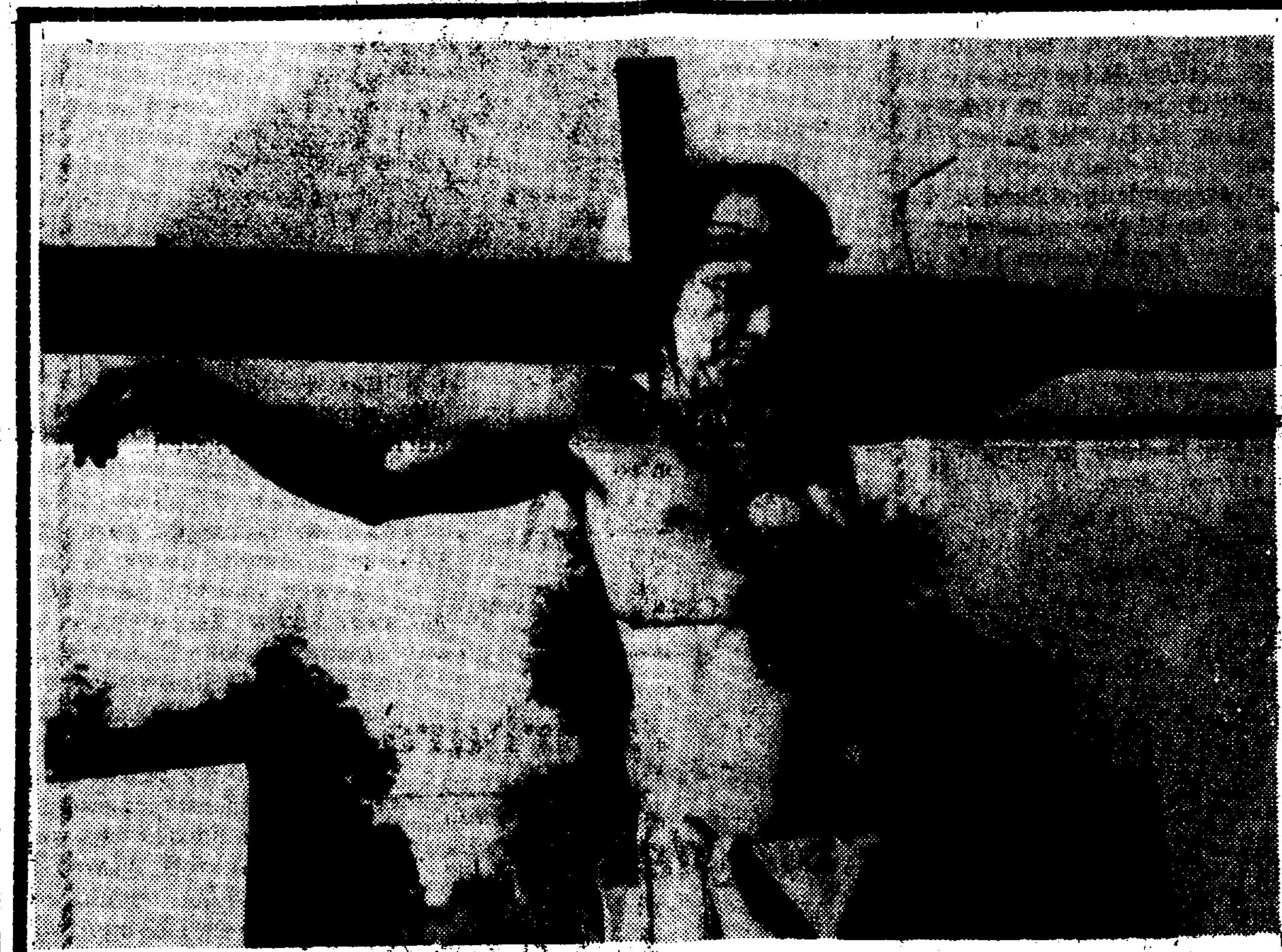
Zusters van Moeder Teresa in Miami

MIAMI — De wereldberoemde katholieke zuster bekend als Moeder Teresa heeft besloten in het toeristenoord Miami een vestiging te beginnen van vier zusters. Daartoe is uitgekozen North Miami avenue, een centrum van prostitutie, alcoholisme en soortgelijke problemen. Een van de vier zusters is Amerikaanse de andere drie zijn van Indische oorsprong.

De zusters gaan wonen in een woning zonder ijskast of airco en met heel eenvoudige meubelen. Eerder hebben de zusters zich gevestigd in New York en Detroit. Men heeft nu in totaal vierhonderd vestigingen over de gehele wereld.

Reacties

ROME— Het oordeel van de Italiaanse pers over de voorbije bisschoppen-synode beweegt zich over het algemeen tussen onverschilligheid en teleurstelling. De doorsnee-mening is dat de kerk er niet in is geslaagd zijn leer aansluiting te doen bij een sterk veranderende wereld. Krantenkoppen als: Christelijke liefde blijft in een impasse, Vooruitstrevende bisschoppen voelen zich ongelukkig, Synode geeindigd in een klimaat van terugstappen en vrees en Ten aanzien van pil en echtscheiding blijft alles bij het oude, drukken een gevoel van teleurstelling, ontevredenheid en machteloosheid uit, dat ook bij de man in de straat waarneembaar is. Geen enkele Italiaanse krant, of het zou de Osservatore Romano moeten zijn, heeft zich enthousiast of voldaan getoond met het bereikte resultaat.

JONATHAN-Snelle schildpad -De Deux, medicijnman van de Miwok indianenstam, heeft zich in het Amerikaanse Stockton laten kruisigen uit protest tegen de huizenbouw op een Indiaanse begraafplaats. Le Deux nagelde zijn linkerhand aan het hout voordat zijn hoofd en lichaam met prikkeldraad werden vastgezet. Hij bleef gedurende vier uur op het bijna twee meter hoge kruis. Het is een der voorbeelden hoe Indianen in de VS, maar ook elders op het Amerikaanse continent aangetast worden in hun eergevoel en gebruiken...

Bisschoppen erkennen: Toespraak paus kan vragen oproepen

UTRECHT/PARIJS/ROME — Kardinaal Willebrands en bisschop Ernst van Breda kunnen zich voorstellen dat „menigeen vragen heeft" bij de recente uitspraken van paus Johannes Paulus II over sexualiteit en gezin. Zij zeggen dit in een brief aan de Nederlandse katholieken. In Parijs hebben de Franse bisschoppen in een boodschap aan hun gelovigen duidelijke ontevredenheid geuit over de uitkomsten van de synode.

Kardinaal Willebrands en bisschop Ernst erkennen in hun brief dat binnen de synode verschillen van mening hebben bestaan. „Zo kwam vóór ons te staan een beeld van grote en uiteenlopende verscheidenheid binnen het ene geloof."

GESCHEIDEN MENSEN

De Franse bisschoppen onthulden dat met name het publiekelijk vasthouden aan de katholieke doctrine dat na scheiding hertrouwde mensen slechts sacramenten mogen ontvangen als zij zich onthouden van elke sexuele relatie, een zwaar punt is geweest. De synode, aldus de Franse bisschoppen, heeft de paus gevraagd te bekijken of die mensen onder bepaalde voorwaarden niet tóch de sacramenten kunnen ontvangen. Een dergelijke regeling bestaat in de orthodoxe kerk.

De Franse bisschoppen schreven in een brief aan hun gelovigen ook dat op de bisschoppensynode „te weinig is gesproken over de conflicten over sexualiteit tussen groter wordende kinderen en hun ouders en de rol van geloof, hoop en liefde daarbij."

Kardinaal Willebrands en bisschop Ernst zeggen in hun brief dat met name de onderhavige vraagstelling niet voldoende aan de orde is gekomen. „Toch is deze heel belangrijk, gezien het grote aantal gemengd gehuwde gezinnen, en vooral ook wegens het feit dat de problemen rond het gezin veelal gemeenschappelijk zijn voor alle christenen."

VERTROUWEN

Waar beide bisschoppen zeggen dat zij zich kunnen voorstellen dat „menigeen vragen heeft", doelen zij vooral op de uitspraken van de paus, waarin deze zegt dat de voorschriften van de kerk over sexualiteit geen na te streven ideaal zijn, maar een gebod.

De beide bisschoppen voegen hier echter aan toe dat zij weliswaar niet vooruit kunnen lopen op het einddocument dat de paus over de synode zal publiceren, maar dat zij wel de komende ontwikkelingen, „waardoor de synode tot werkelijkheid zal worden gemaakt, met geloof en vertrouwen tegemoet" zien. Zij geven de wens te kennen het overleg over huwelijk en gezin voort te zetten, „om in gezamenlijke verantwoordelijkheid met gelovigen en pastores de wegen te vinden die in onze samenleving kunnen bijdragen tot het levensgeluk van mensen."

BEGEERTEN

In Rome heeft paus Johannes Paulus II opnieuw over de sexualiteit gesproken. Tijdens de audientie hield hij de tienduizenden op het St. Pietersplein voor: „De mens is niet noodzakelijkerwijs overgeleverd aan de zinnelijke begeerten." Het ligt zijns inziens veel meer in de lijn van een „diep innerlijk verlangen van het hart" door de goddelijke genade de begeerten te overwinnen en het lichaam er van te bevrijden.

Bisschoppen verrast door harde uitspraken

Paus: standpunten gehandhaafd

ROME — Katholieken die voor de wet gescheiden zijn en vervolgens voor de wet hertrouwd zijn met een andere partner, kunnen slechts de communie ontvangen wanneer ze zich onthouden van geslachtelijk verkeer en nadat ze hebben gebiecht.

Dit heeft Paus Johannes Paulus II tijdens de sluiting der synode in de Sixtijnse Kapel verklaard tegenover de 216 synode-deelnemers. De paus zei letterlijk dat deze personen, na te hebben gebiecht, de communie kunnen ontvangen „als ze een levensvorm kiezen, die niet in strijd is met de onontbindbaarheid van het huwelijk, dit is wanneer ze zich, als ze niet buiten elkaar kunnen, verplichten te leven in volledige onthouding en geen daden plegen, die slechts voorbehouden zijn aan gehuwden. Bovendien mogen ze geen aanstoot geven."

Deze uitspraak kwam als een verrassing, omdat ze onmiddellijk volgde op de aanbieding aan de paus van de 43 voorstellen, waarover de synode het eens was geworden. Algemeen werd verwacht dat de paus deze voorstellen in de komende maanden zou bestuderen en pas daarna een uitspraak zou doen. De tekst van de voorstellen werd niet bekend gemaakt. De paus deelde alleen mee dat het er 43 waren.

De voorstellen vormen het sterk geamendeerde restant van hetgeen er uit de verschillende praatgroepen der synodedeelnemers naar voren is gekomen. Veel is er reeds tijdens de stemmingen door de zeef gevallen.

Daartoe behoorde het voorstel om de encycliek „Humanae Vitae" te beschouwen als een na te streven ideaal, waarvan men echter moest aanvaarden dat niet iedereen in staat zou zijn dat ideaal te bereiken.

De paus zei hierover: Het gaat er niet om de leer op te vatten als een zuiver ideaal, dat in de toekomst kan worden bereikt, maar als Christus' gebod."

De paus zei ook dat de synode „de geldigheid en de zekere waarheid van de in de encycliek „Humanae Vitae" neergelegde profetische boodschap heeft vernieuwd". Dat betekent dat de standpunten ten aanzien van de pil, kunstmatige anticonceptie, echtscheiding en abortus volledig worden gehandhaafd.

De paus deed een beroep op de theologen om de leer van de kerk zuiver over te brengen aan de gelovigen. De zielzorgers zullen ervoor moeten waken dat ze aan „de verwerkelijking van Gods plan" geen dubbele uitleg geven.

Over de vrouw heeft de synode volgens de paus „in geeigende en overtuigende bewoordingen met eerbied en dankbaarheid gesproken." De maatschappij moet er echter op gericht zijn dat vrouwen niet om economische redenen worden gedwongen buitenshuis te gaan werken. „Het is veeleer nodig dat het gezin behoorlijk kan leven, ook als de moeder zich geheel en uitsluitend aan het gezin wijdt."

„PROEFHUWELIJK"

Met zijn verklaring heeft de paus de bodem ingeslagen van de hoop die sommige synodedeelnemers koesterden, dat enkele van de 43 voorstellen de mogelijkheid zouden openen tot het opstellen van nieuwe ethische opvattingen, gegrondvest op de christelijke traditie. Tot hen behoorde de Canadese kardinaal Carter en mgr. Tarancon van Madrid. Afrikaanse kardinalen en bisschoppen hadden gehoopt dat de Kerk de mogelijkheid zou scheppen om elementen van Afrikaanse huwelijksriten, populair als „proefhuwelijk" aangeduid, in te vlechten in de christelijke traditie. Dat is echter niet gebeurd. De kerk verlangt dat ook Afrikaanse christenen zich geheel en volledig aanpassen aan de leer van de kerk van Rome. Wel is toegezegd dat de desbetreffende voorstellen zullen worden bestudeerd.

BOODSCHAP

Er is een door acht synodedeelnemers, onder wie mgr. Daneels opgestelde boodschap aan alle christelijke families gepubliceerd. Daarin wordt onder meer gezegd dat sommige regeringen en internationale organisaties druk uitoefenen op de gezinnen. "Wij protesteren tegen elke druk die gezinnen probeert te dwingen tot sterilisatie, abortus en euthanasie", aldus de boodschap, die verder geen namen noemt.

In de loop van de week heeft kardinaal Terence J. Cooke van New York echter gezegd, dat de Amerikaanse regering het verlenen van ontwikkelingshulp aan sommige landen afhankelijk stelt van het bevorderen van geboortebeperking. Dit is echter inmiddels door woordvoerders van de Amerikaanse regering ontkend, evenals door de Wereldbank. Wel verlenen beide instanties, als daar om wordt gevraagd, assistentie bij het ontwikkelen van plannen tot geboortecontrole, bijvoorbeeld door het leveren van know how.

UITTREDING

Naar wij vernemen zal op korte termijn een door de paus goedgekeurde brief van de Congregatie voor de Geloofsleer aan alle priesters worden gericht over de beperking van de mogelijkheid tot uittreding uit het ambt. In de brief wordt er op gewezen dat het priesterschap eeuwig is. Ontslag van de priesterlijke verplichtingen zal slechts bij hoge uitzondering worden toegestaan. Paus Paulus VI is steeds zeer welwillend geweest bij het behandelen van verzoeken tot uittreding, waarna de expriesters kerkelijk konden huwen en ook de overige sacramenten konden ontvangen. Paus Johannes Paulus II heeft echter geruime tijd geweigerd om enig verzoek in behandeling te nemen. Deze handelwijze wordt thans gevolgd door een brief van de Congregatie van de Geloofsleer.

Driemaal is scheepsrecht

Reagans droom door verleden overheerst

WASHINGTON — Ronald Reagan, de oud-filmster uit Hollywood, heeft op 69-jarige bereikt waar hij twaalf jaar naar toe heeft gewerkt.

Al in 1967 bracht, bij het diner ter gelegenheid van Reagans verkiezing tot gouverneur van California, een van zijn vrienden een heildronk uit op de ,,toekomstige president van de Verenigde Staten".

Toch heeft deze veteraan, overigens de oudste ooit gekozen president, pas bij zijn derde poging succes gehad. Twee keer probeerde hij tevergeefs voor de Republikeinse Partij kandidaat te zijn voor het Witte Huis: in 1968 legde hij het af tegen Richard Nixon en in 1976 verloor hij na een taai gevecht van president Gerald Ford.

VERSLAGGEVER

Tijdens zijn jeugd scheen niets hem te bestemmen voor het hoogste ambt van het land. Als tweede zoon van een Ierse schoenverkoper die rooms-katholiek was, graag een slok dronk en vaak zonder werk zat, en van een in Schotland geboren protestantse die graag naar de schouwburg ging, toonde ,,Ronnie" al heel jong hang naar de radio.

Hij begon ook bij dat medium zijn loopbaan als sportverslaggever en in 1937 trok hij in California de aandacht van een agent van de firma Warner Brothers die hem zijn eerste filmrol aanbood. Hij liep gedurende 28 jaar de studio's van Hollywood plat en deed mee in meer dan vijftig films waarvan er niet een veel succes had.

Maar deze ervaring hielp hem aan een beheersing van de t.v., die een rol van beslissende betekenis heeft gespeeld in zijn strijd tegen Jimmy Carter.

De belangstelling voor de politiek ontstond bij Reagan in het vakbondswerk, waarbij hij actief betrokken was sinds zijn voorzitterschap van de bond van acteurs in 1947. Als vakbondsman getuigde hij in die tijd voor de ,,commissie voor anti-Amerikaanse activiteiten" van het Huis van afgevaardigden.

RONALD REAGAN

Die onderzocht de ,,communistische infiltratie" in de filmwereld, nadat de producenten in Hollywood zwarte lijsten hadden aangelegd om acteurs en scenarioschrijvers met communistische sympathieen uit het beroep te stoten.

Dit spookbeeld van het ,,rode gevaar" sterkte in de loop der jaren de ex-Democraat Reagan in diens conservatieve opvattingen.

In 1964 beschreef hij, in een rede ter ondersteuning van de uiterst conservatieve Barry Goldwater, Amerika als ,,het enige eiland van vrijheid in de wereld".

ERVARING

Van dan af wordt Reagan de hoop van de conservatieve Republikeinen. In 1966 wordt hij gekozen tot gouverneur van California, de rijkste staat van de V.S. met de meeste inwoners. Zonder enig probleem wordt hij vier jaar later herkozen.

Zijn staat van dienst als gouverneur is controversieel. Maar zeker heeft Reagan behoorlijk veel ervaring opgedaan wat betreft de uitvoerende macht. Hij zal, zo denkt men, het Witte Huis net zo bestieren als hij dat California deed: meer als scheidsrechter dan als dirigent.

Toen hij zich, in november 1979, voor de derde keer in de strijd wierp voor de Republikeinse nominatie, achtten velen Reagan te oud om tot het eind door te gaan. Maar van de 32 voorverkiezingen won hij er 28. Zijn verkiezing tot kandidaat, in juli op de conventie in Detroit, geldt als een echte uitspraak van eenheid door de Republikeinse partij, die met Reagans kandidatuur een eind wil maken aan de ,,schande van Watergate".

RADER

Ondanks zijn scherpe verklaringen en zijn wil om ,,Amerika op het eerste plan terug te brengen" en in weerwil van de suggesties van Jimmy Carter als zou hij een gevaar zijn voor de vrede, heeft Reagan het beeld in stand weten te houden van een vader die rustig is in politieke zaken. Hij houdt van lange tochten te paard op zijn boerderij in Santa Barbara (in California), en brengt de avond graag bij de t.v. door aan de zijde van zijn tweede vrouw Nancy, een cud-actrice die geldt als zijn invloedrijkste raadgeefster.

In de loop van zijn campagne, die in een matig tempo verliep, heeft Reagan zich er in hoofdzaak toe beperkt zijn toehoorders een boodschap voor te houden die de grondslag zal zijn van zijn presidentschap: het ,,expansionisme van de Sovjet-Unie" overal in de wereld bedwingen, en zoveel mogelijk bemoeienis van de federale overheid reduceren om het particuliere initiatief en de wetten van de vrije-markteconomie ten volle tot hun recht te laten komen.

In een Amerika dat vernederd is door de slepende gijzelingszaak in Teheran" en gefrustreerd is door de inflatie en de werkloosheid, heeft Reagan met succes kunnen betogen dat de ,,Amerikaanse droom" niet dood was, al vinden veel van zijn critici dat de nieuwe man in het Witte Huis simpele dromen heeft waarin het verleden een overheersende rol speelt.

(Vervolg van pag. 1)

In gevangenissen....

land aanzienlijk is verslechterd''.

Clark gelooft niet dat de oplossing die de Republikeinen voor ogen staat, namelijk om alles te koppelen aan het profijtbeginsel en een opgevoerde produktie in de privésector, zou werken. "Het winstmotief kan niets doen voor de snel toenemende groep bejaarden, de armste bevolkingsgroep boven de achttien in dit land. Het winstmotief is ook niet in staat om Amerikanen te behuizen, want de kosten van behoorlijke behuizing zijn veel hoger dan miljoenen Amerikanen kunnen betalen. Een nationaal ziekenfonds is nooit van de grond gekomen omdat het profijtbeginsel' nooit is losgekoppeld van de medische voorzieningen. Het resultaat is dat talloze Amerikanen geen medische hulp kunnen betalen. Dit alles leidt direct of indirect tot asociaal gedrag en misdaad. Als de maatschappij geen rekening houdt met bepaalde mensen, dan houden die mensen ook geen rekening met de maatschappij". Clark staart geruime tijd uit het raam: de enige geluiden zijn politiesirenes op straat en Vivaldi op de radio. "Kijk eens", gaat hij na enige tijd verder, "een van de belangrijkste dingen in misdaadbestrijding is gelijkheid. Hiermee bedoel ik dat de misdaden van de blanke bourgeoisie net zo goed moeten worden uitgezocht als die van de arme minderheden. Maar dit is erg moeilijk door de omvang van ongerapporteerde economische misdaad. Negentien procent van de aangegeven misdrijven zijn gericht tegen privé eigendom — diefstal, roof etcetera — en maar tien procent is gewelddadig. De overwegende reden voor deze economische misdaden, die worden gerapporteerd, is armoede; maar het zijn deze overtreders die in onze gevangenissen zitten. Onze gevangenisbevolking is overwegend arm, en overwegend zwart. Nu is de dollarwaarde van deze misdrijven ongeveer zeven miljard per jaar. Volgens een rapport van de Amerikaanse Werkgevers Organisatie, een zeer conservatieve organisatie, is de waarde per jaar van misdrijven tegen bedrijven bijna 45 miljard. Diefstal door employees binnen de bedrijven — het stelen van potloden, papier en dergelijke inbegrepen — is alleen al vijf miljard per jaar waard. Maar deze mensen voornamelijk uit de blanke middenklasse, worden niet eens ontslagen, laat staan gearresteerd.

Neem nu consumentenfraude: valse reclame of gebrekkige huizenbouw met lekkende daken en vermolmd hout. Er worden op grote schaal zeer schadelijke misdaden gepleegd, die in direct verband staan met het kapitalistische winstmotief. Het overgrote deel van deze misdrijven, waar haast nooit iemand voor wordt vervolgd, is een direct gevolg van onze geconditioneerde hebberigheid: we willen allemaal winstmaken en onze spullen goedkoper verkopen dan onze concurenten. Kortom, als je alle misdaad bij elkaar neemt, dan blijkt dat de misdrijven door arme mensen maar een heel klein percentage vormen. Toch zitten de gevangenissen barstensvol arme mensen. "Hierin steekt een schrijnend onrecht, en men zou haast gaan denken dat gevangenisstraf een methode is om de armen onder controle te houden".

Ik vraag hem wat hij ziet als een mogelijke oplossing voor dit probleem. "Ik geloof niet dat het enig nut heeft om mensen uit de hogere middenstand in gevangenissen op te sluiten. Maar zulke mensen zouden wel nuttig gemeenschapswerk kunnen doen. Een dokter zou bijvoorbeeld voor heel weinig geld nuttig werk kunnen doen in een getto, een accountant zou zich nuttig kunnen maken in een créche. Op deze manier zouden misdadigers een bijdrage kunnen leveren, in plaats van een blok aan het been te zijn.

"Wat de arme jongeren betreft is herscholing, een degelijke vakopleiding en een humane gezondheidsbegeleiding absoluut noodzakelijk. Maar helaas heeft onze politie maar twee oplossingen voor misdaadbestrijding en dat zijn geweld of dreiging met geweld, en opsluiting. Opsluiting heeft, volgens mij, maar een gevolg: meer misdaad. Mensen worden gevaarlijk in gevangenissen en daar worden misdaadcarriéres geboren. "Ik geloof ook niet in gevangenishervorming, want dat is een tegenstrijdigheid, zoals het drogen van water. Broodnodige onderwijs- en medische programma's zijn gedoemd tot falen in 'n gevangenis-omgeving die inherent gevaarlijk en beangstigend is. Ik ben er dan ook van overtuigd dat 90 procent van de huidige gevangenen vrij zouden moeten rondlopen en de enige manier om het gevangenissysteem te verbeteren is door gevangenissen af te schaffen".

Ramsey Clark vergelijkt de beweging om gevangenissen af te schaffen met de anti-slavernijbeweging in de 19de eeuw. "Net als de tegenstanders van slavernij vroeger, worden de voorstanders van gevangenisafschaffing nu door de maatschappij beschouwd als dwaas en onrealistisch. En toch is afschaffing de enige menselijke oplossing die op de lange, en zelfs op de korte, duur verbetering zal brengen".

Gelooft Clark dat de meerderheid van het volk bereid is om de noodzakelijke financiele offers te brengen voor een dergelijke verbetering? "Is het psychologisch denkbaar, als mensen geen medische voorzieningen bieden aan arme vrouwen tijdens ziekte of zwangerschap, als mensen geen huizen willen bouwen voor arme families en geen onderwijs geven aan arme kinderen die daardoor later geen behoorlijk werk kunnen krijgen, dat deze mensen zich begaan zouden voelen met het lot van gevangenen, die zij haten en vrezen? Waarom zouden zij medische programma's, onderwijs en andere voorzieningen treffen voor misdadigers als zij die dingen niet eens gunnen aan arme mensen die nooit iets verkeerd hebben gedaan?

"Mensen zijn daarentegen wel bereid om een deel van hun belastinggeld te besteden aan meer gevangenissen".

Tenslotte wil ik weten of Ramsey Clark nog een regeringsfunctie ambieert. Hij antwoordt verrassend snel: "Als men zo vervreemd is van de regering dat men niet gelooft dat men er met ere in kan dienen, dan is het tijd om de straat op te gaan".

Is hij dat van plan? Clark lacht weer zijn korte, droge, lachje: "Nou, niet in letterlijke zin, maar ik geloof wel dat het de hoogste tijd voor mensen van goede wil en met verantwoordelijkheid om zich in woord en daad uit te spreken voor radicale sociale verandering. Amerika heeft dat hard nodig. Maar, nee, ik geloof niet dat ik weer zal dienen. Ik heb het destijds al acht jaar lang gedaan. Dit is een groot land met veel jonge mensen en nieuwe ideeen. Het is een grote vergissing om altijd diezelfde oude paarden van stal te halen".

(Dit artikel werd overgenomen uit het NRC Handelsblad)

De nieuwe vice president van VS

Bush: Conservatief op buitenlands gebied

DETROIT — De 56-jarige George Bush, die onder Ronald Reagan vice-president zal zijn, was in het begin van de republikeinse verkiezingscampagne de taaiste tegenstander van de nieuwe president. Hoewel hij "tweede keus" was nadat oud-president Gerald Ford zich niet voor het vice-presidentschap beschikbaar wilde stellen, vormde Bush toch een aanmerkelijke versterking van de Republikeinse strijd om de macht in het Witte Huis.

Bush zorgde voor het regionale evenwicht. Hij is opgegroeid in Connecticut en zijn politieke en zakelijke loopbaan bouwde hij op in Texas, terwijl Reagan met het Verre westen verbonden is. Hij is van 1967 tot 1971 afgevaardigde van Texas geweest. Hij werd daarna vertegenwoordiger bij de Verenigde Naties en van 1973 tot 1974 was hij voorzitter van de Republikeinse partij. Van 1974 tot 1975 leidde hij het verbindingskantoor in Peking en van 1976 tot 1977 was hij hoofd van de CIA, de Amerikaanse inlichtingendienst.

FAVORIET

Aanvankelijk was Bush, behalve bij de uiterst rechtse vleugel van de partij, tamelijk favoriet voor de nominatie voor het presidentschap. Zijn campagne liep mis toen hij bij de voorverkiezingen keer op keer door Reagan werd uitgeschakeld. Het deed hem geen goed dat hij in de staat New Hampshire weigerde te debatteren met andere Republikeinse kandidaten. Dat Reagan hem toch nog koos als zijn running-mate was het resultaat van een verstandshuwelijk dat werd gesloten op de Republikeinse conventie van juli.

RIJK MAN

Hoewel Bush enkele liberale standpunten heeft ingenomen - in tegenstelling tot Reagan is hij voor een amendement op de grondwet dat sexuele discriminatie verbiedt - wordt hij op het terrein van de buitenlandse politiek als tamelijk conservatief beschouwd. Hij was tegen het verdrag inzake het Panamakanaal en het nog niet geratificeerde Salt-II-verdrag met de Sovjet-Unie. Hij is voorstander van een ingrijpende versterking van de Amerikaanse defensie.

George Bush werd op 12 juni 1924 in Massachusetts geboren. Zijn vader was senator uit Connecticut. Hij volgde de beste particuliere scholen en werd in de tweede wereldoorlog piloot bij de marine. Een Amerikaanse onderzeeer redde hem toen hij boven de Stille Oceaan was neergeschoten.

Na een briljante periode aan de universiteit van Yale ging hij in de oliebranche en verhuisde naar Texas. De zaken liepen goed en Bush werd een rijk man. Hij stelde zich kandidaat voor de senaat als medestander van Barry Goldwater, die in 1964 Republikeins kandidaat voor het presidentschap was. Twee jaar later werd Bush in het Huis van Afgevaardigden gekozen.

Tijdens de moeilijkste periode van de Watergatecrisis was hij president Nixons afgezant bij de Verenigde Naties. Hij weigerde kritiek op zijn president te oefenen, maar ondervond geen politiek nadeel van het schandaal dat Nixon de kop kostte. Bush is lid van de Episcopaalse kerk. Hij is getrouwd met Barbare Pierce. Zij hebben vier zoons en een dochter.

Komplot ontdekt in Denemarken

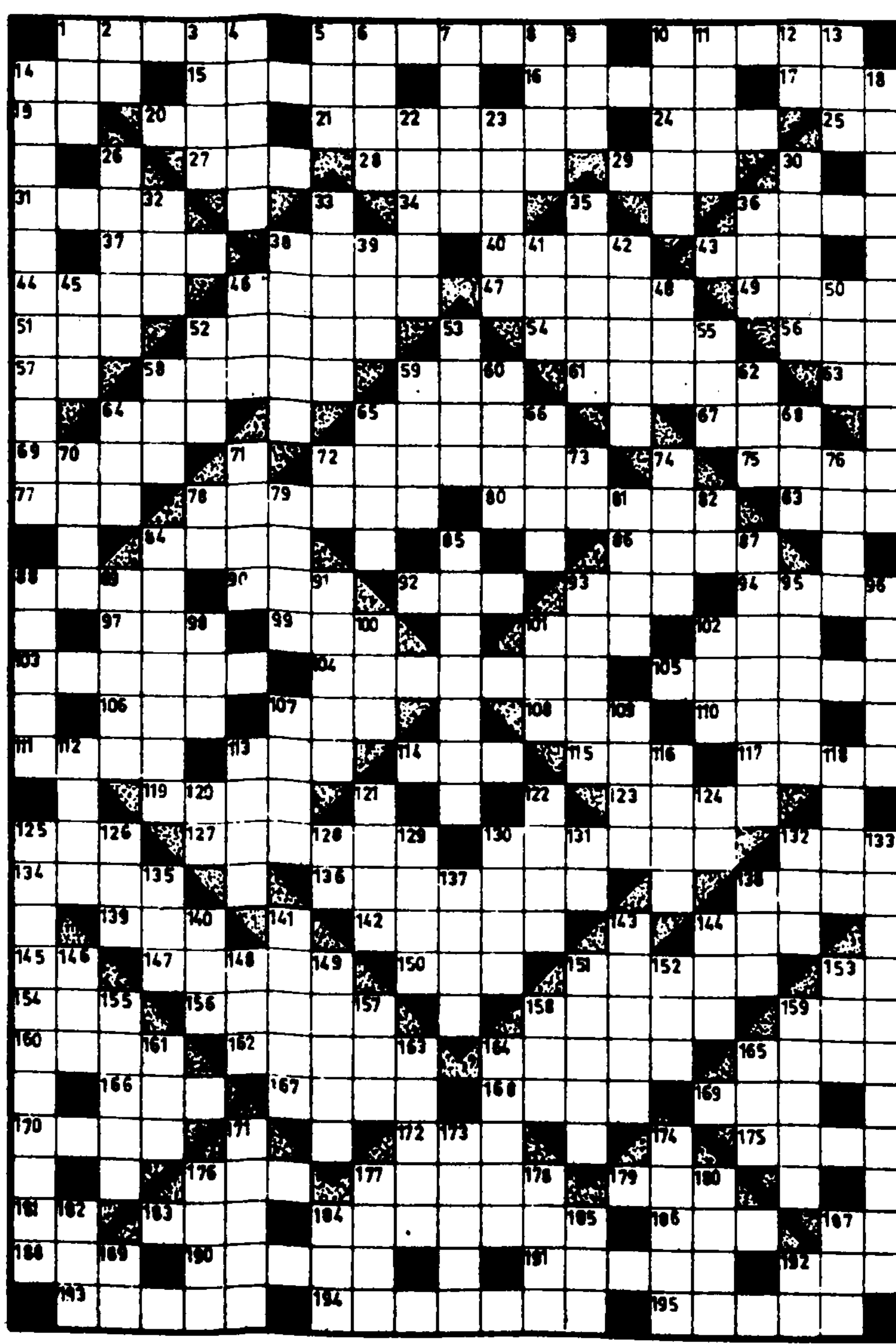
KOPENHAGEN — De Deense politie heeft vandaag bekendgemaakt dat zij een komplot heeft ontdekt, gesmeed door handelaars in verdovende middelen met het doel de Deense koninklijke familie en vooraanstaande politici te vermoorden en het parlement uit te schakelen.

In verband hiermee zijn onlangs zestien jongelui gearresteerd en heeft men een wapenopslagplaats gevonden waar onder meer machinepistolen en revolvers lagen. De politie vond ook plannen voor een gewelddadige staatsgreep door een groep 'fanatici' die samenwerkte met een internationale organisatie van handelaars in verdovende misselen die haar basis in Nederland heeft. De politie liet weten dat de met de drugshandel verkregen behaalde winst gebruikt werd om wapens te kopen en het komplot te financieren.

Amigoekruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. zangvogel; 5. hond; 10. pl.in België; 14. gesloten; 15. pook; 16. neerslag; 17. smalle plank; 19. muzieknoot; 20. projektieplaatje; 21. schadelijk; 24. bedorven; 25. soort onderwijs; 27. bar-veel; 28. ketting; 29. Europeaan; 31. titel; 34. boom; 36. golf; 37. mismoedig-sneu; 38. reuk; 40. wild zwijn; 43. kreet; 44. scheepsemmer; 46. verstand; 47. gebladerte; 49. gedorste halmen; 51. papegaai; 52. pl. in Z.Korea; 54. pl.in Frankrijk; 56. familielid; 57. het Romeinse Rijk; 58. losgeraakte draad; 59. kledingstuk; 61. bewerkte dierenhuid; 63. water in Friesland; 64. vloeibaar voedsel; 65. kunstprodukt; 67. etenbereider; 69. deel v.h. gelaat; 72. zuivelprodukt; 75. overgeleverd volksverhaal; 77. hoeveelheid; 78. op een andere plaats; 80. rivier; 83. Eng.titel; 84. deel v.e.ladder; 86. teleurstellend; 88. bloedvat; 90. klap; 92. puistje; 93. paardje; 94. groente; 97. handwarmer; 99. gevangenis; 101. sportartikel; 102. belemmering; 103. zorg; 104. verlaten; 105. aanleg; 106. pl.in Gelderland; 107. Noorse god; 108. spie — wig; 110. zelfkant; 111. vreemd; 113. roofdier; 114. gewicht; 115. viseter; 117. weg met bomen; 119. wat iemand spreekt; 123. Ierland; 125. enzovoort; 127. ouderwets; 130. deel v.e.huis; 132. vragend vnwrd; 134. pluim; 136. kenteken; 138. smaad — spotternij; 139. werkschuw; 142. een weinig scheel; 144. flauwigheid — flauwe praat; 145. let wel; 147. soort stof; 150. kern; 151. gang v.e. paard; 153. titel; 154. groei; 156. werkelijk; 158. afkeer: 159. zintuig; 160. vroegere heerser over Peru; 162. markttent; 164. versiering; 165. grondsoort; 166. deel v.e. schoen; 167. geluidsband; 168. Turkse titel; 169. wilde haver; 170. woning; 172. grafvaas; 175. gemalen graan; 176. koordans; 177. bouwmateriaal; 179. spinneweb; 181. dierengeluid; 183. looimiddel; 184. comedo; 186. vruchtje; 187. militaire rang; 188. ontastbare stof; 190. zitplaats; 191. adellijke titel op Java; 192. woud; 193. circusbaan; 194. zonder sap; 195. daarna.

VERTICAAL: 1. afgemat; 2. water in Friesland; 3. meer in Amerika; 4. schoeisel; 5. vr. munt; 6. schijf; 7. tevergeefs; 8. Ierland; 9. vogeleigenschap; 10. vóór alles; 11. kippenziekte; 12. oude lengtemaat; 13. vochtig; 14. doorzichtig; 18. temperatuurmeter; 22. meisje; 23. eetgerei; 26. kneedbare massa; 30. luchtsprong; 32. verkeerd; 33. werkelijk; 35. mist; 36. nogmaals; 38. kleur; 39. nachtvogel; 41. roofdier; 42. oorzaak; 45. Zwitsers kanton; 46. deel v.e. ambtsgewaad; 48. wiel; 50. vlaktemaat; 52. vruchtenat; 53. 'n stuk textiel; 55. deel v.d.hals; 58. soort; 59. tocht; 60. schoollokaal; 62. viervoeter; 64. vaas; 65. boom; 66. op de vermelde dag (Lat.); 68. betaalplaats; 70. slot; 71. kaartterm; 72. pers. vnwrd; 73. de oudste; 74. vuurkoord; 76. betalingswijze; 78. bijwoord; 79. Europeaan; 81. eiland i.d.Oostzee; 82. pers. voornaamwoord; 84. muziekinstrument; 85. ode — lofdicht; 87. muziek instrument; 88. bouwland; 89. vat met hengsel; 91. grap — streek; 93. deel v.e. huis; 95. Griekse letter; 96. taal; 98. sprookjesfiguur; 100. herkauwer; 101. bergplaats; 102. vrouw v. Aegir; 107. mestvocht; 109. geschikt; 112. bewijs; 113. ritmische beweging; 116. drank; 118. opgeld; 120. water in N-Brabant; 121. deel v.d. hals; 122. lied; 124. reg.reglement; 125. gelijk — rustig; 126. klein vertrek; 128. pers. voornaamwoord; 129. handgreep; 130. Engels graafschap; 131. maanstand; 132. weefsel; 133. futloos — zonder kracht; 135. onverwachte plotselinge haal; 137. dienstbode; 138. aanmoedigingskreet; 140. Europeaan; 141. pl.in Ned.Limburg; 143. dikwijls—veelvuldig; 144. toverheks; 146. kerkelijke straf; 148. taaie-kleverige zwarte massa; 149. oude spaanse munt; 151. familie; 152. Europeaan; 153. afgemat; 155. omhulsel-pel; 157. stuk goed; 158. mannetjesvis; 159. pl.in Zwitserland; 161. lokspijs; 163. groep jachthonden; 164. soort appel; 165. toiletartikel; 171. jaargetijde; 173. werkelijk; 174. lijst; 176. stilte-werkpauze; 177. rustteken i.d. psalmen; 178. wreed heerser; 180. vergiffenis; 182. vierhandig zoogdier; 184. snijwerktuig; 185. hoofd-stamhoofd (Arab.); 187. gehoororgaan; 189. muzieknoot; 192. dierengeluid.

WINNAAR van de Amigoe Kruiswoordpuzzel d.d. 7 November 1980:

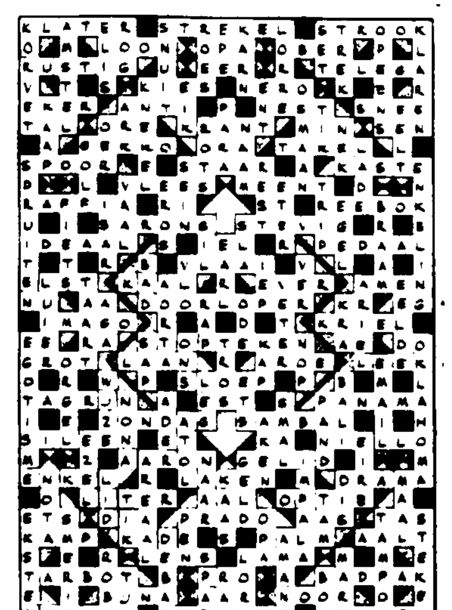
G.A. Leerentveld
Montezumaweg 32,
Curacao.

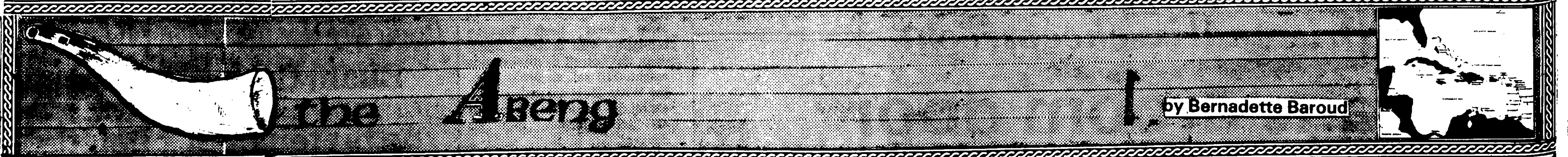
Hij kan zijn prijs (fl. 25,–) ophalen bij Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n, Curacao.

Oplossingen van deze week dienen vóór 19 November 1980 in het bezit te zijn van de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577.

Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór 18 november 1980 in te dienen: Aruba-Nassaustraat 110; Bonaire — NOTIBON, Terra Corra z/n en op St. Maarten: Vance James.

Op de enveloppe duidelijk vermelden: **KRUISWOORDPUZZEL.**

HERNAN CORTES in history is known as the conqueror of Mexico and founder of the colony of New Spain. He was born in Medellin in Estremadura, Spain, probably in 1485. He left home and his law studies to become a colonist in the new Spanish possessions in the West Indies in 1504, and served in the Spanish contest of Cuba under Diego Velásquez in 1511-1512. When Velásquez became governor of Cuba, he ordered Cortés to lead an expedition to Yucatán, Mexico, to investigate rumors of rich discoveries.

Growing suspicious of Cortés personal ambitions, Velásquez countermanded the order, but Cortés set sail secretly on November 18, 1518. In the accompanying article, a more detailed description is given of the earliest phase of Cortés' conquest of Mexico: the order he got from Diego Velásquez; the suspicion of this Cuban governor and Cortés' stay in the Cuban township Trinidad.

He was one too many for governor Velázquez

Hernán Cortés' first steps to the conquest of Mexico

EVERTHING BEGAN with the news of the gold brought to the island of Cuba from Mexican shores and especially from Yucatan, in 1518, by Spanish navigators. As in the days of the Great Admiral Christopher Columbus, 25 years earlier, the legend of the fabulous treasures and great empires spread like wildfire, arousing the ambitions of the conquistadores. The governor of Cuba at the time was Don Diego de Velázquez: Hernán Cortés was one of his subjects.

In 1514, by virtue of an order issued by Governor Velázquez, Trinidad became one of the first townships to be founded by the Spaniards colonizing Cuba. New settlements were founded initially in the part of America to be first colonized: in Hispaniola (Santo Domingo) and then Cuba, Baracoa, to be exact, in the easternmost part of the island, in 1512. Later townships to be built in Cuba between that year and 1516 were Santiago de Cuba, Bayamo, Puerto Principe, Havana, Trinidad, Remedios and Sancti Spiritus.

PROBLEM

Once the expedition had been organized that was to bring Diego de Velázquez great riches, in addition to making him the owner of vast possessions in New Spain (Mexico) - an expedition in which he was not to take part, because of his advanced age and high economic status - there was still one problem that remained to be solved. Who was to be captain of the fleet? Velázquez was looking for a man of courage and skill to command the expedition but, at the same time, willing to obey his orders to the letter and play a secondary role in this new endeavour.

After giving the matter due consideration, Velásquez finally made up his mind to name Hernán Cortes to lead the expedition. Cortés was delighted with the idea. After all, he had a great deal to gain and practically nothing to lose.

FLEET

Having been legally authorized to carry through his plans, the governor of Cuba saw to it that the expedition overshadowed all preceding ones. Its purpose after all was to begin the conquest of what was later known as New Spain. He got together a fleet of 11 ships, an army of 600 Spaniards and around 1000 Indians, an artillery of 14 cannons, a large number of horses and abundant provisions which he placed under the command of Hernán Cortés. As the day of departure drew near, Velásquez began to suspect that Cortés might betray him, but finally gave his approval for his departure from the port of Santiago de Cuba. Several days later, however, it would seem on the advice of his relatives who also had an interest in the venture, the governor revoked Cortés as head of the expedition and immediately issued orders for two of his men to go to Trinidad and stop him and the fleet from leaving.

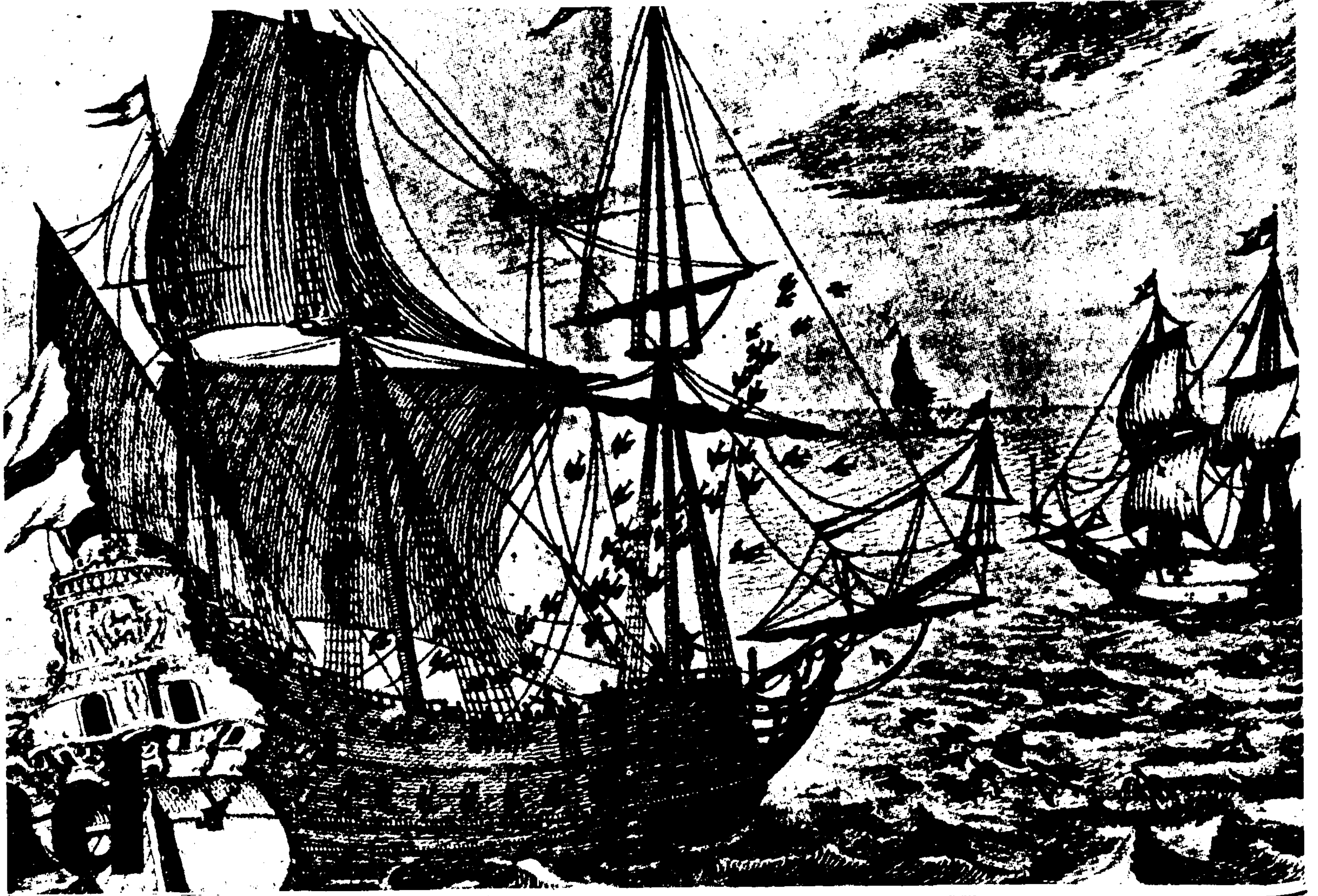
* Hernán Cortés, more and more distrusted by governor Diego Velásquez.

ARRIVAL

Chronicler Bernal Diaz del Castillo, in his wonderful **Verdadera historia de los sucesos de la conquista de la Nueva España** (The True Story of the Conquest of New Spain), describes Cortés arrival in Trinidad as follows:

We set sail and, with good weather, finally arrived at the port of Trinidad. We dropped anchor and landed, and all the residents of the town gave us a royal welcome".

Cortés led his ships to the mouth of the Guaurabo River and dropped anchor at a spot where the water was of considerable depth. The exact date of his arrival there has not been determined, but it is estimated at sometime in November or December, 1518.

* The expedition consisted of eleven ships, some six hundred Spanish soldiers, nearly thousand Indians, fourteen cannons, numerous horses and abundant provisions.

WALK

Cortés used a small boat to sail up the Guaurabo River to what was to be the landing stage of the township of Trinidad and there tied up his boat. It is said that the silk-cotton tree standing on the spot later withered and died and a new one was planted in its place. Nothing remains of the old landing stage, except the legend of Cortés landing. In order to reach the township, the future conqueror of the empire must have walked at least five kilometres through dense forest.

STOCK-UP

In Trinidad, Cortes was the guest of Juan de Grijalva, a famous navigator who had taken part in an earlier expedition to the Mexican coast. Cortés placed his standard and the royal flags at the entrance and the reasons for his presence there were made known to all the town people and people in the surrounding area.

The reasons were to stock up his expedition with cassava bread and other foodstuffs, an extra ship, drinking water, and arms and ammunition. He also contracted the services of a number of sailors, and above all experienced soldiers, as added protection in the event of Indian attacks and to help keep the heathens under control.

* During his stay in Trinidad, Cortés acquired enough cassava bread, also known as Indian bread, for his expedition.

LETTER

While in Trinidad, Cortés wrote a letter to the people of Sancti Spiritus, at a distance of some 18 leagues, inviting them to join his expedition. Many were lured by the attractive promises of the Spanish captain and expressed their desire to join him. Many were able to contribute to the venture in one way or another. One nobleman, however, by the name of Portocarrero, who had fallen into disgrace had to cover the distance between Sancti Spiritus and Trinidad on foot, since he did not have the money to buy a horse. It seems that Cortés took pity on the man and bought him a mare.

In order to reach the Cuban township of Trinidad, the future conqueror of the empire must have walked at least five kilometers through dense forest.

FORTUNE

As the days went by, fortune continued to grant favors on Cortés. Not only was he able to reinforce his expedition with a large contingent of experienced soldiers and seamen; he also convinced a merchant by the name of Juan Cedeño, who had arrived in the port of Trinidad with a ship loaded with cassava bread and bacon destined for the workers in some mines nearby, to sell him the ship and the cargo, on credit, and join the expedition.

EMISSARIES

Cortés was still in Trinidad when the two emmissaries sent by Diego de Velázquez arrived.

They had a letter addressed to the authorities of the township, ordering them to arrest Cortes and send him to Santiago de Cuba, since all the powers invested on him had been revoked. As soon as Cortés heard the news, he held a long meeting with Francisco Verdugo the mayor of Trinidad and all Velázquez followers in the town. He spoke at length, and his arguments were so convincing that the mayor decided that Velázquez orders were inapplicable and should be kept secret.

TRIUMPH

Cortés triumph was complete. In fact one of Velásquez emissaries asked Cortés to take him along on the expedition.

After ten fruitful days in Trinidad, Cortés and his fleet headed for the southern coast of Havana, where last-minute preparations were made and new men joined what was to be one of the most extraordinary and at the same time most tragic ventures in the Spanish conquest of America.

* "We set sail and with good weather finally arrived at the port of Trinidad. We dropped anchor and landed and all of the residents of the town came out and gave us a royal welcome", wrote Bernal Diaz del Castillo in his "The True Story of the Conquest of New Spain".

* Dogs and horses were extremely valuable to the Spanish conquistadores in the Americas.Cortés with the experience gained in Hispaniola and Cuba, made very effective use of them in New Spain.

